

Aan: Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO - IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte

Betreft: Reactie op AmvB-ruimte

Datum: 28 augustus 2009

Samenwerkingsverband De12Landschappen, de organisatie van de 12 samenwerkende provinciale Landschappen, wenst graag gebruik te maken van de gelegenheid om opmerkingen te plaatsen bij het ontwerp van het besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

In algemene zin vindt De12Landschappen het een goede zaak dat er een AMvB Ruimte komt als middel om beleidsteksten uit de Nota Ruimte juridisch door te laten werken naar lagere overheden. Aan de andere kant achten wij het niet meer dan vanzelfsprekend dat het beschermingsregime van de Nota Ruimte voor natuur goed wordt toegepast, zowel landelijk als provinciaal. Als organisaties voor natuur en landschap vinden de provinciale Landschappen het van groot belang zich op provinciaal niveau te kunnen beroepen op heldere regels voor de bescherming van in het bijzonder de Ecologische Hoofdstructuur en de Nationale Landschappen. Daarbij moet er in onze optiek een goed evenwicht zijn tussen duidelijke landelijke kaders en de nodige flexibiliteit in de gebiedsprocessen.

In het licht van bescherming van de groene ruimte kunnen wij o.a. instemmen met regels die gesteld worden om kwetsbare gebieden als de EHS en Natura 2000 te vrijwaren van permanente bewoning van recreatiewoningen (art. 2.3.). Hetzelfde geldt voor de vrijwaring van nieuwe bebouwing in rijksbufferzones (art. 3.3.). Aan de andere kant maken wij ons wel ongerust over de vrijheid die GS en PS hebben om deze regels te overrulen, waarmee het buitengebied weer vogelvrij dreigt te zijn (artikel 3.6. en 3.7)

Vanuit onze doelstellingen als organisaties voor natuur en landschapsbeheer juichen wij de bepalingen dat provinciale verordeningen regels dienen te stellen aan de inhoud van bestemmingsplannen die leiden tot een zorgvuldiger ruimtegebruik door het stellen van kwalitatieve regels, bundeling van bebouwing en o.a het realiseren van bedrijvenlocaties binnen bestaande bebouwing.

Onze indruk is dat de ontwerp- AMvB geen hoog ambitieniveau laat zien ten opzichte van de EHS-doelen. In de eerste plaats betreuren wij het dat de AmvB in deze vorm er niet toe leidt dat de gehele (dus ook nog niet-verworven) EHS in bestemmingsplannen proactief als natuur wordt begrensd. Een meer heldere keuze zou afronding en inrichting van de EHS bespoedigen, immers de EHS als zodanig staat niet ter discussie. In dat verband zijn wij van mening dat artikel 3.11, door het bij de provincie neerleggen van deze taak, feitelijk de werking van de EHS ontkracht; de bescherming van de EHS zou immers overal gelijk en maximaal moeten zijn wil dit netwerk als zodanig kunnen functioneren!

In onze ogen worden de 'saldobenadering' en de 'herbegrenzing om niet-ecologische redenen', aanpassingen van de EHS die binnen de Spelregels EHS als uitzondering zijn bedoeld, in de AMVB als alternatieven voor de 'nee tenzij' benadering geboden.

Artikel 3.10 is daardoor voor lagere overheden te veel een vrijbrief om de EHS aan te passen waar deze ruimtelijke ontwikkelingen in de weg staat. Hierdoor ontstaan te veel onzekerheden rond de EHS-begrenzings Wij pleiten ervoor artikel 3.10 sterk aan te scherpen met name op het punt van de "herbegrenzing om ecologische redenen".

Wij concluderen uit de ontwerp-AMvB dat compensatie niet afdoende geborgd is. Immers, de toelichting op art 3.12 lid 4 bevat de hoofdlijnen van de compensatieregels uit de Nota ruimte en de Spelregels EHS, echter de provincies zijn aan dat laatste in elk geval niet gehouden. Volgens de toelichting op p. 21 hebben de provincies de keuze in welke mate ze de "Spelregels EHS" laten doorwerken in hun eigen beleid. Wij zijn van mening dat deze spelregels met betrekking tot compensatie uniform in alle provincies moeten worden toegepast en vragen dan ook om het compensatiebeginsel juridisch te verankeren in de AMvB ruimte door de Spelregels integraal op te nemen. Wij zijn er voorstander van om de compensatiegelden centraal te beheren in een loket zoals

het Groenfonds, en dit ook te verankeren in de AMvB Ruimte. Dit leidt tot meer zicht op een juiste toepassing van het compensatiebeginsel.

De lagere overheden hebben met het wettelijk ruimtelijk instrumentarium doeltreffende instrumenten voor de bescherming van landschapskwaliteit in handen. Naar onze mening echter worden met artikel 3.18 en 3.19 de mogelijkheden onvoldoende benut om Nationale Landschappen de juiste planologische bescherming te bieden. Wij betreuren het dat de Nationale (!) Landschappen niet van rijkswege begrensd worden maar dat dit aan de provincies wordt overgelaten.

Wij hopen met bovenstaande een constructieve bijdrage aan het dossier te hebben geleverd.

Hoogachtend,

Dr ir H.H. Bartelink,

Directeur De12Landschappen

Per e-mail (amvb-ruimte@minvrom.nl) en per brief aan:

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO - IPC 350
t.a.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Havennummer 2801
Kantorenpark Eemhaven
Seattleweg 7
Gebouw 3, 3^e etage
Postbus 54200
3008 JE Rotterdam

Telefoon (010) 40 20 399
Fax (010) 41 20 687
info@deltalinqs.nl
www.deltalinqs.nl

Rotterdam 26 augustus 2009

Doorkiesnummer (010) 40 20 323

Kenmerk A/b/br/AMvB Ruimte

E-mail wijdeveld@deltalinqs.nl

Betreft **Opmerkingen t.a.v. het ontwerp
van de 'AMvB Ruimte'**

Geachte leden van het Kernteam AMvB Ruimte,

Deltalinqs, de ondernemersorganisatie voor haven en industrie, maakt van de gelegenheid gebruik enkele opmerkingen naar voren te brengen over het ontwerp van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ('AMvB Ruimte'). Deltalinqs doet dat met name in relatie tot de opgave uit de pkb PMR (2006), deel 4, om binnen het Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) de bedrijvigheid in te breiden en te intensiveren.

"De intensivering van het havengebied is speerpunt van het vestigingsbeleid.

Dit kan alleen als de huidige begrenzing van de milieugebruiksruimte op zijn plek blijft."

De reactie van Deltalinqs moet dan ook in dat kader worden gezien.

Aan het eind van paragraaf 6 van de algemene toelichting op deze AMvB Ruimte wordt vermeld dat voor de overige *beslissingen van wezenlijk belang* (BWB) in de pkb PMR (2006) het niet nodig wordt geacht deze in het voorliggende besluit op te nemen. Echter, Deltalinqs acht dit voor de intensiveringsprojecten van het project BRG - dat als BWB nr. 1 is opgenomen in de pkb PMR (2006) - noodzakelijk. Ondanks het in mei 2008 ondertekende Afsprakenkader Borging PMR 'Visie en Vertrouwen' is het opnemen van een element ter borging van de mogelijkheden om ruimte te bieden aan uitbreiding van economische activiteiten in bestaand gebied een goede aanvulling. Om invulling te geven aan voornoemde BWB in de praktijk is minimaal het behoud van de huidige milieugebruiksruimte t.a.v. geluid noodzakelijk. Die milieugebruiksruimte wordt omsloten door formeel vastgelegde geluidcontouren van onze - van nationaal belang zijnde - Mainport Rotterdam.

Heden wordt door enkele omliggende gemeenten van de Mainport Rotterdam druk uitgeoefend om geluidcontouren richting industrieterreinen terug te leggen voor het realiseren van nieuwe woonbebouwing. Geluidszones in een gebied kunnen worden aangepast door gelijktijdige wijziging van de betrokken bestemmingsplannen in dat gebied. Het is hier waar de relatie ligt met de AMvB Ruimte, die het in hoofdstuk 6 - waar het Project Mainportontwikkeling Rotterdam wordt geadresseerd - eigenlijk onmogelijk moet maken dat door wijziging van bestemmingsplannen de milieugebruiksruimte van de Mainport Rotterdam wordt ingeperkt.

Rotterdam 26 augustus 2009
Kenmerk C3/R/opmAMvBRuimte
Bladnummer 2/2

Bedrijven worden meer en meer onder druk gezet om extra inspanningen te leveren, zowel voor het milieu als voor de intensiverings- en inbreidingsopgave uit het project BRG. Bedrijven moeten het mogelijke doen om nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen. Ons bereiken echter steeds meer signalen dat bijvoorbeeld in het kader van revisievergunningen de toepassing van de best beschikbare techniek (BBT) als minimum-vereiste wordt gezien. Door de beoordeling van de veroorzaakte geluidniveaus in relatie tot de bestaande toestand van het milieu, de verwachte ontwikkelingen (inrichting en omgeving) en de mogelijkheden om geluidemissies te voorkomen, worden bedrijven onder druk gezet – zeker daar waar sprake is van oprukkende woonbebouwing – uit te gaan boven BBT. Dit staat haaks op de afspraken die Deltalinqs met overheden, vastgelegd in convenants, heeft gemaakt en kan dit niet de bedoeling zijn.

Naast het specifieke hoofdstuk 6 van de voorliggende AMvB ziet Deltalinqs in hoofdstuk 2 een mogelijkheid om ook het belang van de milieucontouren van de Mainport Rotterdam te borgen.

Met de huidige Wet ruimtelijke ordening en Wet geluidhinder wordt sterk de regie gelegd bij de gemeenten. Echter voor gemeentegrens overschrijdende milieucontouren ontbreekt het aan regie tussen lokale overheden. De bestuurlijke vorm van de Stadsregio Rotterdam biedt hier tot op heden geen oplossing. (Een actueel voorbeeld, waar het mede gaat over gemeentegrens overschrijdende milieucontouren, is het project Stadshavens.)

Tot slot kunnen wij ons moeilijk verenigen met de experimenteerbepaling die in artikel 8.7 is opgenomen. Terecht is opgenomen dat bij het mislukken van een experiment de vorige toestand hersteld, of met het besluit in overeenstemming gebracht moet worden. Echter, wij verwachten dat dit in de praktijk weinig soelaas zal bieden. Wij kennen geen voorbeelden van "hersteloperaties", noch op basis van de Experimentenwet stad en milieu, noch op basis van de Interimwet stad-en-milieubenadering. Bovendien zullen procedures om te komen tot bijvoorbeeld het amoveren van nieuwbouwwoningen in de praktijk leiden tot onwenselijke maatschappelijke tegenstellingen in onze regio. Dit is nog los van het tijdsbeslag en de kosten van de procedures.

Graag zouden wij over onze reactie met u een afspraak willen maken. Wij zullen hiertoe contact met u opnemen.

Hoogachtend,

C.J.M Asselbergs
Directeur

FODI

Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën
klei, grind, zand, mergel e.d.

VROM / DGR		
Zaak	doos	
Datum: 31 AUG. 2009		
2009053097		
Behandelen door:	datum	paraaf
1°	H. Ouinck	
2°	A. Punter	
3°		
4°		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Wageningenstraat 43
6671 DA Zetten
Postbus 52
6670 AB Zetten
Telefoon: (0488) 47 44 44
Fax (0488) 47 44 45
Giro 30 25 835
Bank: ABN-AMRO te Velp
Rek.nr. 41 34 59 292
K.v.K. te 's Gravenhage S 150814

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO - IPC350
Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Behandeld door:

-

Verzenddatum:

25 augustus 2009

Uw kenmerk:

-

Ons kenmerk:

P090009-090825-104-B-GS-md

Onderwerp:

opmerkingen inzake het ontwerp van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

Bijlagen:

-

Geachte heer, mevrouw,

De Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën, FODI, is de landelijke koepelorganisatie van het Nederlandse zand-, grind-, klei- en kalksteenwinnende bedrijfsleven. Meestal via eigen brancheorganisaties is het overgrote deel van de in ons land grondstofwinnende en -verwerkende ondernemingen binnen FODI georganiseerd.

FODI heeft kennis genomen van het ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte) en maakt graag gebruik van de gelegenheid om daarover uiterlijk tot en met 30 augustus 2009 schriftelijk opmerkingen naar voren te brengen.

De pkb Nota Ruimte geeft in paragraaf 4.8.1.2 'specifieke beleidskeuzen', aan dat winning van oppervlakedelfstoffen van *nationaal belang* is. Het wordt daarbij belangrijk geacht dat maatschappelijk aanvaardbare mogelijkheden voor winning van oppervlakedelfstoffen daadwerkelijk worden benut.

Het winnen van oppervlakedelfstoffen vindt in de praktijk geïntegreerd plaats in combinatie met de realisatie van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Tegenwoordig betekent dit vaak de ontwikkeling van natuurgebieden. Als zodanig zijn in de afgelopen jaren grote oppervlakten nieuwe natuur aan onder meer de EHS toegevoegd.

Met het oog op zowel het geschetste nationaal belang van de grondstoffenvoorziening in Nederland als ook op de realisatie van 's-lands natuurdoelen, is het belangrijk dat wij deze rol kunnen blijven vervullen. Dit te meer, nu het geologisch voorkomen van bouwgrondstoffen veelal wordt aangetroffen in gebieden waaraan reeds hoge landschappelijke waarden worden toegedicht.

Met het oog hierop verzoeken wij u om in hoofdstuk 3 van de AMvB Ruimte de aanvaardbaarheid van grondstofwinning binnen rijksbufferzones meer zeker te stellen voor zover deze kunnen bijdragen aan de voor deze zones geldende ruimtelijke doelen.

Vervolgens zou in hoofdstuk 2 van de AMvB bevorderd dienen te worden te worden dat ook lagere overheden in hun structuurvisies en verordeningen de koppeling tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en grondstofwinning als goede mogelijkheid nadrukkelijker zullen faciliteren.

FODI

Federatie van Oppervlakedelfstoffenwinnende Industrieën
klei, grind, zand, mergel e.d.

De typering van grondstofwinning als zijnde 'van nationaal belang' vormt in de praktijk van vergunningverlening voor ontgrondingsprojecten onder andere een belangrijke basis om - waar nodig - de dwingende redenen van openbaar belang van zulke projecten onderbouwd te kunnen aantonen.

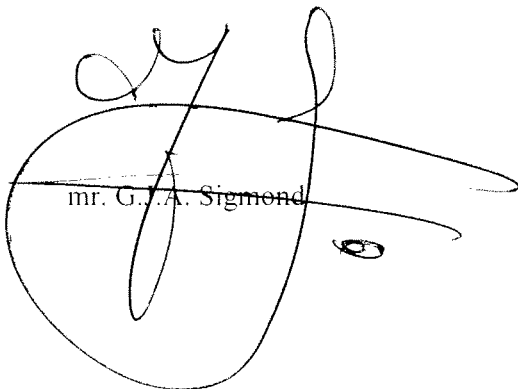
De AMvB Ruimte, noch de toelichting daarop geeft ons duidelijkheid over hoe het in de toekomst verder zal gaan met de typering 'van nationaal belang' bij al die belangen die in de Nota Ruimte vermeld staan, doch in de AMvB Ruimte als zodanig niet terug te vinden zijn.

Goede mogelijkheden voor koppeling van natuurdoelen met grondstofwinning komen daardoor in gevaar. Kansen voor ecologie en natuur kunnen op deze manier om louter juridische procedurele redenen stranden. Dit zou haaks staan op uw op zich goede intenties!

Mogen wij ervan uitgaan dat in de door het rijk op te stellen structuurvisie(-s) het 'nationaal belang' terug kan keren, in elk geval als een de rijksoverheid zelf bindend beleidsuitgangspunt en mede als basis voor overleg en afstemming met medeoverheden?

Wij verzoeken uw ministerie, dit actief te willen bevorderen.

Hoogachtend,

mr. G.J.A. Sigmund

Helderse Coöperatieve Windmolen Vereniging "De Eendragt" u.a.
Hoogstraat 174
1781 LK Den Helder
telefoon 0223-610045

zondag 30 augustus 2009

Onderwerp: Ontwerp Besluit regels ruimtelijke ordening 29 mei 2009 (AMvB Ruimte)

Aan Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO – IPC 350
o.v.v. Kernteam AmvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG
amvb-ruimte@minvrom.nl

Geachte minister,

Gaarne wil onze vereniging haar opmerkingen doen toekomen aangaande in onderwerp genoemde document.

Omdat wij ons met windenergie bezig houden (2 windturbines geplaatst in de gemeente Den Helder en aandeelhouder in windpark Westeinde in de gemeente Anna Paulowna) zijn wij zeer geïnteresseerd of het regeringsvoornemen om windenergie de plaats te geven die het volgens haar -en ons- verdient in dit document ook wordt verwoord. Tot groot openbaar belang wordt in ieder geval gerekend de plaatsing van installaties voor de opwekking van elektriciteit met behulp van windenergie is een aantal maken te lezen in het document. Hier zijn wij zeer content over.

Echter bij verder lezen werden een aantal extras barrières opgeworpen waarmee het de initiatiefnemer voor windenergie wederom moeilijker wordt gemaakt. O. a. is te lezen bij hoofdstuk 3: Het derde lid geeft aan dat de veiligheid, drinkwatervoorziening, de plaatsing van installaties voor de opwekking van elektriciteit met behulp van windenergie of voor installaties voor de winning, opslag of transport van aardgas in ieder geval van groot openbaar belang zijn. Op zulke projecten zijn de andere eisen uit het tweede lid echter onverkort van toepassing. Onderzoek bij windmolens wijst uit dat vogels nauwelijks van verstoring last hebben en dat het aanvaringsrisico minimaal is. Verder is uit trektellen.nl te halen dat waar windturbines zijn gerealiseerd (o.a. op de Waddendijk bij Den Oever) er van verminderde trek niets merkbaar is en dat er ook bij windturbines zeldzame soorten langstrekkend worden waargenomen. Vandaar dat wij een dergelijk terughoudend beleid onnodig vinden en verwoord u dit in de definitieve AmvB.

Ook is te lezen: In de Waddenzee geldt een bouwverbod voor windturbines. De toelaatbaarheid van windturbines in de nabijheid van de Waddenzee wordt van geval tot geval beoordeeld door toepassing van de criteria zoals opgenomen in het nationaal ruimtelijk beleid en het afwegingskader zoals opgenomen in de artikelen 7.14 en 7.15, alsmede de overige relevante wet- en regelgeving. Met in de Waddenzee kunnen wij -zij het met moeite- instemmen. Voor wat betreft het Waddengebied geldt v.w.b. verstoring en aanvaringsrisico enz. hetzelfde als in de alinea hiervoor is beschreven.

U deelt Den Helder en Anna Paulowna in kaart 8a in bij het Waddengebied waarvoor extra belemmeringen worden opgeworpen. Wij stellen voor om de gemeente Den Helder op Huisduinen- en de gemeente Anna Paulowna op het Balgzand na buiten het Waddengebied te houden. Het overige in deze gemeentes liggende gebied betreft aangedijkt land en heeft ruimtelijk niets meer met het wad te maken sinds het is ingepolderd. Dit scheelt weer een aantal onnodige belemmeringen voor windenergie-initiatieven. Overigens zijn wij van mening dat de nu al schaarse mogelijkheden indien zij kunnen worden gerealiseerd zullen wegvallen in de nu al reeds bestaande windmolenparken in het achterland. Wij verzoeken u daarom deze in het AmvB opgeworpen belemmeringen te elimineren.

Onnodige belemmeringen zijn ook rond het vliegveld de Kooy opgeworpen. Wij willen geenszins de activiteiten van het vliegveld belemmeren. Het moet echter mogelijk zijn om zeker gezien het feit dat tegenwoordige vliegtuigtypen een uitgebreide hoeveelheid uitrusting hebben om veilig te kunnen vliegen, starten en landen en ook het vliegveld dermate is uitgerust dat zij de vliegtuigen tot op de meter nauwkeurig bij alle zicht- en weersomstandigheden kunnen binnenloodsen. Wij stellen daarom voor dat het obstakelvrije vlak, - buiten de in- en uitvliegfunnels- direct na de landingsdrempels van het vliegveld begint en opklimt van 0 naar 150 meter, tot over een afstand van 4 kilometer om -niet al te grote- windinitiatieven in de windkansrijke omgeving toch mogelijk te kunnen maken.

Omdat enkele kaarten (nog) niet als bijlage zijn gevoegd en ook enkele tekst (nog) niet is verwerkt in de AmvB willen wij het voorrecht behouden om ook na deze inspraaktijd een reactie te kunnen geven. Wij kunnen nu immers niet weten welke belemmeringen er nog meer worden opgeworpen.

In de hoop hiermee een bijdrage te hebben geleverd waarmee windenergie minder in plaats van nog meer belemmeringen ondervind, verblijf ik met vriendelijke groeten,

Deze mail kan ik niet ondertekenen. Indien dit toch nodig is verzoek ik u mij te benaderen hiervoor zodat ik buiten de inspraaktijd een getekend exemplaar kan toezenden en u ons niet “niet ontvankelijk” verklaard.

F. van Vliet secretaris.

Secretariaat: Kometenlaan 17
4624 CP Bergen op Zoom
Telefoon: 0164 – 236768

Aan: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer PorR/NRO – IPC 350
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Betreft: Amvb Ruimte

Bergen op Zoom, 24 augustus 2009

Geachte Minister,
Mede namens de natuur- en milieuverenigingen Namiro en Benegora uit de gemeente Woensdrecht maakt IVN Groene Zoom hierbij gebruik van de mogelijkheid een reactie te geven op het ontwerpbesluit Ruimte.

glastuinbouw

Artikel 2.5 biedt de provincies de mogelijkheid algemene regels te stellen gericht op bundeling van nieuwe bebouwing en zorgvuldig ruimtegebruik buiten het bestaand bebouwd gebied. De mogelijkheid wordt geschapen om vrijstelling te verlenen voor nieuwe bebouwing welke functioneel gebonden is aan het buitengebied, waaronder in ieder geval agrarische bebouwing. Naar onze mening valt glastuinbouw, met over het algemeen niet grondgebonden teelten, daar niet onder. Wij verzoeken u hierover in de AMVB duidelijkheid te bieden.

Art. 3.3 beoogt verdere verstedelijking door onder meer glastuinbouw u te sluiten in rijksbufferzones. Wij zijn het daar zeker mee eens maar merken op dat onder meer glastuinbouwbedrijven volgens artikel 2.1.lid 1 onder c niet worden aangemerkt als bedrijf in de zin van de wet en dat op grond van art. 2.1 lid 2 bouwwerken ten behoeve van glastuinbouw niet onder de begripsbepaling voor bebouwing valt. Glastuinbouwbedrijven (maar ook waterwinbedrijven, rioolwaterzuiveringsinstallaties en afvalstortinrichtingen) kunnen zich daardoor overal in de bufferzones vestigen. Dat lijkt ons niet de bedoeling. Wij verzoeken u daarom de begripsbepalingen in artikel 2.1 aan te passen.

Infrastructuur

Op grond van artikel 3.4 kan een bestemmingsplan de aanleg van nieuwe verkeer- of energie-infrastructuur van bovenlokaal belang toestaan binnen rijksbufferzones als dat geen belangrijke belemmeringen opwerpt voor de dagrecreatieve functie van die bufferzones. Naar onze mening zou nieuwe infrastructuur ook getoetst moeten worden aan andere belangrijke functies van de bufferzones zoals het behoud van de openheid en het tegengaan van (de ecologische gevolgen van) versnippering. Wij verzoeken u dit artikel in die zin uit te breiden.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische hoofdstructuur is volgens artikel 3.8 een samenhangend netwerk van natuurgebieden van (inter)nationaal belang met als doel de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten. Tot nu toe maken militaire (luchtvaart)terreinen deel uit van die ecologische hoofdstructuur en vervullen daarbinnen vaak ook een belangrijke of onmisbare functie. In het tweede structuurschema militaire terreinen is die functie ook erkend en wordt uitgegaan van een

gericht beheer gevoerd om de aanwezige natuurwaarden in stand te houden en verder te ontwikkelen. De (voorlopige versie van de) landelijke natuurdoelenkaart, die eind 2003 tussen het ministerie van LNV en het ministerie van Defensie is overeengekomen, is daarbij volgens de nota uitgangspunt. Alleen voor militaire terreinen waar het intensieve gebruik moeilijk te rijmen valt met de doelstelling van de ecologische hoofdstructuur wordt volgens het structuurschema een scheiding van functies voorgestaan. Het gaat daarbij om de Marnewaard, Oirschot, De Haar, Havelte West, Leusderheide, Vlasakkers en een deel van het oefenterrein Oirschot. Uit het feit dat is aangegeven dat deze gebieden buiten de netto EHS worden gehouden leiden wij af dat andere - minder intensief gebruikte - militaire terreinen die nu een EHS-status hebben, deze zouden moeten behouden.

In onze regio zijn er diverse terreinen die een belangrijk en onlosmakelijk onderdeel van de EHS uitmaken. Het gaat dan onder meer om de Woensdrechtse Heide, de Ossendrechtse Heide/ Kriekelare duinen (onderdeel van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal) de Rucphense Heide/ bossen, de Galderse Heide, de Vrachelse heide en de militaire luchtvaartterreinen Gilze Rijen en Woensdrecht.

Wij hebben de indruk dat in de AMVB ook (delen van) deze militaire terreinen buiten de EHS worden gehouden. Omdat bij de digitaal beschikbare stukken kaarten ontbreken kunnen wij niet exact nagaan welke delen dreigen te vervallen.

Het doel van de ecologische hoofdstructuur, te weten het bieden van een samenhangend netwerk van natuurgebieden van (inter)nationaal belang en de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten, wordt daarmee ernstig ondermijnd.

Wij zijn van mening dat alle voor de EHS relevante onderdelen van de militaire terreinen alsnog onder de werkingssfeer van deze AMVB moeten worden gebracht. Wij verzoeken u de AMVB op dit punt in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van onder meer de Nota ruimte, het 2^e structuurschema Militaire terreinen en het Europees ecologisch netwerk Natura 2000.

Werelderfgoed

In artikel 3.15 en volgende zijn bepalingen opgenomen over nationale landschappen, nationale snelwegpanorama's en werelderfgoederen. Voor zover het de werelderfgoederen betreft zijn alleen de Beemster en de Stelling van Amsterdam opgenomen. Een toelichting waarom werelderfgoederen als de Waddenzee, Schokland of Kinderdijk niet via de AMVB worden beschermd hebben wij niet aangetroffen. Naar onze mening verdienen die gebieden een vergelijkbaar beschermingsniveau als de wel opgenomen werelderfgoederen. Wij verzoeken u dan ook de Waddenzee, Schokland en Kinderdijk in deze paragraaf toe te voegen.

Wij verzoeken u onze opmerkingen in de verdere besluitvorming te verwerken.

Namens het bestuur van IVN Groene Zoom
De coördinator Ruimtelijke Ordening en Milieu

W.A.M. de Haan

Kamer van Koophandel Rotterdam
Kantoor Rotterdam
Blaak 40
Postbus 450, 3000 AL Rotterdam
T (010) 402 77 77 F (010) 414 57 54
www.kvk.nl

VROM / DGR		
zaak	doss	
Datum: - 2 SEP. 2009		
2009053479		
Te behandelen door:	datum	paraaf
1° WCV		
2° Petter		
3°		
4°		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO - IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

ons kenmerk
RS-09.0794 MD/ms

uw kenmerk

datum
31 augustus 2009

Betreffende

bijlagen

doorkiesnummer
(010) 402 75 36

Geachte heer, mevrouw,

Het ontwerp van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: AMvB Ruimte) ligt thans ter inzage. Deze AMvB is, zoals terecht door u wordt aangegeven, een krachtig instrument waarmee het ruimtelijke rijksbeleid een goede borging moet krijgen. Dit ruimtelijke rijksbeleid zal van invloed zijn op de regionale economie. Het stimuleren van de regionale economie is één van onze hoofdtaken. Om die reden maken wij, mede namens Kamer van Koophandel Den Haag en VNO-NCW West, graag gebruik van de door u geboden mogelijkheid opmerkingen naar voren te brengen over deze AMvB Ruimte.

Kamers van Koophandel Rotterdam en Den Haag

Alvorens inhoudelijk in te gaan op de AmvB Ruimte, willen wij u deelgenoot maken van een aantal economische werkelijkheden in ons gebied, te weten:

- Het gebied waarbinnen de Kamers van Koophandel Rotterdam en Den Haag actief zijn, is uitermate dichtbevolkt- en bebouwd.
- In dit gebied zijn 250.000 (actieve) bedrijven gevestigd. De bedrijven zijn gevestigd op lokale, regionale en bovenregionale bedrijventerreinen, in binnenstedelijke gebieden alsmede in diverse buitengebieden. Deze bedrijven zijn van essentieel belang voor de lokale, regionale en (inter)nationale economie. Enerzijds gaat het om de lokale loodgieter die zes laagopgeleide medewerkers in dienst heeft. Anderzijds gaat het om een chemische multinational met een sterk innovatief karakter, waar veel laag-, midden- en hoogopgeleiden werkzaam zijn. Ook de Rotterdamse haven is van nationaal belang en een belangrijke werkgelegenheidsmotor.
- Het aantal bedrijven in Zuid-Holland bedraagt ruim 1/5 van het aantal (actieve) bedrijven in Nederland, waarbij eveneens 1/5 van het aantal in Nederland werkzame personen in het bedrijfsleven actief is. Deze werkgelegenheidsfunctie staat ernstig onder druk omdat in ons kamergebied een groot tekort is aan ruimte voor bedrijven, in het bijzonder ruimte voor industriële bedrijven.
- In het gebied van Kamer van Koophandel Rotterdam hebben 26 van de 45 gemeenten geen direct uitgeefbare bedrijfsgrond beschikbaar.

- 1 op de 3 bestaande bedrijventerreinen wordt bedreigd door oprukkende woningbouw of complete transformatie tot woonlocatie. Er is zelfs een aantal gezoneerde bedrijventerreinen, waarbij binnen de geluidszones woningen worden gerealiseerd. Strikt genomen mogen in deze zones geen woningen worden gebouwd vanwege industrielawaai. Gemeenten omzeilen deze regelgeving door voor de nieuwe woningen hogere grenswaarden vast te stellen. Dit belemmert de uitbreidingsmogelijkheden van de alhier gevestigde bedrijven. Op termijn worden ze gedwongen te verhuizen naar (nieuwe) bedrijventerreinen elders.
- Ondernemers op de door ons onderzochte, veelal verouderde bedrijventerreinen zijn alhier gemiddeld 20 jaar gevestigd. Uit gesprekken blijkt dat zij liever op de bestaande locatie willen uitbreiden dan verhuizen. De omstandigheden dwingen hen echter te verhuizen naar een nieuwe locatie. Veel van deze omstandigheden liggen buiten de invloedssfeer van de ondernemers. Het gaat vaak om het bereiken van de maximaal toegestane bebouwing op het eigen perceel, gebrek aan beschikbare vrije percelen, verzachting van het bestaande bedrijventerrein (oprukkende woningbouw), verslechterde bereikbaarheid en het wegvallen van een goede openbaar vervoersvoorziening.
- De laatste jaren zijn in dit deel van de Randstad hoofdzakelijk lichte bedrijventerreinen ontwikkeld, alwaar bedrijfsactiviteiten tot en met categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan. Het gaat hierbij veelal om bedrijventerreinen met kantoorachtige bedrijven, perifere detailhandel en kantoren. Er is echter vooral behoefte aan werklocaties alwaar bedrijfsactiviteiten in de categorie 3.2 en hoger zijn toegestaan (industriële dan wel HMC bedrijven). De meeste gemeenten hebben geen ambitie om in deze behoefte te voorzien.
- Industriële bedrijven worden gezien als hinderlijk, doch ook zij opereren tegenwoordig geluids- en emissiearm. Daarnaast zijn deze bedrijven innovatief en bieden werkgelegenheid aan laag- en hoogopgeleiden.
- Uit eigen onderzoek¹ blijkt dat op de bedrijventerreinen in de regio Rotterdam die op de nominatie staan te worden geherstructureerd dan wel getransformeerd tot woonlocaties, een bovengemiddelde hoeveelheid geld wordt verdiend, te weten € 2,4 miljoen per ha. Gemiddeld wordt op een bedrijventerrein in Zuid-Holland € 1,6 miljoen per ha verdiend. Daarnaast is sprake van een bovengemiddelde ontwikkeling van de winstgevendheid en kapitaalintensiteit (46% tegenover 34% elders in de provincie). Ook werken er gemiddeld twee keer zoveel laagopgeleide alsmede een bovengemiddeld aantal hoogopgeleide personen.
- Het is de tendens, ook vanuit de overheid, om bedrijventerreinen te omschrijven als lelijk. Ook wordt de suggestie gewekt dat er een overvloed is aan bedrijventerreinen en dat veel terreinen leeg staan. Echter, dit beeld is in strijd met de werkelijkheid. Slechts 3% van het grondoppervlak van Nederland wordt in beslag genomen ten behoeve van werken.²

¹ Onderzoek "Sociaal maatschappelijke waarde van bedrijventerreinen", uitgevoerd door de Stec-groep in opdracht van de Kamer van Koophandel Rotterdam. De onderzoekresultaten zijn te vinden op de website www.kvk.nl/regio/rotterdam. Zie ook het rapport "Bedrijventerreinen: waardeloos of waardevol", dat op dezelfde website is te raadplegen.

² Gegevens zijn afkomstig van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Ruimte-monitor. Het gaat hierbij om locaties die worden gebruikt voor delfstofwinning, bedrijventerrein, detailhandel en horeca alsmede openbare en culturele voorzieningen.

- Er wordt gesteld dat er steeds meer bedrijventerreinen bij komen. Deze stelling is onjuist. De laatste jaren is de totale hoeveelheid uitgegeven bedrijventerrein afgenomen. Ook in de Randstad.³
- De leegstand op bedrijventerreinen in de Randstad is uitermate klein. Zo was vorig jaar in de gemeente Rotterdam slechts sprake van 2% leegstand op de droge bedrijventerreinen.⁴ Dit terwijl een schuifruimte van 5 à 6% noodzakelijk wordt geacht. De stelling dat bedrijventerreinen leeg staan wordt zelden onderbouwd met getallen. Veelal wordt volstaan met foto's van halfvergane bedrijfsgebouwen met kapotte ruiten. Deze foto's geven een vertekend beeld. De werkelijkheid leert dat deze gebouwen wachten op sloop vanwege nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- De grondprijzen op bedrijventerreinen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Op nieuwe bedrijventerreinen in stedelijke gebieden in Zuid-Holland is de grondprijs opgelopen tot € 410,- per m² met enkele uitschieters naar boven.
- In totaal is er in Nederland in 2006 slechts 57.748 netto ha aan bedrijventerrein. Derhalve minder dan 2% van het grondoppervlak van Nederland. Terwijl alhier 65% van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven te vinden is.⁵
- Het oppervlak aan bedrijventerreinen in Zuid-Holland bedraagt 1.142 km² (exclusief haven).⁶ Dit betreft slechts 3,6% van totale grondoppervlak, alwaar 419.000 personen werken. Er werken per km² 4.092 personen. De provincie Zuid-Holland is een van de dichtstbevolkte gebieden van Nederland. Er wonen 3.460.019 personen op 2.815 km² grondoppervlak, dus per km² wonen er 1.229 personen. Conclusie: terwijl onderkend wordt dat bevolkingsdichtheid in Zuid-Holland erg hoog ligt, wordt vergeten dat de werkgelegenheidsdichtheid op bedrijventerreinen in Zuid-Holland meer dan drie keer zo hoog ligt.

AmvB Ruimte

De AmvB Ruimte heeft betrekking op een aantal onderwerpen, die van nationaal belang zijn. Hieronder gaan wij in op de onderwerpen die tevens van belang zijn voor de lokale, regionale alsmede nationale economie.

Bundeling van Verstedelijking en locatiebeleid Economische activiteiten

In de toelichting op hoofdstuk 2 van de AMvB aangaande de verstedelijking en het locatiebeleid economische activiteiten wordt gesteld dat wonen en werken steeds in samenhang en evenwichtig moet worden gezien, waarbij het één niet automatisch ten koste mag gaan van het ander.

Wij zouden graag zien dat dit expliciet wordt opgenomen in de AmvB Ruimte. Immers, op dit moment gaat in ons deel van de Randstad wonen ten koste van werken. Essentiële werklocaties worden te gemakkelijk opgeofferd voor wonen. Dit is vooral te merken aan de HMC werklocaties (industrie) die van oudsher aan de rand van het stedelijk gebied op enige afstand van de woongebieden zijn gelegen. Gemeenten rekken de stedelijke gebieden op en ontwikkelen nabij deze werklocaties woningen. Hierbij wordt onvoldoende

³ Gegevens zijn afkomstig van het Planbureau voor de Leefomgeving, Ruimtemonitor.

⁴ Monitor bedrijventerreinen Stadsregio Rotterdam.

⁵ Het gaat hierbij om de werkgelegenheid exclusief de overheid en quartaire sector.

⁶ Planbureau voor de Leefomgeving, Ruimtemonitor.

rekening gehouden met de richtafstanden, die voor een goede ruimtelijke ordening in verband met geluid, geur en veiligheid tot bedrijven moeten worden aangehouden. Ook staan gemeenten toe dat grote hoeveelheden woningen binnen de geluidscontouren van gezoneerde bedrijventerreinen worden gebouwd. Waar in het verleden voor enkele woningen hogere grenswaarden werden vastgesteld, worden thans voor gehele woonwijken hogere grenswaarden vastgesteld. Dit beperkt de ontwikkeling van de bedrijven, leidt tot veel onbegrip en geeft uiteindelijk alleen maar verliezers.

Deze ontwikkelingen gaan ten koste van de vestigingsmogelijkheden van veelal industriële bedrijven. Om te voorkomen dat de Nederlandse industrie verloren gaat, en daarmee veel werkgelegenheid, zouden wij graag zien dat het belang van deze bedrijventerreinen door gemeenten, provincies en het Rijk wordt onderkend en dat er maatregelen worden getroffen teneinde deze terreinen te beschermen.

Daarnaast worden op dit moment veel bedrijventerreinen gelegen aan het water getransformeerd tot zogenaamde hoogwaardige woonlocaties. Dit gaat ten koste van de aan- en afvoer van goederen te water en levert daarmee geen bijdrage aan duurzaam ondernemen. Wij zouden graag zien dat de overheid deze vormen voor duurzaamheid hoog op de agenda zet en in haar beleid voorrang geeft.

Compensatiebeginsel

De provincie Zuid-Holland gaat in haar beleid in op deze enorme transformatie van bedrijventerreinen in woonlocaties en het tekort aan bedrijventerreinen, in het bijzonder HMC werklocaties. Zij stelt dat het verlies van bedrijventerreinen op gelijkwaardige wijze binnen de gemeenten dan wel regionaal moet worden gecompenseerd.

De praktijk leert dat gemeenten dit niet doen. De meeste gemeenten willen geen industrie, doch slechts kantoorachtige bedrijven, (zakelijke) dienstverlening en perifere detailhandel. Ook in regionaal verband zijn er weinig gemeenten die deze problematiek willen aanpakken. Om die reden vragen wij u in de AMvB Ruimte nadrukkelijk op te nemen dat bestaande bedrijventerreinen, in het bijzonder alwaar HMC bedrijven zich kunnen vestigen, moeten worden behouden en enkel mogen worden getransformeerd indien elders binnen de regio een vergelijkbaar bedrijventerrein ter compensatie wordt aangelegd (compensatiebeginsel). Door de eis tot compensatie zullen gemeenten veeleer geneigd zijn bestaande verouderde bedrijventerreinen te herstructureren en wordt voorkomen dat te snel elders nieuwe bedrijventerreinen worden ontwikkeld.

SER-ladder

In artikel 2.7 van de AmvB Ruimte wordt nader ingegaan op de SER-ladder. De SER-ladder ziet op de planning van nieuwe bedrijventerreinen. Het is goed dat het Rijk bijzondere aandacht schenkt aan de behoefte aan locaties of terreinen voor bedrijven en dienstverlening die uit een oogpunt van veiligheid, hinder en verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar zijn in of nabij woonbebouwing.

Wij willen hierbij de aandacht vestigen op de praktijk dat deze terreinen juist in toenemende mate worden bedreigd door oprukkende woningbouw. Zo worden de geluidsnormen opgerekt teneinde woningen te bouwen in gebieden waar ze strikt genomen niet moeten worden gebouwd vanwege het industrielawaai (zie hierboven).

Ervaring leert dat na verloop van tijd de bewoners van deze nieuwe woningen gaan klagen over het industrielawaai, waarna de aldaar gevestigde bedrijven maatregelen moeten treffen dan wel gedwongen worden zich elders te vestigen. Deze (in)directe dwang tot verplaatsen van bedrijven vanwege nieuwe woningen wordt door het bedrijfsleven als kapitaalsvernietiging ervaren. Voor deze verplaatsing zijn weer nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk. Wij zouden graag zien dat aan deze ongewenste ontwikkeling een einde wordt gemaakt. Om te voorkomen dat de schaarse ruimte in Nederland nog verder onder druk wordt gezet door deze praktijk van oprukkende woningbouw, zien wij graag dat in de AmvB tevens regels worden opgenomen die voorkomen dat op of nabij bestaande bedrijventerreinen woonbebouwing wordt gerealiseerd.

Rol provincie

Vanwege het belang van bedrijventerreinen voor de lokale, regionale en nationale economie dienen overheden op regionaal niveau nauwer samen te werken. Wij zouden graag zien dat in de AmvB Ruimte regels worden opgenomen aangaande het overleg tussen gemeente(n) en provincie indien de gemeente het planologische regime op of nabij lokale of regionale bedrijventerreinen wil wijzigen. Indien het gaat om een bedrijventerrein dat van belang is voor de nationale economie moet overleg plaatsvinden tussen gemeente(n), provincie en Rijk. In dit overleg moet ingegaan worden op (het onderzoek naar) de gevolgen van de beoogde planologische wijzigingen op de lokale, regionale of nationale economie, de nut en noodzaak van herstructurering en, indien sprake is van transformatie, de compensatie van het bedrijventerrein elders. Hierbij moeten vanwege het belang van voldoende draagkracht het (lokale) bedrijfsleven, de brancheorganisatie alsmede de plaatselijke Kamer van Koophandel worden betrokken. Regionale ontwikkelingsbedrijven zouden hierbij een belangrijke rol moeten vervullen.

Dit alles om te voorkomen dat onvoldoende wordt geïnvesteerd in bestaande bedrijventerreinen en dat overheden te snel aansturen op verplaatsing van bedrijven naar nieuwe bedrijventerreinen.

Groene ruimte

In hoofdstuk 3 van de AMvB Ruimte wordt ingegaan op het belang van rijksbufferzones en nationale landschappen. Wij onderschrijven dit belang, temeer daar in ons kamergebied de nationale landschappen het Groene Hart en de Hoeksche Waard zijn gelegen alsmede de rijksbufferzones Midden-Delfland en Oost-IJsselmonde. Voor de Kamer van Koophandel Den Haag gaat het hierbij om de rijksbufferzone Den Haag – Leiden – Zoetermeer.

Nationale landschappen

Wij onderschrijven het belang van de nationale landschappen de Hoeksche Waard (met uitzondering van de Noordrand en het traject van de A4 zuid) en het Groene Hart. Wij zijn met u van mening dat binnen deze landschappen ruimte moet zijn voor de aanwezige regionale en lokale bedrijvigheid. Deze bedrijvigheid is van oudsher alhier gevestigd en is van essentieel belang voor het woon- en leefklimaat aldaar. Het bedrijfsleven moet ook in de toekomst mogelijkheden hebben om te groeien en dus gezond te blijven. Een vitaal platteland, ook binnen een nationaal landschap, vereist een gezonde balans tussen wonen, werken en recreëren. Voorkomen moet worden dat een te sterk esthetisch beeld

van het platteland richtinggevend wordt, waarbij dit beeld enkel en alleen met geld uit de publieke sector (belastinggeld) overeind kan worden gehouden. Wij zijn van mening dat de overheid kwalitatieve randvoorwaarden moet scheppen, waarbinnen de markt risicodragende investeringen kan doen. Meerdere initiatieven in den lande hebben aangetoond dat zulks wenselijk en haalbaar is.⁷

Thans vindt er een aantal grensverleggende ontwikkelingen in de groene ruimte plaats. Deze ontwikkelingen vereisen een omwenteling in denken en doen. Een mooi voorbeeld is het project Knooperven van het Innovatie Netwerk⁸. Dergelijke knooperven zijn een ideale locatie om wonen en werken te combineren. Wij menen dat met dergelijke vernieuwende concepten particuliere investeringen naar het platteland kunnen worden gelokt. Deze particuliere investeringen dragen bij aan een vitaal platteland. Wij zouden dan ook graag zien dat de AMvB Ruimte mogelijkheden biedt voor dergelijke vernieuwende concepten aangaande nieuwe woon-werkcombinaties in de landelijke gebieden, ook indien deze zijn aangewezen als nationale landschap.

Rijksbufferzones

Het bovenstaande geldt ook ten aanzien van de Rijksbufferzones. Deze zones zijn van groot belang voor de dagrecreatie. Wij zouden graag zien dat de toegestane recreatiefuncties in deze zones worden verruimd, zodat deze zones voldoende vestigingsmogelijkheden bieden aan recreatie- en horecaondernemers. Voorkomen moet worden dat de toegestane functies onvoldoende rendementen bieden voor het bedrijfsleven, waardoor de dagrecreatie enkel met publiek geld (lees belastinggeld) rendabel kan zijn.

Risico buitendijks bouwen

Tenslotte merken wij met betrekking tot hoofdstuk 4, Water, het volgende op. Veel bedrijventerreinen zijn van oudsher buitendijks gevestigd. Het risico van buitendijks bouwen is niet opgenomen in de AMvB Ruimte, doch komt wel ter sprake in de toelichting op de AMvB. Er wordt gesteld dat schade als gevolg van hoogwater in buitendijkse gebieden altijd voor rekening van de initiatiefnemers aldaar komt. Zij zouden aldus zelf verantwoordelijk zijn voor het nemen van maatregelen om zich tegen potentiële schade te beschermen.

Wij achten deze stellingname onjuist. Of een initiatiefnemer al dan niet zelf verantwoordelijk is voor de schade als gevolg van hoogwater hangt naar onze mening af van de omstandigheden waaronder de initiatiefnemer zich aldaar in het verleden heeft gevestigd. Voorts is van belang of sprake is van enige verwijtbaarheid aan de kant van degene die schade als gevolg van hoogwater op enige wijze had kunnen voorkomen.

Conclusie

---

⁷ Optimalisatie van de "ruimtelijke kwaliteit" en de draagkracht voor het Kromme Rijn- / Langbroekerweteringgebied en het Utrechtse deel van de Gelderse Vallei. Leersum, juni 2005, Plattelandseconomie, een zoektocht naar nieuwe economische dragers en concrete kwaliteit. OASE-advies aan de Sociaal Economische Raad (SER) 21 maart 2005.

⁸ Zie hieromtrent de website www.innovatienetwerk.org.

De AMvB Ruimte is een krachtig instrument waarmee het ruimtelijke rijksbeleid een goede borging kan krijgen. Echter, in de AmvB wordt onvoldoende rekening gehouden met de Nederlandse economie, in bijzonder in relatie tot de Randstad. Wij verzoeken u dan ook de AmvB aan te passen en onderstaande punten in de AmvB op te nemen:

- 1) Expliciet in de AMvB Ruimte opnemen dat wonen en werken steeds in samenhang en evenwichtig moet worden gezien, waarbij het één niet automatisch ten koste mag gaan van de ander. Woningbouw mag niet ten kosten van bedrijventerreinen, vooral niet als het gaat om terreinen alwaar HMC bedrijven zijn gevestigd (categorie 3.2 en hoger van de Staat van Bedrijfsactiviteiten van de VNG).
- 2) Opnemen van het Compensatiebeginsel inzake bedrijventerreinen, om zo te voorkomen dat bestaande bedrijventerreinen te gemakkelijk worden getransformeerd tot woonlocaties, waardoor er weer nieuwe bedrijventerreinen elders moeten worden aangelegd.
- 3) Aanvulling van de SER-ladder om te voorkomen dat bestaande bedrijventerreinen worden bedreigd door oprukkende woningbouw (geen woonbebouwing op of nabij bestaande bedrijfslocaties)
- 4) Overleg tussen gemeente(n) en provincie indien de gemeente het planologische regime op of nabij lokale of regionale bedrijventerreinen wil wijzigen, waarbij regionale ontwikkelingsmaatschappijen een belangrijke rol vervullen.
- 5) Onder voorwaarden toestaan van nieuwe, grensverleggende ontwikkelingen in de Groene Ruimte (nationale landschappen en rijksbufferzones)
- 6) Vergroten van de vestigingsmogelijkheden voor recreatie- en horecaondernemers in rijksbufferzone en in nationale landschappen.

Tenslotte verzoeken wij u om samen met het bedrijfsleven te werken aan een objectiever beeld van nut en noodzaak van bedrijventerreinen. Immers, bedrijventerreinen zijn van essentieel belang voor de Nederlandse industrie, de economie en de werkgelegenheid.

Hoogachtend,

mr. Ing. A.W.M. Geerts
Directeur

cc. Kamer van Koophandel Den Haag
VNO-NCW West
Koninklijke Metaalunie, district Zuid-Holland
MKB Zuid-Holland

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO - IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Voorschoten, 31 augustus 2009

Betreft: reactie op ontwerp AMvB Ruimte

VROM / DGR		
zaak	doss	
Datum: 1 - SEP. 2009		
2009 053 328		
te behandelen door	datum	paraaf
1 ^e Herman Peffer		
2 ^e		
3 ^e		
4 ^e		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Regiosecretariaat
drs. R.F.C. van Engelenburg
Mathilde Wibauterf 7
2253 RS Voorschoten
Telefoon (071) 531 58 55
Fax (071) 531 25 73
engelenburg@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl

ING Bank 66.66.52.759
t.n.v. Metaalunie
district Zuid-Holland

Geachte heer, mevrouw,

Wij ondersteunen van harte de gedegen reactie van de Kamer van Koophandel Rotterdam van vandaag. Hetgeen de KvK Rotterdam hier signaleert, signaleren wij in grote lijnen in hele provincie Zuid-Holland. Voor industriële bedrijven, wij vertegenwoordigen er ruim 2300 in Zuid-Holland, is er een chronisch gebrek aan ruimte in de provincie en een verslechterende bereikbaarheid.

Dit gebrek aan ruimte is in veel regio's:

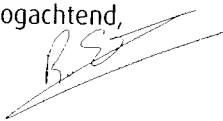
- een gebrek aan ruimte om op de huidige locatie te mogen uitbreiden (door beperkingen in bestemmingsplan qua bouwblok, -percentage en -hoogte) en
- een gebrek aan milieuruimte (door oprukkende woningbouw wordt het industriële bedrijven nagenoeg onmogelijk gemaakt om hun milieu-eisen nog te kunnen naleven) én
- een gebrek aan verplaatsingsruimte (als industriële bedrijven moeten of willen verplaatsen. Dit komt grotendeels doordat gemeenten wel nieuwe woningen en kantoren willen hebben, maar geen industrie (lees milieucategorie 3 en hoger). Door de gebondenheid aan klanten en personeel zijn de meeste van onze ruim 2300 Metaalunieleden lokaal gebonden, zodat verplaatsing over grotere afstand evenmin mogelijk is.

Daarnaast verslechtert de bereikbaarheid steeds meer van en naar bedrijventerreinen. De huidige kwalitatieve en kwantitatieve onbalans in bedrijfsterreinen in de diverse deelregio's van Zuid-Holland wordt nog extra problematisch door het ontbreken van een toekomst gerichte "ijzeren voorraad".

Gevreesd wordt dat deze problemen door de AMvB Ruimte alleen maar worden vergroot. Er is nog steeds teveel ruimte voor kantoren en woningen en te weinig ruimte voor industrie. Dit, terwijl de belangen van een goede industrie zeer groot zijn in de vorm van veel directe en indirecte werkgelegenheid, laag- maar ook veel hoogopgeleiden, innovatiekracht.

Wij delen dan ook de conclusies uit de reactie van de Kamer van Koophandel Rotterdam. Wij verzoeken u om samen met het bedrijfsleven te werken aan een objectiever beeld van nut en noodzaak van bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen zijn van essentieel belang voor de Nederlandse industrie, de economie en de werkgelegenheid.

Hoogachtend,

Drs R. van Engelenburg, regiosecretaris Koninklijke Metaalunie Zuid-Holland

Milieudefensie. Een wereld te winnen.

FRIENDS OF THE EARTH NETHERLANDS

POSTBUS 19199

1000 GD AMSTERDAM

T 020 6262 620 · F 020 5507 310

SERVICE@MILIEUDEFENSIE.NL

WWW.MILIEUDEFENSIE.NL

GIRO 18650

VROM / DGR		
zaak	Joss	
Datum:	31 AUG. 2009	
2009 053 101		
Te behandelen door:	datum:	paraaf:
1 ^e H. Olink		
2 ^e H. P. ...		
3 ^e		
4 ^e		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Ministerie van VROM
PoR/NRO-IPC 350
o.v.v. Kernteam Amvb Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Betreft: Zienswijze op ontwerp Amvb Ruimte

Amsterdam, 27 augustus 2009

Geachte heer, mevrouw,

In reactie op het ter visie liggende Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijk ordening (Ontwerp-Amvb Ruimte) stuur ik u hierbij de zienswijze van Milieudefensie, toegespitst op de passages over de Nationale Landschappen.

Deze zienswijze wordt ondersteund door Natuurmonumenten, Stichting Natuur en Milieu en de Provinciale Milieufederaties. De door deze eerste twee organisaties bij u ingediende zienswijzen worden door Milieudefensie onderschreven.

Milieudefensie is blij dat er met de Amvb-Ruimte een praktisch instrument komt ter ondersteuning van de Nota Ruimte, maar wij hebben nog wel enkele opmerkingen.

Artikel 3.17: begrenzing nationale landschappen

In dit artikel wordt bepaald dat provincies de begrenzing van Nationale Landschappen in hun verordening geometrisch vaststellen. Het artikel regel wel dat de minister de begrenzing van een Nationaal Landschap kan vaststellen als de provincie dat niet tijdig doet, maar regelt dat de minister ook de nadere begrenzing kan vaststellen als de provinciale begrenzing niet overeenkomt met het in de Nota Ruimte globaal aangeduide gebied waar zich de kernkwaliteiten bevinden.

Milieudefensie wil dat in de Amvb geregeld wordt dat dat minister ook de nadere

begrenzing kan vaststellen indien de door de provincies vastgestelde nadere begrenzing niet overeenkomt met het in de Nota Ruimte globaal aangeduide gebied.

Artikel 3.18: provinciale verordening/ kernkwaliteiten

Artikel 3.18 regelt dat provincies in hun verordening regels stellen waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen om de kernkwaliteiten van Nationale Landschappen, zoals beschreven in bijlage 1, in stand te houden en vast te stellen. De Amvb heeft nog niet geregeld dat provincies de provinciale uitwerking van de kernkwaliteiten daadwerkelijk en binnen een bepaalde termijn vaststellen.

Milieudefensie stelt voor in de Amvb op te nemen dat provincies binnen anderhalf jaar na inwerkingtreding van de Amvb Ruimte in hun verordening de nadere provinciale uitwerking van de kernkwaliteiten vaststellen. Tevens stelt Milieudefensie u voor op te nemen, dat als de provincie bij deze uitwerking bepaalde kernkwaliteiten verontachtzaamt, de minister de mogelijkheid heeft bij besluit de kernkwaliteiten zelf uit te werken.

Artikel 3.18, lid 2 en 3: provinciale verordening/ grootschalige ontwikkelingen

In de Nota Ruimte staat dat in Nationale Landschappen grootschalige verstedelijkingslocaties en bedrijventerreinen en nieuwe grootschalige infrastructurele projecten niet zijn toegestaan, tenzij deze vanwege een groot openbaar belang onvermijdelijk zijn. In dat geval dienen mitigerende en compenserende maatregelen te worden genomen. In artikel 3.18 lid 3 van de ontwerp Amvb-Ruimte is dit verwoord, maar het woord 'onvermijdelijk' komt hier niet terug.

Milieudefensie ziet de tekst graag als volgt gewijzigd: 'Bij de verordening, bedoeld in het eerste lid, wordt er tevens in voorzien dat de in het tweede lid, aanhef en onder a, bedoelde regels, buiten toepassing kunnen blijven dan wel dat gedeputeerde staten daarvan ontheffing kunnen verlenen indien sprake is van onvermijdelijke ingrepen van groot openbaar belang en de nadelige effecten op het behoud of de versterking van de uitgewerkte kernkwaliteiten volgens bij de verordening te stellen regels worden gemitigeerd of gecompenseerd.'

Artikel 3.19: eigen behoefte aan wonen en werken

In de Nota Ruimte wordt gesteld dat Nationale Landschappen ruimte bieden voor aanwezige regionale en lokale bedrijvigheid. Artikel 3.19 van de ontwerp-Amvb Ruimte gaat slechts over woningbouw in Nationale Landschappen.

Milieudefensie zou graag zien dat aan de Amvb Ruimte een artikel wordt toegevoegd dat bepaalt dat lokale of regionale gebondenheid van bedrijven op bedrijventerreinen wordt geborgd.

Artikel 3.19 lid 1

Dit artikel regelt dat provincies ervoor zorgen dat er in hun dat er in Nationale Landschappen niet meer woningen gebouwd worden dan nodig voor de eigen behoefte (migratiesaldo nul-beleid).

Om discussies over cijfers en rechtsongelijkheid te voorkomen pleit Milieudefensie ervoor dat er een uniforme, algemeen geaccepteerde rekenmethodiek komt voor migratiesaldo nul of dat alle berekeningen door dezelfde (gezaghebbende) instelling worden gedaan, bijvoorbeeld het rijk. Milieudefensie vindt dat de Amvb Ruimte dit moet regelen.

Artikel 3.19 lid 2

Dit artikel regelt dat van het migratiesaldo nul-beleid kan worden afgeweken in Nationale Landschappen met een negatieve natuurlijke bevolkingsontwikkeling.

Milieudefensie beseft dat dit artikel de beleidsneutrale vertaling van de Nota Ruimte is, maar vraagt zich af of met de voortschrijdende inzichten over bevolkingskrimp en hoe daarop te reageren, het wijs is om dit artikel in de Amvb te handhaven. Immers, we beseffen steeds meer dat we bevolkingskrimp niet moeten bestrijden door extra woningbouw, maar de kansen die bevolkingskrimp biedt moeten aangrijpen.

Hoogachtend namens Milieudefensie,
mede namens Natuurmonumenten, Stichting Natuur en Milieu en de Provinciale Milieufederaties,

Klaas Breunissen
themacoördinator ruimte en landschap Milieudefensie

CONCEPT

Aan het Ministerie van Volkshuisvesting
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO – IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Beleid & Belangenbehartiging
Ref: ...../SvD/..
Tel.: (015) 219 12 58
Fax: (015) 219 12 40
Email: s.vandijk@mkb.nl
Betreft: Ontwerp besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Delft, ...augustus 2009

Geachte heer, mevrouw,

Graag willen MKB-Nederland en VNO-NCW gebruik maken van de mogelijkheid te reageren op de tekst van het Ontwerp besluit algemene regels ruimtelijke ordening (versie van 29 mei 2009).

De reactie bestaat uit algemene opmerkingen en enkele specifieke onderwerpen.

In het algemeen hebben wij opmerkingen over de eventuele regeldruk en administratieve lasten, de monitoring en de tweede fase.

Meer specifiek zijn opmerkingen gemaakt over het locatiebeleid van bedrijven, de rijksbufferzones en de gehanteerde definities. MKB-Nederland wijst tenslotte op een aantal aanbevelingen inzake de doorwerking van regelgeving betreffende de detailhandel.

De uitgebreide reactie op bovengenoemde punten treft u in de bijlage van deze brief aan.

Graag worden wij nauw betrokken bij de uitwerking van en het vervolg op het Ontwerp besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte).

Met vriendelijke groet,

L.J. Visser

Directeur Beleid Koninklijke
Vereniging MKB-Nederland

Drs. C. Oudshoorn

Directeur Economische Zaken
Vereniging VNO-NCW

Reactie van MKB-Nederland en VNO-NCW op het Ontwerp besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

De reactie van MKB-Nederland en VNO-NCW op de AMvB Ruimte heeft een aantal algemene opmerkingen en een uitwerking van een aantal specifieke onderwerpen als inhoud.

Algemeen

Regeldruk en administratieve lasten

De AMvB Ruimte krijgt voor een groot deel vervolg in provinciale verordeningen. Het is niet duidelijk of provincies ten behoeve van de uitwerking van de AMvB Ruimte één verordening maken of meerdere verordeningen bijvoorbeeld per specifiek onderwerp van de AMvB. Mogelijk is dat ook gemeenten aanvullende regels gaan opstellen. Dit zal een in totaliteit groot aantal regelingen met zich meebrengen waardoor het er voor de ondernemer niet duidelijker op wordt. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn bezorgd over de mogelijkheid van toename van de regeldruk en administratieve lasten voor ondernemingen. Zij vragen zich af op welke wijze geborgd kan worden voor het binnen de perken blijven van de regelgeving. Immers is het ook een doelstelling van het kabinet om de regeldruk en administratieve lasten zo veel mogelijk te beperken.

Monitoring

De ondernemersorganisaties pleiten voor een goede bewaking en een tussentijdse evaluatie van het proces.

Vervolgfase – fase 2

De werkgeversorganisaties zijn graag nauw betrokken bij het vervolgproces en de vervolgfase van dit onderwerp. Deze betrokkenheid wordt als essentieel gezien. Het Ministerie heeft gemeld, dat in deze fase mogelijk nieuwe beleidskaders worden meegenomen. Een aantal wordt met name genoemd, vervolgens is opgemerkt dat nog wordt geïnventariseerd welke onderwerpen verder geschikt zijn om in de AMvB te regelen. MKB-Nederland en VNO-NCW willen graag in de gelegenheid worden gesteld punten aan te kunnen dragen. Een van deze punten betreft bijvoorbeeld de winning van oppervlaktedelfstoffen. In de Nota Ruimte (pagina 165) staat geformuleerd dat winning hiervan van nationaal belang is. In de volgende fase moet worden gezien hoe dit nationaal belang zijn doorwerking krijgt op de decentrale niveau's.

Specifieke Onderwerpen

Definities in Hoofdstuk 2, Bundeling van verstedelijking en locatiebeleid economische activiteiten

- Een ‘bedrijventerrein’ wordt in artikel 2.1 lid 1 sub e gedefinieerd als aaneengesloten percelen t.b.v. **bedrijven en dienstverlening** en de daarbij behorende **voorzieningen**. Met dienstverlening wordt verstaan inrichtingen ten behoeve van het bedrijfsmatig verlenen van commerciële en niet-commerciële diensten (de toelichting vermeld vervolgens dat hiermee onder meer zwembad, bioscoop, theater, ziekenhuis, rechtbank, schoolcomplex wordt bedoeld). Daarnaast wordt aangegeven in de toelichting bij sub g, dat er overlap bestaat tussen de begrippen ‘dienstverlening’ en ‘kantoor’.
Dit heeft tot gevolg, dat op een bedrijventerrein van alles kan worden gevestigd. Verscheidene vormen ‘inrichtingen’ in de dienstverlening en daarmee ook kantoren zijn op bedrijventerreinen toegestaan. Kantoren nemen in de praktijk steeds meer ruimte in op eigenlijk voor ‘bedrijven’ bestemde terreinen. Daarmee worden de vaak heersende regionale en lokale tekorten aan ruimte voor met name milieucategorie 3 bedrijven en hoger verder vergroot. MKB-Nederland en VNO-NCW pleiten voor een eenduidige afbakening.
- Wat betreft de verschillende types is het zinvoller eenzelfde beschrijving van de begrippen te hanteren. De tekst spreekt over bedrijventerrein en zeehaventerrein en gebruikt voor kantoren vervolgens ‘locatie voor kantoren’.
- De artt. 2.7 lid 3b en 2.7 lid 4 zien wij graag aangevuld met ‘locaties voor kantoren’ of beter rekening houdende met bovengenoemde opmerking, met ‘kantorenterreinen’.
- Art. 2.7: ‘Behoeftte aan terreinen en locaties in de provincie’ is te grofmazig. Bedrijven zijn vaak door klanten en personeel lokaal gebonden en verplaatsing op grotere afstand binnen de provincie is vaak geen optie. Wij zien graag de volgende toevoeging: ‘de lokale en regionale behoefte...’.
- Bij de behoeftepeiling voor de komende jaren (art. 2.7) moet uiteraard worden vermeden dat deze gebaseerd is op de behoefte tijdens het dieptepunt van de huidige laagconjunctuur, omdat men dan bij economische groei in de knel komt.
- In art.2.7 lid 3 zien wij graag dat een expliciete vermelding wordt toegevoegd van behoefte aan terreinen voor bedrijven in de categorie 3 en hoger.

Locatiebeleid bedrijven - SER-ladder (art 2.7)

De SER-ladder voor bedrijventerreinen is een nieuw beleidskader dat in deze AMvB Ruimte wordt opgenomen. Het instrument moet uiteraard goed werkbaar zijn. MKB-Nederland en VNO-NCW zijn van mening, dat de inzet er op gericht moet zijn dat:

- als onderdeel van een aantrekkelijk vestigingsklimaat er voldoende aanbod (kwalitatief en kwantitatief) is van bedrijventerreinen. Dat kan komen vanuit geherstructureerde terreinen, maar ook uit nieuwe locaties. De deur voor nieuwe locaties moeten open blijven;
- de ruimtebehoefte van de industrie (met name categorie 3 en hoger) bijzondere aandacht verdient. Gelet op hun specifieke werkomgeving zijn uitbreidingsmogelijkheden op de huidige locatie of passende nieuwe locaties steeds schaarser. Bovendien vormen bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen (o.a. steeds meer woningbouw in de (directe) omgeving) in toenemende mate een bedreiging voor bestaande industrievestigingen. De kernopgave is hier dat er voor industriële activiteiten voldoende ruimte moet blijven;
- het is wenselijk dat het provinciale en lokale beleid inzake bedrijventerreinen (zowel de herstructureringsopgave als de ontwikkeling van nieuwe locaties) draagvlak heeft bij het regionale bedrijfsleven. Opgepast moet worden dat de herstructureringsopdracht van oudere bedrijventerreinen niet leidt tot allerlei megalomane, buitengewone plannen. Het moet betaalbaar, bruikbaar én gewenst zijn

voor de huidige eigenaren van de gronden. Daarom dient de invulling daarvan in nauw overleg met het relevante bedrijfsleven plaats te vinden;

- de SER-ladder is primair een hulpmiddel gericht op efficiënt ruimtegebruik en mag geen alibi zijn om een pas op de plaats te maken voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (zoals de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, die gebaseerd moeten zijn op een reële behoefte en een goede onderbouwing wat betreft de wenselijkheid daarvan). De zorg bestaat dat een te strikte toepassing van de SER-ladder leidt tot veel extra regels, procedures en bureaucratie waardoor bedrijventerreinen onnodig op slot worden gezet en in veel regio's bedrijven zowel in een huidige of nieuwe locatie klem komen te zitten. Voorkomen moet worden dat er strengere regels voor bedrijven komen om zich ergens te vestigen. De administratieve lasten om vergunningen aan te vragen mogen niet verzwaren.

Rijksbufferzones

VNO-NCW en MKB-Nederland willen opmerken, dat bij de aanwijzing en begrenzing rekening dient te worden gehouden met de verhouding en afstand tot betrokken ondernemingen. De begrenzing mag niet leiden tot een vorm van semi-rote contourenbeleid. Het is wenselijk dat met alle betrokken partijen in de regio (waaronder het regionale bedrijfsleven) overleg plaatsvindt over de aanwijzing en begrenzing.

Sectorspecifieke onderwerpen

Een aantal onderwerpen in de AMvB Ruimte is sectorspecifiek. Indien daartoe aanleiding bestaat, zullen de brancheorganisaties op deze onderwerpen reageren. MKB-Nederland heeft voor de detailhandel een aparte reactie opgenomen.

Detailhandel

MKB-Nederland wil graag van de gelegenheid gebruik maken een aantal aanbevelingen en opmerkingen te doen betreffende de doorwerking van de voorgestelde regelgeving op de detailhandel en introductie van een stappenplan.

Doorwerking regelgeving

VROM heeft er om welke reden dan ook, anders dan in de tweede versie van het werkdokument, voor gekozen om alleen (indirecte) regels die de provincie kan stellen op te nemen in plaats van regels die ook direct gelden ter zake van bestemmingsplannen. ***MKB-Nederland vraagt zich af waarom er wordt vastgehouden aan alleen indirecte doorwerking door tussenkomst van de provincie. Het schrappen is niet in lijn met de Nota Ruimte.*** MKB-Nederland wenst betreffende de detailhandel een gedegen lokaal en regionaal beleid waarbij als constante factor reëel wordt gekeken naar de beïnvloeding van bijvoorbeeld nieuwe winkel(s)(centra) zowel lokaal als regionaal. We zien een toename in het aantal detailhandelsvestigingen op bedrijventerreinen die veel consumentenbewegingen met zich meebrengen. Het stellen van regels (in een verordening) aan de provincie wordt door haar misschien niet of niet geheel opgepakt. Sterker nog, op pagina 51 van de toelichting wordt gemeend, dat het 'in elk geval niet voor de hand ligt dat de provincie zich met individuele kleinere winkelvestigingen zal bemoeien, maar zich zal concentreren op (enkel!) de gevolgen van grootschalige plannen. Wat wordt verstaan onder grootschalig? MKB-Nederland stelt vraagtekens hierbij en vraagt zich ernstig af of dit de belangen van de detailhandel voldoende waarborgt. Immers, een verandering in de winkelstructuur in een middelgrote gemeente kan voor het voorzieningenniveau in een – kleine – buurgemeente al grote gevolgen hebben. MKB-Nederland pleit voor landelijke regie in plaats van het aan de lokale politiek overlaten.

Indien de provincie niets of onvoldoende regelt, hebben gemeenten de vrije hand terwijl wij juist willen dat gemeenten intern en ook lokaal en regionaal beter onderzoek doen op effecten van winkel- en locatie-uitbreiding. Daarom meent MKB-Nederland een directe doorwerking van de regels op lokaal en regionaal niveau noodzakelijk.

Rekening houden met bestaande lokale en regionale detailhandel

In artikel 2.8 is de reikwijdte van de bepaling steeds smaller geworden, de provincie dient met een steeds meer beperkte kring rekening te houden bij nieuwe vestigingen van detailhandel. Nu wordt, anders dan in alle versies van de werkdocumenten, gesproken van het ten koste gaan van 'de bestaande detailhandelstructuur in (enkel!) wijkcentra en binnensteden. Wij pleiten voor het vervangen in 'bestaande lokale en regionale detailhandel'. Doordat het kabinet en IPO hebben aangegeven zich in dergelijke regelgeving te kunnen vinden (zie hierna), zien wij dit ook als een 'reeds bestaand nationaal ruimtelijk beleidskader waardoor de door ons gewenste wijziging kan worden opgenomen in de tekst van de AMvB Ruimte.

Stappenplan introduceren betreffende de detailhandel

MKB-Nederland ziet graag dat wat betreft de detailhandel versterking en revitalisering van de binnenstad het uitgangspunt moet zijn. Het is volgens haar zinvol hier een stappenplan in te zetten, dit ook in relatie tot uitbreiding van winkelgebieden buiten bbg. MKB-Nederland benadrukt dat het hier niet gaat om een equivalent van de in de tekst van de AMvB opgenomen SER-ladder. Het door haar gewenste stappenplan dient strikt te worden gescheiden van de SER-ladder voor bedrijvenlocaties omdat de belangen en doelstellingen volstrekt anders zijn.

In de brief van 23 februari 2006 aan de minister van VROM maakte het Interprovinciaal Overleg (IPO) melding overeenstemming te hebben bereikt over de bij motie (Bochove) in de Tweede Kamer verlangde branchebeperkingen. Als doelstelling is vastgelegd de bescherming en ondersteuning van de bestaande detailhandelsstructuur en het expliciet verbieden van weidewinkels. De provincies zijn een minimumpakket aan richtlijnen overeen gekomen:

- de positie van bestaande winkelgebieden heeft prioriteit;
- uitbreiding vindt plaats binnen of direct aansluitend aan bestaande winkelgebieden;
- vestiging van winkels in het buitengebied (weidewinkels) is niet toegestaan;
- grootschalige winkelvoorzieningen dienen een plaats te krijgen op binnenstedelijke locaties;
- detailhandel in volumineuze artikelen is onder voorwaarden op perifere locaties toegestaan;
- datzelfde geldt voor thematisch gerichte detailhandel (wonen, outdoor recreatie);
- grootschalige detailhandel met een bovenlokale functie behoort in het stedelijk gebied;
- clusters van grootschalige detailhandel zijn alleen mogelijk in stedelijke netwerken;
- als voorwaarde geldt daarbij dat de bestaande detailhandelsstructuur niet wordt verstoord.

In zijn brief van 10 november 2006 aan de Tweede Kamer meldt het kabinet zich goed te kunnen vinden in de door het IPO voorgestelde lijn. Deze lijn biedt een invulling aan de Nota Ruimte en aan de motie die over het locatiebeleid voor de detailhandel was ingediend. Daarnaast biedt het voldoende vrijheid aan provincies en gemeenten voor decentraal beleid met als kenmerk regionaal en lokaal maatwerk.

Dit betekent, dat bovenstaande gezien kan worden als 'reeds bestaande nationaal ruimtelijk beleidskader, en derhalve kan worden opgenomen in de tekst van de AMvB Ruimte.

De zojuist opgesomde richtlijnen en gevraagde te stellen voorwaarden kunnen in een stappenplan worden opgenomen. Voorkomen kan worden dat door toevoeging van vierkante

meters duurzame ontwrichting op de bestaande detailhandelsstructuur ontstaat. Er heeft in de afgelopen jaren een grote uitbreiding van het aantal vierkante meters plaatsgevonden die in het geheel niet in gelijke tred met de uitgavenmogelijkheden en bevolkingsgroei liep. Een leegstand van gemiddeld 8,2 % is gemeld. Daarom ziet MKB-Nederland nut en noodzaak in voor het stellen van regels. Er moet volgens MKB-Nederland geen plaats zijn voor alleen aanbodgestuurde, maar juist voor vraaggestuurde bouw. Juist nu, ook in het kader van vergrijzing, is een fijnmazig distributienetwerk nodig.

Ministerie van VROM
PoR/NRO - IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Noordereinde 60
Postbus 9955
1243 ZS 's-Graveland

T (035) 655 99 33
F (035) 656 31 74
www.natuurmonumenten.nl

Postbank 32391
ING Bank 66.60.28.524
KvK nr. 40516730

Voor contributie of giften
Postbank 9933

Datum 27 augustus 2009
Behandeld door G.Smits
Doorkiesnummer 035- 6559922
Ons kenmerk GS/ek - 21120 021
Onderwerp Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

VROM / DGR		
zaak	0355	
datum:	31 AUG. 2009	
2009053128		
Te behandelen door	datum	paraaf
1 ^e H. Petker		
2 ^e		
3 ^e		
4 ^e		
Na behandeling retour actief		
Deponeren dd.		

Geachte heer/mevrouw,

Graag wil Natuurmonumenten, mede namens Natuur en Milieu, Milieudefensie en de Provinciale Milieufederaties, hierbij een reactie geven op het ter visie liggende Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Ontwerp-AMvB Ruimte). In deze reactie beperken we ons tot de bepalingen m.b.t. de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Wij zijn verheugd dat de EHS in de ontwerp-AMvB Ruimte een duidelijke plaats heeft gekregen. Het maatschappelijk belang van de EHS rechtvaardigt adequate en toegesneden regelgeving. Op hoofdlijnen kunnen wij ons vinden in de wijze waarop de bescherming van de EHS in de ontwerp-AMvB is geregeld. Wij vinden echter dat deze bescherming op een aantal punten nog onvoldoende is.

In dit schrijven verzoeken wij u m.b.t. de EHS in de AMvB Ruimte alsnog vast te leggen:

- dat de provincies regels stellen om de planologische basisbescherming te garanderen voor de bruto begrensde EHS en de nog niet netto begrensde robuuste verbindingzones;*
- dat ook de ministers de concrete begrenzing kunnen vaststellen;*
- dat in de bestemmingsplannen de door de provincie begrensde gebieden worden opgenomen;*
- dat gemeenten agrarische gronden die wel formeel maar nog niet materieel tot de EHS behoren, in bestemmingsplannen als EHS aanduiden, waarbij de gronden óf als natuur worden mede-bestemd, óf de bestemming natuur via een wijzigingsbevoegdheid krijgen;*
- dat in situaties waarin sprake is van een dubbel-bestemming, onder de wezenlijke kenmerken en waarden ook de potentiële waarden worden gerekend;*
- slechts de militaire terreinen uit te sluiten van opname in de EHS die op dit moment niet de status van EHS hebben;*

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

pagina 2/7

7. *dat de provincies de inhoud van de Spelregels EHS opnemen in de verordening;*
8. *in de toelichting op te nemen dat onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen in kwetsbare gebieden niet wordt gedoogd;*
9. *in de toelichting op te nemen dat bij de vaststelling van de wezenlijke kenmerken en waarden ook de Ambitiekaarten sturend behoren te zijn;*
10. *de verplichting op te nemen dat de provincies de wezenlijke kenmerken en waarden bij provinciaal besluit / verordening vaststellen.*

Hieronder lichten wij dit nader toe.

Ad. 1 Ontbreken basisbescherming bruto EHS

Volgens de Nota Ruimte geldt voor de bruto begrensde EHS en de nog niet netto begrensde robuuste verbindingzones een planologische basisbescherming. Deze basisbescherming is gericht op voorkoming van onomkeerbare ingrepen. In de ontwerp-AMvB Ruimte is hieromtrent niets opgenomen. In de Nota Ruimte is de provincies gevraagd de begrenzing voor 2008 af te ronden. Echter, nog niet overal is deze begrenzing concreet vastgelegd. Zolang dit het geval is, blijft er daarom sprake van zoekgebied/bruto EHS. Dit kan betekenen dat in de gebieden die nog niet netto zijn begrensd, nieuwe ontwikkelingen zouden kunnen worden toegestaan die de toekomstige bestemming van de EHS zouden kunnen frustreren. Om de hier aanwezige natuurkwaliteit voldoende te kunnen beschermen vinden wij het gewenst dat voor deze gebieden gedurende de interim-periode (tot de begrenzing definitief concreet is) de planologische basisbescherming geldt.

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte vast te leggen dat de provincies bij verordening regels stellen om de in de Nota Ruimte opgenomen planologische basisbescherming te garanderen voor de bruto begrensde EHS en de nog niet netto begrensde robuuste verbindingzones.

Ad. 2 Begrenzing

De begrenzing van de EHS op land (incl. robuuste verbindingzones) ligt in handen van de provincies (ontwerp-AMvB Ruimte art. 3.9). Zoals hierboven al is gememoreerd, is in de Nota Ruimte de provincies gevraagd de begrenzing voor 2008 af te ronden, maar is deze concrete begrenzing echter nog niet overal gerealiseerd. In de ontwerp-AMvB Ruimte zijn hiervoor geen termijnen opgenomen. Dit is wel het geval bij de begrenzing van de Nationale Landschappen. In de ontwerp-AMvB Ruimte is immers in art. 3.17 vastgelegd dat als de provincies bij de vaststelling van de provinciale verordening niet zijn overgegaan tot begrenzing van de Provinciale Landschappen, de ministers binnen een jaar en zes maanden na inwerkingtreding van de AMvB zelf de begrenzing hiervan vaststellen. Het niet - tijdig – begrenzen van de EHS kan leiden tot een onnodige achteruitgang van natuurkwaliteit.

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

---

pagina 3/7

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte op te nemen dat indien de provinciebesturen bij vaststelling van de provinciale verordening niet zijn overgegaan tot concrete begrenzing van de EHS , de ministers binnen zes maanden na inwerkingtreding van de AMvB zelf de begrenzing hiervan vaststellen.

Ad.3 Begrenzing in bestemmingsplannen

In de ontwerp-AMvB Ruimte is in art. 3.11 vastgelegd dat de provincies bij verordening nadere regels maken omtrent de inhoud van bestemmingsplannen in het belang van de EHS. In de AMvB Ruimte is dit nader uitgewerkt in art. 3.12 (nee/tenzij principe en compensatieverplichting) en in art. 3.13 (saldobenadering); de zgn. EHS-spelregels. In de ontwerp-AMvB is echter niet opgenomen dat de gemeenten de EHS-begrenzing daadwerkelijk vastleggen in hun bestemmingsplannen. Hoewel beargumenteerd kan worden dat het EHS-beschermingsregime geldt voor de gebieden die door de provincies als EHS zijn begrensd, waardoor de begrenzing van de EHS uit de provinciale verordeningen doorwerkt in gemeentelijke bestemmingsplannen, is een expliciete verplichting voor gemeenten om in hun bestemmingsplannen de EHS-begrenzing over te nemen, een logische consequentie die planologische duidelijkheid waarborgt.

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte alsnog regels op te nemen die ertoe strekken dat in de bestemmingsplannen de door de provincie begrensde gebieden worden opgenomen.

Ad. 4 Doorwerking EHS naar bestemmingsplannen

In de toelichting van de ontwerp-AMvB Ruimte (blz. 21) is vermeld dat het de bedoeling is dat agrarische gronden die nog niet materieel tot de EHS behoren, wel op de één of ander manier in bestemmingsplannen als EHS worden aangeduid. Daarvoor worden genoemd: als natuur bestemmen, of de bestemming natuur als wijzigingsbevoegdheid opnemen. In de tekst van de ontwerp-AMvB is deze verplichting echter niet opgenomen. Dat kan er onder andere toe leiden dat als de mogelijkheid zich voordoet dat een perceel landbouw in natuur kan worden omgezet, onnodige vertraging optreedt als een gemeente aan het perceel slechts een agrarische bestemming had toegekend.

Wij verzoeken u in de tekst van de AMvB Ruimte zelf op te nemen dat gemeenten agrarische gronden die wel formeel maar nog niet materieel tot de EHS behoren, in bestemmingsplannen als EHS aanduiden, waarbij de gronden óf als natuur worden mede-bestemd, óf de bestemming natuur via een wijzigingsbevoegdheid krijgen.

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

---

pagina 4/7

Ad. 5 Wezenlijke kenmerken en waarden EHS

In artikel 3.8 onder c van de ontwerp-AMvB Ruimte wordt een onderscheid gemaakt tussen gebieden in de EHS met een agrarische bestemming en gebieden met een andere bestemming. Voor gebieden met een agrarische bestemming worden onder de wezenlijke kenmerken en waarden slechts de aanwezige waarden gerekend, terwijl voor de overige gebieden de aanwezige én potentiële waarden gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit onder dit begrip vallen.

De in de ontwerp-AMvB gestelde regels in artikel 3.10 m.b.t. herbegrenzing en in artikel 3.11 m.b.t. het nee tenzij principe en compensatie hebben mede tot doel de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS te beschermen. Het gegeven dat voor gebieden met een agrarische bestemming binnen de EHS onder de wezenlijke kenmerken en waarden slechts de aanwezige waarden worden gerekend, leidt er toe dat het beschermingsniveau van deze gebieden lager ligt dan in de overige gebieden. Wij vinden dit een ongewenste zaak. Wij realiseren ons echter dat dit onderscheid voortkomt uit de tekst van de Nota Ruimte. Een beleidsneutrale “vertaling” van de Nota Ruimte noopt tot het opnieuw maken van dit onderscheid.

Onduidelijk is echter hoe te handelen in situaties waarin sprake is van een dubbel-bestemming; bijvoorbeeld agrarisch gebied met natuurwaarden. Wij zijn van mening dat in situaties waarin sprake is van een dubbel-bestemming, bijvoorbeeld agrarisch gebied met natuurwaarden, onder de wezenlijke kenmerken en waarden ook de potentiële waarden moeten worden gerekend. Ook met agrarisch natuurbeheer behoren immers de EHS-natuurdoelen te kunnen worden gerealiseerd. Beheervergoedingen zijn daar mede op gericht, evenals gebiedsplannen, die stoelen immers ook op beleid voor het herstel van natuurpotenties.

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte op te nemen dat in situaties waarin sprake is van een dubbel-bestemming onder de wezenlijke kenmerken en waarden ook de potentiële waarden worden gerekend.

Ad. 6 Militaire terreinen

In art. 3.8 onder a van de ontwerp-AMvB zijn militaire terreinen als bedoeld in art. 5.2 lid 1 uitgesloten deel uit te maken van de EHS. In art. 5.2 lid 1 van de ontwerp-AMvB Ruimte wordt verwezen naar kaart 6a van de ontwerp-AMvB. Op deze kaart is een twintig tal militaire terreinen aangegeven. Deze zijn dus uitgesloten deel uit te maken van de EHS. Tevens zijn op grond van art. 3.8 onder a van de ontwerp AMvB militaire luchtvaartterreinen uitgesloten deel uit te maken van de EHS. In art. 5.2 lid 2 van de ontwerp-AMvB Ruimte wordt verwezen naar kaart 6b van de ontwerp-AMvB. Op deze kaart is een zevental luchtvaartterreinen aangegeven. Deze zijn dus ook uitgesloten deel uit te maken van de EHS. Op grond van art. 3.8 onder a zijn tevens uitgesloten deel uit te maken van de EHS: omheinde gebieden van militaire objecten die op het tijdstip van de aanwijzing bestemd zijn voor of in

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

pagina 5/7

---

gebruik zijn als kazerne, werk- of opslagplaats, met een oppervlakte van vijf ha of meer, of als schietterrein. Overigens zijn voor deze objecten geen kaarten in de ontwerp-AMvB bijgevoegd.

In de Nota Ruimte is de volgende passage opgenomen: "In het SMT-2 worden de oefenterreinen aangegeven welke in verband met hun intensieve gebruik niet vallen binnen de netto-begrensde Ecologische Hoofdstructuur. Deze terreinen worden echter wel beheerd, alsof zij hiervan deel uitmaken".

In het SMT2 is de volgende passage opgenomen: "Sommige militaire terreinen kennen een intensief gebruik. Daar wordt een scheiding van functies voorgestaan: het intensieve gebruik valt moeilijk te rijmen met de doelstelling van de ecologische hoofdstructuur. De intensief gebruikte militaire terreinen die niet binnen de Habitat- en Vogelrichtlijnen vallen, te weten de COT'n Marnewaard, Oirschot, de (d) EOT'n De Haar, Havelte West en de Leuserheide, en de overige oefenterreinen (OOT'n) de Vlasakkers en Oirschot vak B, worden buiten de ecologische hoofdstructuur gehouden dan wel gebracht".

Wij zijn van mening dat het buiten de EHS brengen van militaire terreinen die gelegen zijn binnen de EHS, slechts mogelijk is na het volledig doorlopen van de Spelregels EHS. Dat geldt dus ook voor de militaire terreinen waarvan in het SMT2 is aangegeven dat ze alsnog buiten de EHS worden gebracht. Dat betekent dat zolang deze procedure niet is doorlopen, deze terreinen geacht moeten worden binnen de EHS te liggen.

Uit de ontwerp AMvB-Ruimte kan worden afgeleid dat van een groot aantal militaire terreinen/objecten de status EHS is geschrapt, overigens niet alleen van terreinen die zijn genoemd in het SMT-2. Het op grond van de ontwerp-AMvB Ruimte schrappen van de EHS-status van militaire terreinen/objecten is in strijd met het uitgangspunt dat de AMvB Ruimte beleidsneutraal is t.o.v. de Nota Ruimte (en SMT2). Het schrappen is bovendien in strijd met de Spelregels EHS.

Het schrappen van de status klemt des te meer nu in artikel 5.3 lid 1 van de ontwerp-AMvB Ruimte is opgenomen dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn binnen de begrenzing van een militair object (militaire terreinen, militaire luchtvaartterreinen, zend- en ontvanginstallaties, radarstations, laagvliegroutes voor jachtvliegtuigen, munitieopslag), geen bestemmingen en regels bevat omtrent het gebruik van de grond en de zich daar bevindende bouwwerken, die een belemmering vormen of kunnen vormen voor de functionele bruikbaarheid van het militaire object en de uitoefening van de defensietaak. Deze terreinen krijgen dus een exclusieve militaire bestemming, zonder (tevens) een aanduiding of bestemming als EHS. Dat betekent dat de bescherming van hier aanwezige natuur op geen enkele wijze planologisch is gewaarborgd.

Wij zijn van mening dat gezien vanuit het natuurbelang, zowel wat betreft behoud en ontwikkeling van biodiversiteit als de realisering van het ecologisch netwerk, deze – geschrapte

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

---

pagina 6/7

- terreinen volwaardig tot de EHS moeten blijven behoren. Juist op deze terreinen blijken immers vaak relatief veel natuurwaarden aanwezig te zijn.

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte slechts de militaire terreinen uit te sluiten van opname in de EHS die op dit moment niet de status van EHS hebben.

Ad. 7 Spelregels EHS

Het valt op dat de in de ontwerp-AMvB gebruikte formuleringen soms net even anders zijn dan in de Spelregels EHS. Op zich hoeft dat geen probleem te zijn, maar het kan ook tot interpretatieverschillen leiden. Dat kan leiden tot afbreuk van de bescherming van de EHS. De Spelregels EHS is een breed gedragen document. Mede daarom is het wenselijk dat de Spelregels zoveel mogelijk in de regelgeving “doorwerken”. Op blz. 60 van de toelichting van de ontwerp-AMvB is vermeld dat het de provincies vrij staat om de verdere inhoud van de Spelregels op te nemen in hun verordening. Dat betekent dus ook dat ze dat niet hoeven te doen. De Spelregels zijn destijds opgesteld t.b.v. behoud van kwaliteit, kwantiteit en samenhang van de EHS. Wij vinden het dan ook een ongewenste situatie als de provincies aan de Spelregels voorbij kunnen gaan.

Wij verzoeken u in de AMvB Ruimte op te nemen dat de provincies de inhoud van de Spelregels EHS opnemen in de verordening.

Ad. 8 Onrechtmatige permanente bewoning recreatiewoningen

In de toelichting wordt op blz. 15 aangegeven dat onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen in de EHS onder voorwaarden kan worden gedoogd. Dit kan leiden tot een ongewenste druk op de natuurkwaliteit van de EHS. Wij zijn van mening dat deze gedoogsituatie slechts voorbehouden dient te zijn aan onrechtmatige permanente bewoning in niet-kwetsbare gebieden.

Wij verzoeken u in de toelichting van de AMvB Ruimte op te nemen dat onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen in kwetsbare gebieden niet wordt gedoogd.

Ad. 9 Beheertypenkaarten/ Ambitiekaarten

In de toelichting bij de ontwerp-AMvB Ruimte (blz. 22) is opgenomen dat bij de door de provincies bij verordening vast te stellen wezenlijke kenmerken en waarden (actuele en potentiële) van gebieden in de EHS, de landelijke en provinciale natuurdoelenkaarten sturend zijn. Bij de herziening van het subsidiestelsel voor het beheer van natuur en landschap worden de huidige provinciale en landelijke natuurdoelenkaarten echter vervangen door de nieuwe Beheertypenkaarten en de zgn. Ambitiekaarten. De Ambitiekaarten betreffen kaarten waarop de ambitie (het einddoel) van alle bestaande en nieuwe natuur is begrensd en getypeerd volgens de Index Natuur- en Landschap. Door ook de Ambitiekaarten te gebruiken bij de vaststelling

Aan : Ministerie van VROM , o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Datum : 27 augustus 2009
Ons kenmerk : GS/ek – 21120 021
Onderwerp : Reactie ontwerp-AMvB Ruimte

---

pagina 7/7

van wezenlijke kenmerken en waarden wordt op een goede wijze rekening gehouden met de potentiële waarden van het gebied.

Wij verzoeken u in de toelichting van de AMvB Ruimte op te nemen dat bij de vaststelling van de wezenlijke kenmerken en waarden ook de Ambitiekaarten sturend behoren te zijn.

Ad. 10 Wezenlijke kenmerken en waarden

In de toelichting bij de ontwerp-AMvB Ruimte is op blz. 22 opgenomen dat de provincies regels dienen te stellen die de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS moeten beschermen, en daarom moeten – volgens de toelichting – de wezenlijke kenmerken en waarden bij besluit worden vastgesteld. In de tekst van de ontwerp-AMvB Ruimte is echter geen bepaling opgenomen waarin is vastgelegd dat bij provinciaal besluit / provinciale verordening de wezenlijke kenmerken en waarden moeten worden vastgesteld. Het niet vaststellen van de wezenlijke kenmerken en waarden heeft als risico dat de daadwerkelijke bescherming hiervan wordt bemoeilijkt.

Wij verzoeken u alsnog in de AMvB Ruimte de verplichting op te nemen dat provincies de wezenlijke kenmerken en waarden – waaronder ook de potentiële waarden - bij provinciaal besluit / verordening vaststellen.

Afsluitend

Wij verzoeken u onze opmerkingen over te nemen bij de opstelling van de definitieve AMvB Ruimte.

Hoogachtend,

Mede namens Natuur en Milieu, Milieudefensie en de Provinciale Milieufederaties,

ir. J.T. Bos

hoofd Afdeling Extern Beleid

Ministerie van Volkshuisvesting , Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO- IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG
TEVENS PER E-MAIL: amvb-ruimte@minvrom.nl

24 juli 2009

opmerkingen over het ontwerp van de AMvB Ruimte

Geachte heer, mevrouw,

Bij brief d.d. 7 juli 2009 heeft u ons het ontwerp van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (verder: AMvB Ruimte) doen toekomen, waarvoor dank. U geeft in bovenbedoelde brief aan, dat het ontwerpbesluit tot en met 30 augustus a.s. ter visie ligt. Graag willen wij door middel van deze brief onze mening geven over de inhoud. Dit in aanvulling op de reactie die wij gegeven hebben ter gelegenheid van de door u georganiseerde discussiebijeenkomst d.d. 24 november 2008, het rondetafelgesprek d.d. 31 maart jl. en in onze brief d.d. 6 april 2009 gericht aan minister Cramer. Opmerkingen die wij daar gemaakt hebben, dient u hier voor zover nodig als woordelijk herhaald en ingelast te beschouwen.

Wij stellen het op prijs dat u door het organiseren van uitgebreide en meerdere consultatieronden gelegenheid geeft te reageren.

De AMvB Ruimte heeft belangrijke gevolgen voor onze leden, die zich in de dagelijkse praktijk vooral bezig houden met complexe gebiedsontwikkelingen. De betaalbaarheid van deze gebiedsontwikkelingen staat onder druk, niet alleen door de gevolgen van de kredietcrisis maar ook door de steeds verder toenemende verschuiving naar binnenstedelijke transformatiegebieden. Dit zijn veelal projecten waarbij het ambitieniveau hoog ligt en de verwervingskosten aanzienlijk zijn. Door de (speerpunten van de) AMvB Ruimte (bijvoorbeeld ten aanzien van bundeling van verstedelijking, locatie- en vestigingsbeleid en 'groene ruimte') verschuift de tendens verder richting binnenstedelijke herontwikkelingen, hetgeen belangrijke gevolgen heeft voor het financiële fundament van de Nederlandse ruimtelijke ordening. Dat is de achtergrond waartegen wij reageren.

De schoen wringt wat ons betreft bij de sterke mate van juridisering en een toename van de regeldruk die de AMvB Ruimte met zich mee brengt. Doordat Provincies in sterke mate de bevoegdheid krijgen vooraf algemene regels te stellen, ontbreekt de flexibiliteit om op toekomstige ontwikkelingen in te spelen en ontbreekt een éénduidige en consistente algemene lijn. Wij vinden dat gemeenten en marktpartijen meer ruimte zouden moeten krijgen bij de specifieke invulling van het ruimtelijke ordeningsproces.

Alvorens (onder B) in te gaan op de grote verschillen in ruimtelijk beleid, gaan wij (onder A) eerst in op het ontwerpbesluit AMvB Ruimte. Wij richten ons daarbij uit praktische overwegingen op de voor ons meest belangrijke hoofdstukken van de AMvB Ruimte (1, 2 en 3). Bij de bespreking houden we de volgorde van de nummers van de artikelen (en dus de AMvB) aan.

Wij hebben niet het doel met onze reactie onze complete visie op de Nederlandse ruimtelijke ordening weer te geven en beperken ons daarom tot de meest belangrijke aspecten die betrekking hebben op integrale gebiedsontwikkelingen.

A. Het ontwerpbesluit AMvB Ruimte

1. Inhoudsopgave

In het derde ambtelijk concept van de AMvB Ruimte stond hoofdstuk 9 gereserveerd voor financiële bepalingen. In het ontwerpbesluit zijn de woorden ‘financiële bepalingen’ geschrapt. Wij weten niet waarom. Ons is daarom niet duidelijk waarvoor hoofdstuk vooralsnog gereserveerd is.

Mede gelet op hetgeen wij hierboven over de betaalbaarheid van gebiedsontwikkelingen hebben geschreven, pleiten wij voor de invoering van een sterke financiële paragraaf in de AMvB Ruimte. De AMvB Ruimte verandert namelijk niets aan bestuurlijke afspraken en geldstromen, die wij als wezenlijke instrumenten beschouwen bij de invulling van de Nederlandse ruimtelijke ordening. Wij vinden het belangrijk dat hiervoor een voorziening wordt getroffen.

2. Hoofdstuk 1 algemene bepalingen

De definitie van het begrip ‘bestaand bebouwd gebied’ is in (artikel 1.1. lid 1 sub a van) het ontwerpbesluit gewijzigd. Waar in het derde ambtelijk concept wordt gesproken over “(...) *bij bestemmingsplan toegelaten woon- of bedrijfsbebouwing (...)*”, rept het ontwerpbesluit over “*bij bestemmingsplan toegelaten **en voorziene** woon- of bedrijfsbebouwing (...)*”. Wij verzoeken u de oorspronkelijke gehanteerde definitie in te voeren en de in het ontwerpbesluit toegevoegde woorden “en voorziene” te verwijderen. Door de opgenomen toevoeging, wordt namelijk de indruk gewekt dat de definitie van het begrip beperkt is. Daardoor wordt de omvang van het bestaand bebouwd gebied kleiner. De term ‘voorzien’ duidt er volgens ons op dat alleen voorgenomen ontwikkelingen die zich al in een bepaalde (concept?)fase bevinden, tot het bestaand bebouwd gebied gerekend kunnen worden. Dit heeft belangrijke consequenties voor de omvang van het bestaand bebouwd gebied en de toepassing van art. 2.4., op grond waarvan provincies gehouden zijn iedere vier jaar het bestaand bebouwd gebied aan te wijzen.

Hoewel uit de artikelsgewijze toelichting blijkt, dat het om bouwmogelijkheden gaat die in onherroepelijk geworden bestemmingsplannen opgenomen zijn **en** het tevens betreft uit te werken woon- of bedrijfsbestemmingen, kan met name dat laatste aspect volgens ons veel vragen oproepen. De definitie zoals die nu opgenomen is, is onduidelijk.

3. Hoofdstuk 2 bundeling van verstedelijking en locatiebeleid economische activiteiten

a) Over artikel 2.1. (definities) lid 1 sub a (bestaande bebouwing) merken wij het volgende op. Het gaat bij bestaande bebouwing volgens het ontwerpbesluit om “gebouwen (...) waarvoor een om bouwvergunning is ingediend **die kan worden verleend**”. Wij verzoeken u de zinsnede “die kan worden verleend” te verwijderen. Volgens ons is voor de definitie van bestaande bebouwing enkel relevant of een bouwvergunning aangevraagd is. Het doet niet ter zake of de bouwvergunning wel of niet verleend kan worden. Het College van Burgemeester & Wethouders beoordeelt in het kader van de behandeling van de vergunningaanvraag of die gehonoreerd wordt.

b) In verband met de strekking van art. 2.7 (locatiebeleid voor bedrijventerreinen, zeehaventerreinen, locaties voor kantoren incl. SER-ladder) en art. 2.8 (nieuwe vestigingslocaties voor detailhandel + regels mbt branchebeperkingen perifere detailhandel) verzoeken wij u de definities van de begrippen bedrijventerrein (art. 2.1 lid 1 sub e) en locatie voor kantoren (art. 2.1 lid 1 sub h) dusdanig aan te passen dat zij betrekking krijgen op een gebied groter dan 1 hectare (bruto); zoals het nu omschreven is. Omdat uit de artikelsgewijze toelichting blijkt dat art. 2.7 (over locatiebeleid) ook betrekking heeft op detailhandel, verzoeken we u de definitie van het begrip detailhandel (art. 2.1. lid 1 sub f) zo aan te passen, dat ook hier een minimum oppervlakte ingevoerd wordt, net als bij bedrijventerreinen en locaties voor kantoren. Ik kom later in deze brief nog uitgebreid op dit verzoek terug, bij de behandeling van het locatie- en vestigingsbeleid.

c) Wij juichen het toe dat conform ons verzoek de rood-voor-groen regeling zoals opgenomen in het oude artikel 2.3.1 lid 3 versoepeld is en minder stringent geformuleerd in het ontwerpbesluit. De te stellen kwalitatieve regels zijn niet meer dwingend maar facultatief voorgeschreven in art. 2.5 lid 4.

Artikel 2.5. (algemene regels op provinciaal niveau gericht op bundeling van nieuwe bebouwing en zorgvuldig ruimtegebruik buiten het bbg) noopt ons tot het maken van de volgende opmerkingen:

- 1) doordat de oude artikelen 2.3.1. lid 1 en lid 2 nu samengevoegd zijn in art. 2.5 lid 1 van het ontwerpbesluit, ontstaat een negatieve formulering. Waar het oude art. 2.3.1 lid 1 uitging van wat er buiten bestaand bebouwd gebied mogelijk is, valt men in art. 2.5 lid 1 met de deur in huis door kortweg een verbod op bouwen buiten bestaand bebouwd gebied op te nemen. Dat gaat ons te ver. Hoewel we content zijn met de uitzondering die in lid 2 opgenomen is bij functionele gebondenheid, biedt dit onze leden geen soelaas. Zij realiseren niet (altijd) bebouwing die functioneel gebonden is aan het buitengebied.
- 2) Artikel 2.5 lid 5 spreekt over **regels** ter zake van de landschappelijke inpassing van nieuwe bebouwing buiten het bestaand bebouwd gebied. Het oude art. 2.3. lid 3 sub c sprak over **randvoorwaarden** voor landschappelijke inpassing van nieuwe

bebouwing (*toevoeging NEPROM: buiten bestaand bebouwd gebied*). Wij verzoeken u het woord ‘regels’ in art. 2.5 lid 5 te vervangen door ‘randvoorwaarden’, zoals in de oude/laatste ambtelijke versie. Dat is minder stringent en voorkomt dat “alles dicht geregeld wordt”.

- d) Artikel 2.7 en artikel 2.8 (over vestigings- en locatiebeleid) schieten door.
- 1) Hoewel de Nota Ruimte ingaat op vestigings- en locatiebeleid, komen branchebeperkende maatregelen daarin niet aan de orde. Sterker nog: bij de zeer recente invoering van de nieuwe Wro is er in het nieuwe Bro (besluit ruimtelijke ordening) expliciet voor gekozen om de bevoegdheid met betrekking tot branchebeperingen uitsluitend bij gemeenten neer te leggen (zie art. 3.1.2. lid 2 Bro). Er zijn bij de invoering van de Wro geen bevoegdheden aan de provincie toebedeeld in dat verband. Wij vinden gelet op de beleidsneutrale invoering die de AMvB Ruimte voorstaat, dat het ontwerpbesluit geen extra bevoegdheden aan provincies toe moet kennen. Wij verzoeken u deze passage (art. 2.8 lid 1 sub b) dan ook te schrappen.
  - 2) Het oude art. 2.3.4 maakte het mogelijk een onderscheid te maken naar regels die gelden voor delen van een grondgebied, hetgeen gemeenten iets meer ruimte liet. Het nieuwe artikel 2.8 lid 2 stelt dat rekening wordt gehouden met intergemeentelijke vormen van samenwerking ter zake van beleid voor detailhandel, waarbij de door de provincie te stellen regels leidend zijn. Als er op dat vlak al regels gesteld zouden moeten worden –waar wij geen voorstander van zijn– verzoeken wij u daarbij de oude formulering te hanteren.
  - 3) Gemeenten hebben instrumenten nodig om binnen bestaand bebouwd gebied hun eigen vestigings- en locatiebeleid te bepalen. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de (her)ontwikkelingen binnen hun gemeenten. Wij verzoeken u daarom a) de SER-ladder alleen buiten bestaand bebouwd gebied van toepassing te verklaren en b) de locatie en vestiging van ontwikkelingen kleiner dan een nader te bepalen en vooraf vastgestelde omvang door gemeenten en de markt te laten bepalen. De huidige grens van 1 hectare bruto is daarbij niet voldoende volgens ons. Hierop is het verzoek gebaseerd dat we hierboven hebben gedaan om de genoemde omvang van één hectare aan te passen/te vergroten.

4. Hoofdstuk 3 groene ruimte

Belangrijk onderdeel van dit hoofdstuk vormen de kaarten die als bijlage aan de AMvB zijn gehecht. Wij vinden de kaarten niet duidelijk en ons blijkt niet precies waar de grenzen van de gebieden die het betreft (o.a. groene ruimte) exact lopen. Wij verzoeken u gespecificeerde, gedigitaliseerde en gedetailleerde kaarten aan te leveren, waaruit bijvoorbeeld blijkt waar grenzen dwars door een gemeente heen lopen en waar gebieden elkaar overlappen.

In het algemeen merken wij op dat wij hoofdstuk 3 over ‘groene ruimte’ te weinig ontwikkelingsgericht vinden. Het wordt (bijna) onmogelijk gemaakt bouwactiviteiten te ontplooiën in de ‘groene ruimte’.

Ten aanzien van rijksbufferzones merken wij het volgende op. Wij verzoeken u art. 3.1.4 (algemene regels te stellen door provincies) lid 2 sub a (over het begrip ‘verdere verstedelijking’) te schrappen. In art. 3.3 lid 2 a-g t/m lid 4 is een definitie van het begrip verdere verstedelijking opgenomen die dekkend en uitputtend is. Wij vinden het dan ook te ver gaan om provincies de mogelijkheid te bieden hun eigen invulling aan het begrip ‘verdere verstedelijking’ te geven. Dat is in de hierboven genoemde artikelen voldoende en naar behoren geregeld en afgebakend.

Wij verzoeken u ook voor rijksbufferzones en nationale landschappen een ontheffing / uitzondering op te nemen die kleinschalige ontwikkelingen in rijksbufferzones en nationale landschappen mogelijk maakt, vergelijkbaar met de regeling zoals art. 3.10 lid 2 die voor de ecologische hoofdstructuur bevat. Dit om te voorkomen dat rijksbufferzones en nationale landschappen ‘op slot’ gaan.

In artikel 3.12 lid 3 wordt een definitie gegeven van het begrip ‘groot openbaar belang’ ten aanzien van de ecologische hoofdstructuur. Het begrip ‘groot openbaar belang’ wordt hier beperkt uitgelegd. Slechts in een minimaal aantal nauwkeurig omschreven gevallen is sprake van een ‘groot openbaar belang’.

De term groot openbaar belang komt terug in art 3.6 lid 2 sub a en art. 3.18 lid 3, maar dan met betrekking tot rijksbufferzones en nationale landschappen. Wij verzoeken u in de toelichting expliciet op te nemen dat de (beperkte) uitleg zoals opgenomen in art. 3.12 lid 3 hier niet van toepassing is. De gevallen waarin voor rijksbufferzones en nationale landschappen een beroep op de uitzondering gedaan zou kunnen worden, worden anders te beperkt.

Ten aanzien van nationale landschappen is in het ontwerpbesluit het ‘ja, mits’ principe uit art. 3.3.3.2 van het derde ambtelijk concept niet terug gekomen. Het is geschrapt. Dat betreuren wij ten zeerste. In plaats daarvan is in art. 3.18 een regeling opgenomen waarin verwezen wordt naar art. 2.5, waarin o.a. de rood-voor-groen regeling wordt genoemd, waarmee ook voor nationale landschappen de rood-voor-groen regeling plotsklaps expliciet van toepassing wordt verklaard. Wij verzoeken u aansluiting te zoeken bij de laatste versie van de AMvB Ruimte en de verwijzing naar art. 2.5 te schrappen. Hoofdstuk 2 dat algemene bepalingen bevat, is immers sowieso van toepassing; ook op nationale landschappen.

Ook de wijze waarop het migratiesaldo-nul in het ontwerpbesluit terecht gekomen is, wijkt ten nadele van de projectontwikkelingspraktijk af van het derde concept. Zo zijn de mogelijkheden voor ontheffingen beperkt door toe te voegen dat ontheffingen mogelijk zijn *“mits de bevolkingsafname niet op een andere wijze kan gekeerd, het een beperkt aantal woningen betreft”* Deze twee voorwaarden zijn nieuw. Wij verzoeken u deze extra voorwaarden te schrappen zodat het systeem minder rigide is.

Daarnaast is aan art. 3.19 over woningbouw in nationale landschappen de verplichting toegevoegd om regels te stellen zodat *“rekening wordt gehouden met de optimale benutting van mogelijkheden om binnen het nationaal landschap de onder a bedoelde woningbehoefte door herstructurering*

of intensivering te ondervangen.” Dit betekent dus een extra voorwaarde/eis die verbonden wordt aan en bovenop het migratiesaldo-nul principe.

Wij verzoeken u art. 3.19 lid 1 sub b te schrappen omdat dit een aanmerkelijk verzwarend van het migratiesaldo-nul principe met zich mee brengt.

Het migratiesaldo-nul lijkt bovendien niet te liggen in de lijn van discussies die hierover recent in de Tweede Kamer plaats gevonden hebben.

Zo heeft minister Cramer bij brief d.d. 16 juni 2009 in haar brief met antwoorden op vragen over het rapport “migratiesaldo-nul in de Nationale Landschappen” van RIGO Research en advies (kenmerk 2009zo7486) aangegeven open te staan voor andere instrumenten dan migratiesaldo-nul, mits deze het bebouwingsplafond handhaven.

Uit de brief blijkt dat er veel onduidelijkheid bestaat over de toepassing van het migratiesaldo-nul principe omdat verschillende prognoses en methoden gehanteerd worden, gebaseerd op andere uitgangspunten.

Wij zijn voorstander van een indicatieve prognose op basis van demografische ontwikkelingen, waarbij wat ons betreft ook andere aspecten zoals de kwaliteit van de te bouwen onroerende zaken een rol kunnen spelen. Zo is er meer zekerheid dat er vastgoed wordt gebouwd conform de wensen van de consumenten en de overheid.

B. Grote verschillen in ruimtelijk beleid en provinciale verordeningen

Veel (zo niet alles) hangt af van de invulling die provincies in hun verordening geven aan de AMvB Ruimte. Globale toetsing van de reeds beschikbare verordeningen leerde ons, dat er grote verschillen zitten tussen de verschillende verordeningen. Zo is de provincie Groningen bijvoorbeeld overgegaan tot een vrij vergaande vorm van regulering.

Hoewel regionale verschillen ook maatwerk kunnen betekenen en bieden, vinden wij het de rechtsgelijkheid en eenvoud niet ten goede komen als verschillende verordeningen onderling te veel van elkaar afwijken. Wij zouden er dan ook een voorstander van zijn, als er een modelverordening opgesteld wordt. Dat voorkomt dat provincies het wiel opnieuw uit moeten vinden en voor burgers en het bedrijfsleven is duidelijker waarop zij kunnen koersen.

Dat er sprake is van grote verschillen in ruimtelijk beleid, blijkt onder andere ook uit een artikel in het Binnenlands Bestuur van 10 juli 2009. De ene provincie bemoeit zich kennelijk actiever met het ruimtelijk beleid van gemeenten dan de ander.

Tot slot

Concluderend stellen wij dat het ontwerpbesluit te veel differentieert, weinig ontwikkelingsgericht is en te veel ruimte laat voor inperkingen; o.a. door een aantal wijzigingen ten opzichte van het derde concept.

We vinden het positief dat conform ons verzoek in art. 10.9 van het ontwerpbesluit een afspraak over de evaluatie van de AMvB is gemaakt. Wij vinden dat het onderwerp ‘grote verschillen in ruimtelijk beleid en provinciale verordeningen’ een belangrijk onderdeel van de evaluatie uit zou moeten maken. Graag blijven wij betrokken bij de voortgang van de AMvB en de genoemde evaluatie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, zijn wij graag tot een gesprek bereid.

Met vriendelijke groet,

Jan Fokkema
directeur NEPROM

Ministerie van VROM
T.a.v. dhr. H. Petter
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Datum:
11 augustus 2009

Onderwerp:
Betrokkenheid bij amvb Ruimte

Ons kenmerk:
0802/31.20/CS/SB

Geachte heer Petter,

Begin dit jaar (13 januari 2009) is er een informatiebijeenkomst geweest waarin aan de betrokken overheidsorganen bij de vaststelling van m.n. de PKB Waddenzee de mogelijkheid werd geboden om te reageren op een eerste versie van de amvb Ruimte, onderdeel Waddenzee. We hebben na deze bijeenkomst ook schriftelijk, door middel van een notitie op ambtelijk niveau, gereageerd op het werkdocument.

Na deze bijeenkomst is het stil geworden rond de inhoud en vervolgpcedure van deze nieuwe amvb Ruimte en ook hebben wij geen reactie op onze notitie mogen ontvangen.

We willen u hierbij op de hoogte brengen van het feit dat de visserijsector zich naar aanleiding van de bijeenkomst in januari dit jaar en door het gebrek aan communicatie over de verdere gang van zaken ernstig zorgen maakt. Deze zorgpunten zijn ook onder de aandacht gebracht bij de Minister van LNV tijdens het regulier overleg in juni 2009, aangezien belangrijke beleidstrajecten doorlopen worden op onderwerpen die in de amvb Ruimte eveneens geregeld lijken te worden.

In de oude Wro was gedetailleerd voorschreven wie, wanneer en waar betrokken moest worden. Destijds heeft het Productschap Vis op grond van het toenmalige artikel 2a lid 3 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening deelgenomen aan de bestuurlijke overleggen omtrent de PKB'en voor de natte gebieden (onder andere de PKB+ PMR, PKB+ Near Shore Windpark, PKB'en Waddenzee, PKB Ruimte voor de Rivieren en de PKB Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening).

In de nieuwe Wro is de betrokkenheid van andere betrokken openbare lichamen niet meer nader omschreven. In dat verband willen we u hierbij verzoeken om op grond van Hoofdstuk 2 van het Besluit ruimtelijke ordening en de beginselen van behoorlijk bestuur ons ook onder de nieuwe regels van de Wro tijdig in de voorbereiding te blijven betrekken bij de omzetting van de PKB's in amvb's en het opstellen van eventuele nieuwe structuurvisies om tijdig een goede aansluiting met andere wet- en regelgeving op het gebied van de visserij te waarborgen. Bijkomend voordeel

daarbij zal zijn dat organisaties of ondernemers niet de toevlucht hoeven te nemen in bezwaar- en beroepsprocedures voor punten die in bestuurlijk vooroverleg al ingebracht en afgestemd kunnen worden.

We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat het opstellen van de amvb Ruimte achter gesloten deuren plaatsvindt, zonder voldoende afstemming met belanghebbende partijen. Hierdoor maken wij ons zorgen dat onvoldoende rekening gehouden wordt met de belangen van gebruikers. We willen u erop attenderen dat, onder andere in de Waddenzee, de belangen voor de visserij groot zijn. We vragen u daarom nadrukkelijk om ons te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de amvb Ruimte en de bijbehorende procedures. Ook zouden wij het op prijs stellen als ons de gelegenheid wordt geboden om mee te lezen in de voorlopige teksten, zodat we onze achterban voldoende kunnen informeren en u tijdig integraal kunnen informeren over de beleidstrajecten die bij de verschillende andere departementen en Europese instanties lopen en over mogelijke conflicterende bepalingen.

Voor de volledigheid hebben wij de reeds extern verzonden stukken bijgevoegd. Uiteraard zijn wij bereid om hierover ook mondeling met u van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groet,
Productschap Vis

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D.A.M. Risseeuw', written over a horizontal line.

ir. D.A.M. Risseeuw MBA
wnd. secretaris

Bijlage: 1

Bijlage 7

Regulier ovl. Minister, 29-06-2009

Code: 2009 112/31.20

Aandachtspunten met betrekking tot de Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De nieuwe Wro is per 1 juli 2008 in werking getreden. Een van de knelpunten van de oude wet was de versnippering van het ruimtelijk beleid. Momenteel is nog weinig jurisprudentie beschikbaar over de toepassing van de nieuwe wet in de praktijk.

Afstemming LNV-VROM

De oude Planologische Kernbeslissingen (PKB's) hebben de status van een structuurvisie. De beleidsbeslissingen (normstellingen) uit de PKB's worden momenteel omgezet in de AmvB Ruimte. Tot die tijd geldt speciaal overgangsrecht. Het is hierbij niet de bedoeling om nieuw beleid te introduceren. In de praktijk heeft het Productschap Vis (hierna: PVis) geconstateerd dat de PKB's echter niet beleidsneutraal worden omgezet en dat er nieuw beleid en nieuwe plichten worden gecreëerd. Dit is vanuit het oogpunt van rechtszekerheid en democratische legitimiteit niet wenselijk. Bovendien grijpt de huidige concepttekst van de AmvB Ruimte in op beleid dat door het Ministerie van LNV geformuleerd wordt.

De AmvB geeft bijvoorbeeld strakke definities van bouwwerken. Dit zal zijn weerslag hebben op o.a. de MZI's en de vaste vistuigen. Gemeenten moeten in hun bestemmingsplan gaan aangeven of wel of geen ruimte bestaat voor deze activiteiten, waar en onder welke voorwaarden. Daarbij doet het probleem zich voor dat nieuwe bebouwing in de vorm van 'bouwwerken voor alternatieve mosselzaadbronnen' door de AmvB mogelijk wordt gemaakt, maar over vaste vistuigen wordt niet gesproken (terwijl deze ook aan de door de AmvB gegeven definitie van bouwwerk voldoen). Hiermee begeeft VROM zich in een ingewikkelde discussie die binnen het Ministerie van LNV heerst over de vraag of MZI's vaste vistuigen of bouwwerken zijn. Ook maakt deze problematiek deel uit van beleidsdossiers van het Ministerie van LNV, waarbij de Minister de bevoegde autoriteit is voor de verlening van Nb-wetvergunningen, Rijkswaterstaat de bevoegde autoriteit is voor de Wbr-vergunning en de Provinciën beheerplannen maken.

Meer voorbeelden, zoals introductie van de Ecologische Hoofdstructuur met 1 op 1 toepassing van de criteria uit de Natuurbeschermingswet 1998 zijn aanwezig (zie annex 1).

Het verzoek aan de Minister is om met de Minister van VROM contact op te nemen en te onderzoeken of tot één benadering van de visserij kan worden gekomen, om te voorkomen dat de visserijsector van verschillende kanten wordt beperkt door de rechten en plichten die een ander departement, provincie of gemeente oplegt.

Bepalen nationale belangen

In artikel 9 van de Natuurbeschermingswet (hierna: Nb-wet) wordt expliciet aansluiting gezocht bij het begrip structuurvisie uit de Wro (artikel 2.3, tweede lid, van de Wro). Hierin is bepaald dat het beheerplan de status van een structuurvisie heeft, wat op zijn beurt moet worden meegenomen bij het opstellen van de bestemmingsplannen door rijk, provincies en gemeenten. De juridische normstelling, die voortvloeit uit een beheerplan met status van een structuurvisie, moet nog wel in de juridische instrumenten van de provincie en gemeente worden opgenomen. De normstelling is een juridisch instrument om concrete beleidsbeslissingen afzonderlijk van de structuurvisie te regelen, zoals de AMvB 's, verordeningen en bestemmingsplan. Hierbij is het van belang om op te merken dat in de wet gesproken wordt over een nationaal/provinciaal belang ten aanzien van de inzet van het juridisch instrument. Deze belangen zijn echter niet nader gedefinieerd.

Het verzoek aan de Minister is gezamenlijk met de visserijsector en collega ministers te bekijken hoe de nationale belangen gedefinieerd worden. Dit zal ertoe bijdragen dat ten aanzien van de vissector één beleidslijn gehanteerd wordt. Het is namelijk niet wenselijk dat de sector met diverse bestemmingsplannen en evenzoveel beleidsbeslissingen wordt geconfronteerd. Hierbij is het ook van belang om de provinciale belangen te coördineren, zodat deze belangen overeenkomen. Dit is bijvoorbeeld van belang voor de Waddenzee, waar het beleid van de diverse provincies op elkaar afgestemd moet zijn om verschillende management regimes en strijdigheid met sectoraal rijksbeleid te voorkomen.

Annex: 1

Code: 2009 020/31.20

Reactie op nationaal ruimtelijk beleid onder de nieuwe WRO

De Planologische Kernbeslissingen (PKBs) hebben in de jaren '90 de eerste omzetting van de Vogel- en Habitatrichtlijn vormgegeven. Uit jurisprudentie bleek toen dat implementatie van de richtlijnen moest geschieden bij een formele wet. Daarna is de Natuurbeschermingswet 1998 aangepast om de wettelijke implementatie te vormen voor de gebieden en de Flora- en Faunawet voor de soorten.

De PKB (o.a. Waddenzee, Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening) en PKB+ (o.a. Project Mainport Rotterdam en Near Shore Windpark) bleven een instrument van betekenis om rijksbeleid vorm te geven.

Met ingang van 1 juli 2008 is de Wet op de Ruimtelijke Ordening vernieuwd.

Onder de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) hebben de PKBs een andere juridische status gekregen en moeten nu worden beschouwd als structuurvisie. Concrete beleidsbeslissingen (zoals opgenomen in de PKB Waddenzee) behouden overigens wel hun juridische binding. Alle andere tekst, zoals beslissingen van wezenlijk belang maken deel uit van de structuurvisie.

Om de doorwerking van het beleid makkelijker te maken, voorziet de nieuwe WRO erin om algemene regels op te nemen in een algemene maatregel van bestuur (AmvB).

Het Ministerie van VROM heeft een voorstel gedaan voor het omzetten van de PKBs in één AmvB. Deze AmvB-tekst brengt voor de visserijsector vier belangrijke pijnpunten met zich mee:

- 1. De Vijfde Nota Ruimte en het Structuurschema Groene Ruimte II (SGR2), die de PKB procedure doorlopen hebben toen de Natura 2000 problematiek er eigenlijk nog niet was en ook nooit concreet zijn uitgevoerd, krijgen in deze AmvB toch hun beslag. Dit betekent dat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) met bruto-netto opgaven voor extra natuurbeleid gaat zorgen in alle grote wateren. Het gaat hier om extra gewenst nationaal beleid en niet om noodzakelijke maatregelen vanuit de VHR. Alle inspraakreacties bij deze twee PKBs maakten al duidelijk dat deze bepalingen niet geschikt waren voor rechtstreekse toepassing, doordat veel functies vergeten waren of haaks stonden op ander communautair of overheidsbeleid. Zo was met de functie visserij en het Gemeenschappelijk Visserijbeleid met exclusieve bevoegdheden voor de Europese Commissie en Europese Raad geen rekening gehouden.
De toets op activiteiten binnen de EHS zal echter plaatsvinden vanuit de Natuurbeschermingswet (NBwet), de Nederlandse implementatie van de VHR (onduidelijk is in hoeverre er plaats is voor economische activiteiten). Hier vindt dus misbruik van bevoegdheden plaats als dit bewust wordt opgenomen.*
- 2. De AmvB heeft niet de PKB+ Near Shore Windpark opgenomen. De Minister van EZ heeft middels een beleidsregel diverse concrete beleidsbeslissingen uit deze PKB omzeild. Deze hebben op grond van de overgangsrechtbepalingen van de WRO nog wel rechtskracht en effect op de inhoud van deze AmvB.*
- 3. VROM beweert dat de PKB's beleidsneutraal worden omgezet. Dit betekent dat er geen nieuw beleid wordt opgenomen in de AmvB, tenzij dit in een eerder stadium is geaccordeerd en het voor de rechtspraktijk onontbeerlijk is om niet nu gelijk in de AmvB op te nemen. Toch komen we in de ambtelijke ontwerp AmvB-tekst nieuwe beleidsdefinities tegen, bijvoorbeeld voor bouwwerken, maar ook met betrekking tot rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid (inclusief duisternis) en staan er nog "pm" stukken waarin begrippen als "cultuurhistorisch" ingevuld gaan worden.*
- 4. De AmvB geeft strakke definities van b.v. bouwwerken. Dit zal zijn weerslag hebben op o.a. de MZI's en de vaste vistuigen. Gemeenten moeten in hun bestemmingsplan gaan aangeven of er wel of geen ruimte is voor deze activiteiten, waar en onder welke voorwaarden. Daarbij doet het probleem zich voor dat nieuwe bebouwing in de vorm van 'bouwwerken voor alternatieve mosselzaadbronnen' door de AmvB mogelijk wordt gemaakt, maar over vaste vistuigen wordt niet gesproken (terwijl deze ook aan de door de AmvB gegeven definitie van bouwwerk voldoen). Overigens begeeft VROM zich hier in een ingewikkelde discussie die binnen het ministerie van LNV heerst over de vraag of MZI's vaste vistuigen of bouwwerken zijn. Ook maakt deze problematiek deel uit van beleidsdossiers van het ministerie van LNV, waarbij de Minister de bevoegde autoriteit is voor de verlening van NB-wetvergunningen, Rijkswaterstaat de bevoegde autoriteit is voor de Wbr-vergunning en de Provinciën beheerplannen maken. De mosselpercelen die door de Staat worden uitgegeven in de Waddenzee worden toch ook niet in een bestemmingsplan vastgelegd?;
Deze bevoegdheid moeten de gemeenten helemaal niet krijgen.*

De nu voorliggende AmvB heeft naar onze mening tot gevolg dat Nederland nog verder op slot zal gaan en de gevolgen niet te overzien zijn. Geruststellende woorden over hoe het ruimtelijk ordeningsrecht werkt nemen deze zorgen niet weg nu de praktijkervaring in het Natura 2000 heel anders uitpakt.

Samenvattend:

Alleen neutrale omzetting bepalingen uit PKB's, waarbij

- 1) geen toets vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 (de Nederlandse implementatie van VHR) van overeenkomstige toepassing wordt verklaard;*
- 2) helemaal nog geen bepalingen uit de oude PKB's Vijfde Nota Ruimte en SGR2 in een AmvB worden verankerd totdat de daadwerkelijk gevolgen van de huidige wijze van implementatie van de Vogel en Habitatrichtlijn uitgekristalliseerd zijn (de overgangsrechtbepalingen van de nieuwe WRO hebben toch al geregeld dat die oude concrete beleidsbeslissingen van kracht blijven). In 2010 zal een Europese review van de implementatie van de VHR plaatsvinden. Dan zal er pas een overzicht worden verkregen van de gevolgen van de VHR;*
- 3) geen bepalingen in de AmvB staan waarbij de gemeente de taak en bevoegdheid krijgen om in het bestemmingsplan te regelen waar visserijactiviteiten mogen plaatsvinden dan wel waar vaste tuigen (mzi's, staand want etc) mogen geplaatst worden. Het feit dat gemeenten dit moeten doen staat overigens lijnrecht op het kabinetsbesluit dat streeft naar lastenverlichting van de gemeenten.*
- 4) geen nieuwe invulling in de AmvB wordt gegeven van vage begrippen (zoals "cultuurhistorisch") uit een PKB die een beleidsinstrument en politiek compromis was en nu ineens rechtsgevolgen kan krijgen*

STICHTING BEHOUD WATERLAND

KvK Hoorn: 41236590

Bestuur:

Postbus 8, 1150 AA Broek in Waterland

Postbank 3342572

uitgever van WATER & LAND

ISSN 1388-4646

redactie E: hoek2048@zonnet.nl

Correspondentie over dit onderwerp aan:

R. Neppelenbroek, Overleekergouw 3, 1151 CX Broek in Waterland

T: 020 4033712

M: 06 53 663266

E: rineke.neppelenbroek@xs4all.nl

Ministerie VROM

PoR/NRO-IPC 350

o.v.v. Kernteam Amvb Ruimte

Postbus 30940

2500 GX Den Haag

E: amvb-ruimte@minvrom.nl

VROM / DGR	
zaak	doss
Datum: -2 SEP. 2009 2009053409	
Te betref:	saak
1 ^e	HCV
2 ^e	P. H. H. S.
3 ^e	
4 ^e	
Na behandeling retour archief	
Deponeren dd.	

Betr: Zienswijze op Ontwerp Amvb Ruimte

Broek in Waterland, 31 augustus 2009

Geachte heer, mevrouw,

In reactie op het ter visie liggende Ontwerp besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Ontwerp-Amvb Ruimte) sturen wij u hierbij onze zienswijze.

In zijn algemeenheid verzoeken wij u de regels zo duidelijk en concreet mogelijk te maken en duidelijke criteria vast te stellen. De wetgeving en regelingen zijn nu onduidelijk zeker waar het Nationale landschappen en rijksbufferzone's betreft. Zo wordt volgens de Nota Ruimte van 2005 "ruimte gemaakt voor maatwerkoplossingen in lokale en regionale kwesties en wordt de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij de burgers en betrokken partijen gelegd". Volgens Willem van Toorn in Project Nederland, aug. 2007, is dit "...vrome maar verhullende taal voor Gods water over Gods akker te laten lopen en maar zien waar het schip strandt".

In de praktijk maken projectontwikkelaars, architecten en bestuurders dankbaar gebruik van de onduidelijke wetgeving en richtlijnen. Hoe kan objectief worden vastgesteld in hoeverre een bepaald woningbouwproject al dan niet in strijd is met de kernkwaliteiten van het landschap. Nog steeds is er discussie over wat onder "meerwaarde" moet worden verstaan voor woningbouw in Rijksbufferzone's ondanks de Redeneerlijn "vrijwaren van verdere verstedelijking". Als het de projectontwikkelaars, architecten en bestuurders uitkomt betogen ze dat het project juist bijdraagt aan bijvoorbeeld "versterking van het landschap" of "de vitaliteit van een dorp" en voldoet aan de "kernkwaliteiten". Wie bezwaar heeft kan naar de rechter. Maar die beperkt zich tot "een marginale toetsing": heeft de gemeente zich aan de procedures gehouden, zijn het rijksbeleid en en provinciale streekplannen bij het project betrokken? De bezwaarmakers verliezen. Wij verwijzen hiervoor naar blz 14/15 uit Groen of Poen.

Wij hebben het verzoek om duidelijke regels en criteria onlangs nog gedaan bij VROM. Wij verwijzen hiervoor naar bijgesloten brief van 26 augustus jl. Deze is onderdeel van onze zienswijze.

Hoogachtend,
Stichting Behoud Waterland

Rineke Neppelenbroek

Bijlagen:

- Brief VROM dd 26 augustus 2009 aan mevr E. Alwayn e.a., Ministerie van VROM, Ruimte en Mileu , Directie Gebiedsontwikkeling, Postbus 20951, o.v.v.IPC 370, 2500 EZ Den Haag
- Groen of Poen, Waterland opgeofferd aan kortzichtigheid

Bestuur:
Postbus 8, 1150 AA Broek in Waterland
Postbank 3342572

redactie E:hoek2048@zonnet.nl

Correspondentie over dit onderwerp aan:
R. Neppelenbroek, Overlekergrout 3, 1151 CX Broek in Waterland
T: 020 4033712
M: 06 53 663266
E: rineke.neppelenbroek@xs4all.nl

Broek in Waterland, 26 augustus, 2009

Betr: Waterland

Geachte mevrouw Alwayn, Van der Laan en heer Van den Bos,

Wij willen u bedanken voor het constructieve gesprek dat onze bestuursleden Willem van Rooijen, Rob Moene en ondergetekende met u hebben gehad op dinsdag 11 augustus jl. Daarin hebben we de cijfers voor woningbouw besproken in het Nationaal Landschap Laag Holland en in de Rijksbufferzone Amsterdam-Purmerend, het gebruik van migratiesaldo-nul en de pilot Waterlands Wonen.

In dit gesprek werd door u bevestigd dat woningbouw binnen de rode contour binnen de migratiesaldo-nul berekening valt. Het referentiegetal van 5300 woningen is door U aangegeven als de bovengrens. Wij blijven van mening dat dit getal onjuist is omdat de berekening uitgaat (i) van de verkeerde grenzen van het Nationaal Landschap en (ii) van een lager frictietekort dan 1,5%. Het bouwen van dit aantal woningen is geen doel op zich. Het doel is het waarborgen van de kernkwaliteiten van het landschap. Dat impliceert dat in geval van belangenafweging tussen woningbouw en behoud van het landschap altijd prioriteit wordt gegeven aan het landschap.

Wij hebben u laten zien dat het met de woningbouw in de Rijksbuffer zeer voorspoedig gaat. De volledige woningbouwopgave in de Rijksbuffer wordt naar alle waarschijnlijkheid in 2012 al overschreden.

Op dit moment wordt nog steeds nagedacht hoe de kwaliteit van het landschap moet worden vastgesteld en gewaarborgd en hoe invulling moet worden gegeven aan de transformatieopgave van Rijksbufferzone's. Daarvoor is de pilot Waterlands Wonen in het leven geroepen. Deze moet laten zien dat woningbouw "een meerwaarde oplevert voor de transformatieopgave van de bufferzone". Verder wordt door u overwogen een onafhankelijk kwaliteitsteam op te richten.

Wij blijven het oneens met de keuze dat met woningbouw in de bufferzone geld wordt gegenereerd voor recreatieve voorzieningen in dit gebied en willen dát zeker niet als "meerwaarde" zien. Immers, bufferzonegebieden zijn Nationaal van belang, evenals Nationale landschappen. Wij begrijpen niet dat alleen de woningbouw in een bufferzonegebied een financiële bijdrage moet leveren aan de

transformatieopgave terwijl de recreatie vooral voor stedelingen is bedoeld. Waarom hoeft met woningbouw elders geen geld voor deze transformatieopgave worden gegenereerd?

Wij gaan er van uit dat woningbouw in bufferzonegebieden een "meerwaarde" moet opleveren voor de transformatieopgave onder voorwaarde dat de kernkwaliteiten van het landschap worden gewaarborgd. Wordt er in geval van conflicterende belangen (project genereert geld voor voorzieningen maar schaadt de kernkwaliteiten) altijd prioriteit gegeven aan behoud van het landschap?

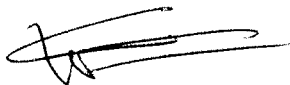
Wij vragen ons af of objectief kan worden vastgesteld in hoeverre een bepaald woningbouwproject al dan niet in strijd is met de kernkwaliteiten van het landschap. De wetgeving en regelingen zijn onduidelijk. Zo wordt volgens de Nota Ruimte van 2005 "ruimte gemaakt voor maatwerkoplossingen in lokale en regionale kwesties en wordt de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij de burgers en betrokken partijen gelegd". Volgens Willem van Toorn in Project Nederland, aug. 2007, is dit "...vrome maar verhullende taal voor Gods water over Gods akker te laten lopen en maar zien waar het schip strandt".

In de praktijk maken projectontwikkelaars, architecten en bestuurders dankbaar gebruik van de onduidelijke wetgeving en richtlijnen. Als het hen uitkomt betogen zij dat het project juist bijdraagt bijvoorbeeld "versterking van het landschap" of "de vitaliteit van een dorp". Wie bezwaar heeft kan naar de rechter. Maar die beperkt zich tot "een marginale toetsing": heeft de gemeente zich aan de procedures gehouden, zijn het rijksbeleid en en provinciale streekplannen bij het project betrokken? De bezwaarmakers verliezen. Ik verwijs hiervoor naar blz 14/15 uit Groen of Poen.

Tijdens ons gesprek merkte u op dat bouwen in de rijksbufferzone moet worden toegestaan. Niets doen is geen optie omdat dat leidt tot verpaupering. In dat kader merken wij op dat woningbouw niet bijdraagt aan verbetering van de vitaliteit of leefbaarheid van het Waterlandse platteland (Integrale Toets Waterlands Wonen, uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Holland, blz. 17/18 Groen of Poen). Overigens is bij ons weten nog niet bekend hoe het bufferzonegebied wordt getransformeerd, welke recreatievoorzieningen er moeten komen en hoeveel (overheids)geld daarvoor nodig is.

Gezien het bovenstaande verzoeken wij u zo snel mogelijk duidelijke criteria en regels vast te stellen voor bouwen in beschermde gebieden, de maximale woningbouw in het Nationaal Landschap Laag Holland te herberekenen, een monitoring van de totale bebouwing in het Nationaal Landschap en de Rijksbuffer te initiëren en laten uitvoeren en verdere woningbouw in de Rijksbuffer niet toe te staan.

Hoogachtend,
Stichting Behoud Waterland

Rineke Neppelenbroek

Bijlage: Groen of Poen, Waterland opgeofferd aan kortzichtigheid

---

Ministerie van Volkshuisvesting
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
PorR/NRO – IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX Den Haag

ZIENSWIJZE ONTWERP BESLUIT ALGEMENE REGELS RUIMTELIJKE ORDENING (AMvB Ruimte)

Stichting De Woudreus dient bij dezen haar zienswijze in tegen bovengenoemd ontwerp-AMvB en wel ten aanzien van het geredigeerde in hoofdstuk 3.

In Titel 3.2. wordt genoemd de Ecologische Hoofdstructuur.

In artikel 3.8 is het volgende geredigeerd:

Definities:

Ad A: “Onder ecologische hoofdstructuur: overeenkomstig artikel 3.9. begrensd samenhangend netwerk van natuurgebieden van (intern)nationaal belang, met als doel veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten, voorzover gelegen op het land met uitzondering van militaire terreinen als bedoeld in artikel 5.2 eerste lid, militaire terreinen enz.,”

De Stichting wijst er met nadruk op, dat in deze zin de nationale EHS gebieden op een hoop worden geschoven met de gebieden van communautair belang. Dit is volledig ten onrechte, want doet geen recht aan de verplichtingen die Nederland heeft ingevolge de Vogel- en Habitatrichtlijn, en al helemaal niet aan de status van een gebied van communautair belang, zijnde een Speciale Beschermings Zone (SBZ). Integendeel, dit lid degradeert de zgn. Natura 2000 gebieden tot gebieden waar ingrepen die nationaal wellicht belangrijk zouden kunnen worden gevonden, thans kunnen en moeten plaatsvinden.

Wij dringen er dan ook aan om het woord (inter-) te schrappen, omdat dit strijd oplevert met de verplichtingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Zoals u ongetwijfeld weet is de lijst met de gebieden van communautair belang in 2004 door Europa goedgekeurd. Het Rijk heeft alleen maar en uitsluitend die verplichtingen na te komen: namelijk om de gebieden van communautair belang in goede staat van instandhouding te houden. Zoals bekend is dit een resultaatsverplichting.

Er mogen geen ingrepen worden verricht. Bosomvormingen, bos voor hei, bos voor water, weide voor moeras en alle nationale inrichtingsplannen is voor deze gebieden uit den boze. De duurzame instandhouding betreft immers niet zonder meer **alle** in het gebied voorkomende "waarden": dat levert strijd op met artikel 6.2 van de Habitatrichtlijn.

Onder HR-art 6:1 en VR art 4 dienen algemene beschermingsmaatregelen worden genomen voor alle in het gebied voorkomende habitattypen van HR-bijlage I

~~en habitats van soorten van HR-bijlage II, alsmede van vogelsoorten onder VR art 4:1 en 4:2. Het gaat hier om maatregelen ter voorkoming van al dan niet opzettelijk toe te brengen schade. Er is bij dit type bescherming geen sprake van herstelopgaven in de zin van gebiedsbescherming.~~

De specifieke maatregelen welke de richtlijn toestaat onder art 6:2 en 6:3/4 hebben slechts betrekking op de kwalificerende elementen (HR-bijlage I en II, VR art 4:1 en 4:2) **waarvoor het gebied is aangewezen**. Het is in dit verband wellicht nuttig de Minister te wijzen op het in de Habitatrichtlijn (uit 1992) gestelde, welk geen andere interpretatie toelaat en daarenboven op de uitleg van de Europese Commissie uit 2000, m.b.t. het beheer van Natura2000-gebieden, gespecificeerd aan de hand van artikel 6 van de richtlijn. Waaruit, geciteerd m.b.t. de werkingssfeer van art 6:2:

Beperking wat betreft de betrokken habitats en soorten. ....

Het is dus niet de bedoeling algemene natuurbehoudmaatregelen te nemen, maar wel maatregelen die specifiek zijn toegesneden op de soorten en habitats die de reden voor de aanwijzing van de SBZ-H/V hebben gevormd.....

Het had voorts op zijn minst op zijn plaats geweest als deze gebieden als eerste waren genoemd. Immers, de Natura 2000 gebieden dienen door elk bestuursorgaan gerespecteerd en benoemd en de onder de richtlijn aangemelde - kwalificerende - elementen dienen tevens beschermd in de bestemmingsplannen. Dat is immers het enige zowel de burgers als de overheid bindend plan. Maatregelen in en nabij een N2000 gebied dienen vooraf getoetst voordat de provincie als bevoegd gezag maatregelen aan de NB wet toetst.

De Woudreus wijst erop dat de Natura2000 doelstellingen voor vrijwel alle habitattypen reeds zijn bereikt.

Zonder "bosvormingen" of anderszins dient de Rijksoverheid er slechts voor zorg te dragen dat de onder de richtlijn aangemelde - kwalificerende - elementen in een goede staat van instandhouding **blijven**.

Artikel 3.10 luidt:

“wijziging van begrenzing wegens ecologische redenen, compensatie en zelfs niet - ecologische redenen.

De aanwijzing bedoeld in artikel 3.9, eerste lid kan worden gewijzigd voor zover:

Op basis van een ecologische onderbouwing is vastgesteld dat:

- de wijziging leidt tot een verbetering van de samenhang van de ecologische hoofdstructuur of tot een betere inpassing van de ecologische hoofdstructuur in de planologische omgeving en.....
- ten minste de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van de ecologische hoofdstructuur in het betreffende gebied wordt behouden.

In lid 2 wordt ook een wijzigingsmogelijkheid geboden:

- “in de aanwijzing als bedoeld in artikel 3/9 eerste lid: ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling waar nummer a van dit lid niet in voorziet en voorzover de aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden en van de samenhang beperkt is”..... enz.

Uit deze regels en het reeds door ons gestelde blijkt eens te meer dat deze regeling niet van toepassing kan zijn in een Natura 2000 gebied, een SBZ.

~~Het is immers onmogelijk om een stuk van communautair belang in te wisselen voor een ander stuk. Of om de grenzen maar eens te verleggen omdat dat zo goed uitkomt. Stichting de Woudreus heeft opgemerkt dat dit zich echter al voordoet in bestaande gebieden van communautair belang. Gebieden die zwaar beschermd horen te zijn worden zonder pardon opgeofferd voor kleinschalige ontwikkeling en er wordt een andere grens getrokken naar buiten zodat de kwantiteit niet afneemt. Dat er intussen instandhoudingsdoelen in gevaar zijn gekomen is niet eens door middel van een passende beoordeling die ingevolge 6.3 Hr. is vereist, dan wel een plan-mer getoetst. De Stichting bedoelt, om meer precies te zijn, het convenant door bestuurders in de Appelscha kwestie in het Drents-Friese Wold. Het is door middel van een convenant tussen politici en beheerders afgesproken, maar wel in strijd met artikel 6.3 Habitatrictlijn.~~

Ook het Noordenveld in het SBZ Dwingelderveld is geen EHS waar kan worden heringericht. En toch gebeurt het!

Dat de AMvB tracht dit wijzigen van een EHS te legaliseren is denkbaar, maar dat kan nog altijd niet voor gebieden die communautair beschermd horen te zijn en waarvoor het Rijk een zware Europese verplichting en de verantwoordelijkheid draagt de kwalificerende elementen in goede staat van instandhouding te houden. Zouden deze wijzigingen in een Natura 2000 gebied plaatsvinden, dan worden immers de richtlijnen niet nageleefd.

Er mogen m.a.w. beslist geen bestaande SBZ's worden ingeruild, verplaatst of ingezet voor welk inpassingplan of welke herinrichtingmaatregel ook.

Erop vertrouwend dat de AMvB wordt aangepast in die zin die in overeenstemming is met de Habitatrictlijn, verblijft,

Hoogachtend,

Stichting de Woudreus.

De secretaris,

H.Ties

10 augustus 2009

Stichting de
Woudreus

Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

29 mei 2009

Van Osstraat 6
7981 CA Diever
email: info@woudreus.nl

Stichting
Natuur en Milieu
Postbus 1578
3500 BN Utrecht NL

info@natuurenmilieu.nl
www.natuurenmilieu.nl
T. +31 (0)30 233 1328
F. +31 (0)30 233 1311

Hamburgerstraat 28a
Bank 13.19.62.035
Giro 51880
KvK Utrecht 41192228

Ministerie van VROM
PoR/NRO-ipc 350
Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Utrecht, 27 augustus 2009
ons kenmerk DT/ju/090827.128
contactpersoon dhr. drs. D.N. Tiemersma
onderwerp opmerkingen over het ontwerp van de AMvB Ruimte

VROM / DGR		
Zaak	doss	
Datum: 31 AUG. 2009		
2009 053 129		
Te behandelen door	datum	paraaf
1 ^e H. Petken		
2 ^e		
3 ^e		
4 ^e		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Geachte heer, mevrouw,

Graag maken wij gebruik van uw uitnodiging om opmerkingen te maken over het ontwerp van de AMvB Ruimte. Wij doen dat mede namens de Provinciale Milieufederaties, Vereniging Natuurmonumenten en Vereniging Milieudefensie. De door de laatste twee organisaties bij u ingediende opmerkingen worden door Stichting Natuur en Milieu onderschreven.

Wij zijn verheugd dat er nu een krachtig instrument komt om de ruimtelijke besluitvorming van lagere overheden te binden aan regels die het rijk stelt vanwege nationale belangen. Wij zijn ons bewust dat het in deze fase gaat om een zoveel mogelijk beleidsneutrale omzetting van de Nota Ruimte. Waar deze Nota soms vage bewoordingen gebruikt hechten wij er aan dat waar nodig in de AMvB voor voldoende scherpe formuleringen wordt gekozen om de nationale belangen daadwerkelijk te kunnen borgen. Dit is met name van belang voor onderwerpen die nader geregeld moeten worden in provinciale verordeningen. Wij vinden het van groot belang dat het rijksbeleid op het vlak van bundeling, binnenstedelijk bouwen en tegengaan van verrommeling van het landelijk gebied eenduidig en effectief wordt geborgd. Ook op enkele andere punten vinden wij meer eenduidigheid in de regelgeving nodig.

Wij verzoeken u daarom de AMvB Ruimte op onderstaande punten te wijzigen.

Hoofdstuk 2 Bundeling van verstedelijking en locatiebeleid

Artikel 2.2 (complexen van recreatiewoningen)

Blijkens de toelichting dient het begrip "complex van recreatiewoningen" in lid 2 zodanig te worden geïnterpreteerd dat daaronder slechts kan worden verstaan dat het gaat om complexen waar het gebruik van de gebouwen ten behoeve van tijdelijk recreatief verblijf wordt verzekerd door een daarop ingerichte bedrijfsmatige exploitatie. Omdat deze bepaling direct doorwerkt naar bestemmingsplannen, zonder tussenkomst van provinciale verordeningen, stellen wij voor om deze nadere aanduiding in de tekst van lid 2 op te nemen.

Artikel 2.4 (aanwijzing bestaand bebouwd gebied)

Wij delen de opvatting dat de aanwijzing van bestaand bebouwd gebied van groot belang is voor een goede doorwerking van vele bepalingen in de AMvB. In de praktijk kan daar veel mee mis gaan. In de provincie Gelderland zijn deze grenzen op verschillende locaties te ruim getrokken door verkeerd gebruik van bepaalde bestanden. Voorkomen dient te worden dat door te ruime begrenzingen van bestaand bebouwd gebied ruimte wordt geboden (zonder nadere motivering) voor bouwplannen die formeel aangemerkt kunnen worden als inbreiding, maar feitelijk als uitbreidingsplannen moeten worden beoordeeld. Tevens is het van belang te voorkomen dat grote parken en landgoederen of andere waardevolle groene ruimten als bebouwd gebied kunnen worden aangemerkt. Daarnaast vinden wij het ongewenst dat op dit vlak verschillen kunnen bestaan tussen provincies. Dat levert niet alleen rechtsongelijkheid op, maar ook verhoogde regeldruk.

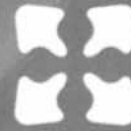
Wij vinden het daarom niet juist dat de minister zich zou beperken tot het opstellen van een handreiking. Wij stellen voor om de regels die moeten worden toegepast vast te leggen in een ministeriële regeling. Natuurlijk na overleg met de provincies. Vanzelfsprekend zouden ook wij graag betrokken willen worden bij het opstellen van deze regels.

Artikel 2.5, lid 1 en artikel 2.7, lid 5 (bundeling van verstedelijking)

In de huidige formulering van deze artikelen zijn nieuwe bebouwing in bestaand stedelijk gebied, aansluitend op bestaand stedelijk gebied en in nieuwe clusters van bebouwing nevensgeschikt. Blijkens de toelichting dient nieuwe stedelijke bebouwing echter zoveel mogelijk te worden gebundeld in bestaand bebouwd gebied. Dit is inmiddels staand beleid, bij diverse gelegenheden verwoord door de minister en de Tweede Kamer. Wij zijn dan ook van mening dat dit tot uitdrukking moet komen de AMvB zelf en niet alleen in de toelichting. Dat kan door dit in de genoemde artikelen op te nemen. Een andere mogelijkheid zou zijn om de SER-ladder niet alleen van toepassing te verklaren op bedrijventerreinen en locaties voor kantoren, maar voor alle stedelijke functies (alle functies met uitzondering van die welke worden genoemd in lid 2 van artikel 5). De provincie Overijssel heeft dit al gedaan in het ontwerp voor hun provinciale verordening.

Artikel 2.5, lid 3 (uitzonderingen op bundelingsvereiste)

Wij kunnen ons voorstellen dat er uitzonderingen mogelijk moeten zijn op de absolute eis van bundeling. Te ruime afwijkingmogelijkheden zullen het hele streven naar bundeling echter ondermijnen. De verordening van de provincie Overijssel lijkt onder de noemer kwaliteit per saldo spreiding van stedelijke functies mogelijk te maken. Wij stellen daarom voor om in de AMvB op te nemen dat de provincies hieraan in hun verordening kwantitatieve grenzen stellen voor een bepaalde periode. Het verdient de voorkeur dat dit gebeurt in aansluiting op de periodieke herziening van de begrenzing van bestaand bebouwd gebied (artikel 2.4). De kwantitatieve begrenzing zal in elk geval zodanig moeten zijn dat het aandeel van het buitengebied in het totaal van de stedelijke functies (zo nodig te onderscheiden naar woningen, kantoren, bedrijven en voorzieningen) niet zal toenemen. Bij voorkeur worden de grenzen zo gesteld dat per saldo bundeling en intensivering wordt gerealiseerd.

Artikel 2.5, lid 4 (rood voor groen en ruimte voor ruimte)

In lid 4.a van artikel 2.5 wordt geregeld dat bebouwing in het buitengebied mogelijk is indien er sprake is van rood-voor-groen of rood-voor-blauw. Hier wordt de eis aan gesteld dat de bebouwing gekoppeld is aan groen/blauwe kwaliteiten in de directe omgeving. De Rijksadviseur voor het landschap, mevrouw Feddes, heeft er voor gepleit om de bebouwing juist niet in het te verbeteren gebied te realiseren, maar aansluitend op bestaande bebouwing in de omgeving en kosten en opbrengsten tussen de projecten te verevenen (waartoe de grondexploitatieparagraaf in de Wro mogelijkheden biedt; het afdwingbaar maken van verevening wordt thans onderzocht). Wij ondersteunen dit pleidooi. Voor de ruimte-voor-ruimteregeling in lid 4.b geldt hetzelfde. Liever geclusterde bebouwing, zoals in Noord-Brabant, dan woningen op percelen waar glasopstanden of stallen worden gesloopt, zoals in Zuid-Holland respectievelijk Overijssel. Wij zien daarom niet in waarom rood-voor-groen en ruimte-voor-ruimte per definitie buiten het bundelingsbeleid zouden moeten worden geplaatst. Wij stellen daarom voor om lid 4 te schrappen. Gewenste nieuwe landgoederen (op in de structuurvisie aangewezen locaties) kunnen gemakkelijk worden gerealiseerd op grond van artikel 2.5, lid 3, binnen de hierboven door ons voorgestelde kwantitatieve grenzen.

Artikel 2.7, lid 2 annex lid 4 (functiemenging en toepassing SER-ladder)

Blijkens de toelichting is het locatiebeleid mede gericht op bevordering van functiemenging. Dit komt echter niet tot uitdrukking in de toepassing van de SER-ladder. Deze is slechts gericht op specifieke bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Wij stellen daarom voor om aan lid 2 en lid 4 van artikel 2.7 een derde punt toe te voegen dat voorschrijft dat rekening moet worden gehouden met de mogelijkheden om door middel van functiemenging de behoefte als bedoeld onder a te verminderen. Een belangrijk element in de behoefte-ramingen voor bedrijventerreinen en kantorenlocaties is immers verdere ontmenging van wonen en werken. Naar onze mening kunnen bedrijven uit de hindercategorieën 1 en 2, alsmede kleine en middelgrote kantoren gemakkelijk een plek vinden in gemengd stedelijk gebied en horen zij niet thuis op specifieke werklocaties. Daarnaast is in onze ogen de redactie van de aanhef van lid 2 niet sturend genoeg. Het vraagt slechts om "rekening te houden met" de navolgende bepalingen. Naar onze mening dient te worden voorgeschreven dat bestemmingsplannen als bedoeld in lid 1 slechts mogen worden vastgesteld indien en voor zover de noodzaak daartoe is aangetoond op grond van de onderdelen a, b en c. De aanhef van lid 4 dient in onze ogen op eenzelfde wijze te worden aangescherpt (onderbouwing van de noodzaak om toch nieuwe locaties tot ontwikkeling te brengen).

Artikel 2.7, lid 3 onder c (locatiebeleid arbeids- en bezoekersintensieve functies)

Uit onderzoeken van het Planbureau voor de Leefomgeving en van Stichting Natuur en Milieu blijkt dat arbeidsplaatsen steeds meer nabij afslagen van snelwegen worden gesitueerd en steeds verder weg komen te liggen van haltes van hoogwaardig openbaar vervoer. Ook bij voorzieningen als ziekenhuizen, leisure en andere bezoekersintensieve functies is een dergelijke tendens waarneembaar. Dit is in strijd met de bedoelingen van het locatiebeleid, maar is niet uitgesloten onder de redactie van de bepaling in artikel 2.7, lid 3 onder c, welke rechtstreeks is overgenomen uit de Nota Ruimte. Naar onze mening deed de tekst in de Nota Ruimte al geen volledig recht aan de motie Van Bochove, door de

opname in de opsomming die nu onder a en b in de AMvB staan. Wij stellen voor om de tekst zodanig te wijzigen dat deze ook daadwerkelijk effect kan sorteren. Bijvoorbeeld door onderdeel c onder te brengen in een apart lid van artikel 2.7, dat voorschrijft dat in de behoefte aan terreinen of locaties voor genoemde functies wordt voorzien nabij knooppunten van openbaar vervoer, dan wel haltes van hoogwaardig openbaar vervoer, en met voor zover nodig een goede aansluiting op verkeers- en vervoersverbindingen.

Hoofdstuk 3.1 Rijksbufferzones

Artikel 3.2 (begrenzing rijksbufferzones)

Wij steunen de opname van de begrenzing van de rijksbufferzones in bijlage 1 van de AMvB. Wij kunnen er mee instemmen dat de inliggende kernen buiten de begrenzing wordt gelaten. Wij zijn echter van mening dat lintbebouwing niet tot de kernen gerekend zou moeten worden. Behoud van de open plekken in de linten is immers van groot belang voor de mogelijkheid om vanaf de weg het omringende landschap te kunnen beleven. Dicht bouwen van de linten heeft grote invloed op de waarde van de rijksbufferzone voor de dagrecreatie. Wij verzoeken u dan ook om de op de kaarten 1c (Amsterdam – Purmerend), 1i (Sittard/Geleen – Heerlen) en 1j (Utrecht – Hilversum) voorkomende lintbebouwing (thans buitengesloten) op te nemen in het als rijksbufferzone aangeduide gebied.

Artikel 3.5 lid 2 onder b en c (rood-voor-groen en ruimte-voor-ruimte)

In aanvulling op onze opmerking met betrekking tot artikel 2.5, lid 4 zijn wij van mening dat de AMvB provincies veel te ruime mogelijkheden biedt om stedelijke functies in rijksbufferzones toe te staan, als dit maar op de één of andere manier ten goede komt aan het landschap en/of de recreatie. Provincies maken hier in een aantal gevallen maar al te graag gebruik van. In de eerste plaats zijn wij van mening dat een dergelijke afwijking alleen kan worden toegestaan voor kleinschalige functies zonder verkeersaantrekkende werking. De functies als bedoeld in artikel 3.3 lid 2 onder c t/m g behoren daar niet toe. De verwijzing naar artikel 3.3 dient dan ook te worden ingeperkt tot functies als aangegeven onder a en b, eventueel aan te vullen met kleinschalige verblijfsrecreatieve functies. In de tweede plaats zijn wij van mening dat bebouwing ten behoeve van ruimte-voor-ruimte of rood-voor-groen zoveel mogelijk buiten de rijksbufferzone dient plaats te vinden. De toename van de ruimte voor stedelijke functies dient daarom kwantitatief te worden begrensd. Wij stellen voor om de provincies op te dragen een dergelijke beperking op te nemen in de verordening, waarbij de mogelijke toename plaats moet kunnen vinden zonder aantasting van de landschappelijke waarde, de dagrecreatieve functie en de belastbaarheid van het locale wegennet.

Artikel 3.5, lid 2 onder d (toestaan van bezoekersintensieve functies)

Wij zijn van mening dat bezoekersintensieve functies, zowel overdekt als in de open lucht, in principe ongewenst zijn in rijksbufferzones. Deze functies horen thuis in het stedelijk gebied. Golfcomplexen, overdekte skibanen, sporthallen en dergelijke vormen feitelijk de grootste bedreiging van de rijksbufferzones. Het is niet verstandig om de provincies hierin de vrije hand te geven. Wij stellen daarom voor om lid d van artikel 3.5, lid 2 te schrappen. Indien er sprake is van een uitzonderlijke situatie kan de minister zo nodig gebruik maken van de ontheffingsmogelijkheid van artikel 8.1.

Hoofdstuk 4.1 Kust

Artikel 4.3 (vastleggen overige gebiedskwaliteiten)

In artikel 4.3, lid 2 wordt voorgeschreven dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening moet worden gehouden met de kernkwaliteit van de kust (uitzicht op de vrije horizon vanaf het strand, zie lid 1), maar ook met de overige gebiedskwaliteiten. Welke die gebiedskwaliteiten zijn en wie deze vaststelt, is echter niet geregeld. Om te voorkomen dat dit een dode letter wordt, stellen wij voor om de provincie deze gebiedskwaliteiten vast te laten stellen. Dit kan tegelijk met de vaststelling van de landwaartse begrenzing. Bij deze begrenzing zullen kwaliteitsoverwegingen immers ook al een rol spelen. Wij verzoeken u dan ook om aan artikel 4.3, een lid toe te voegen dat de provincies de overige gebiedskwaliteiten in hun verordening gelijktijdig vaststellen met de in artikel 4.2, lid 2 genoemde nadere landwaartse begrenzing.

Hoofdstuk 4.2 Grote rivieren

Artikel 4.14 (niet riviergebonden activiteiten)

De redactie van dit artikel kan naar onze mening niet anders gelezen worden (en zou ook niet anders gelezen moeten kunnen worden), dan dat het behelst dat verruiming van mogelijkheden voor niet-riviergebonden activiteiten alleen plaats kan vinden in het kader van rivierverruiming, waarbij deze laatste op de vanuit rivierkundig oogpunt meest gunstige locatie wordt gerealiseerd. Dus zonder op voorhand bij de bepaling daarvan rekening te houden met de eventuele wens om niet riviergebonden activiteiten te kunnen inplaatsen. Blijkens de toelichting dienen de netto grondopbrengsten geheel ten goede te komen aan de rivierverruimende maatregelen. Het verbaast dan ook dat in de toelichting de redenering wordt omgedraaid: dat de initiatiefnemer voor niet-riviergebonden activiteiten zeker zou moeten stellen dat rivierverruiming als vorm van compensatie plaats vindt. Wij verzetten ons tegen deze interpretatie. Het bevoegd gezag kan in onze ogen slechts medewerking verlenen aan niet-riviergebonden activiteiten indien deze onderdeel zijn van een plan dat gericht is op optimale rivierverruiming. Wij verzoeken u de toelichting in deze zin aan te passen.

Hoofdstuk 8 Ontheffing en afwijking

Artikel 8.6 (afwijken bij Spoedwet wegverbreding)

Wij zijn van mening dat artikel 8.6 de minister van Verkeer en Waterstaat een veel te algemene afwijkingsbevoegdheid toekent. Het is toch niet voorstelbaar dat de regels voor mitigatie en compensatie bij aantasting van de EHS niet op spoedwetprojecten van toepassing zouden zijn. Voorts zijn wij van mening dat eventuele afwijkingen alleen mogelijk moeten zijn indien de minister van VROM, de primair verantwoordelijke, daar mee in kan stemmen. Bovendien bestaat in de voorgestelde regeling het risico dat de afwijking in het betreffende besluit onvoldoende herkenbaar is voor belanghebbenden. Dit leidt ons tot de conclusie dat artikel 8.6 geschrapt dient te worden. In voorkomende gevallen kunnen de ministers van VROM en V&W gezamenlijk een ontheffing verlenen op grond van artikel 8.1. Al in een vroege fase van een wegverbredingsproject kan duidelijk zijn

of eventueel een dergelijke ontheffing gewenst is. Van vertraging hoeft dan ook geen sprake te zijn.

Met vriendelijke groet,
Stichting Natuur en Milieu
Mede namens de Provinciale Milieufederaties, Vereniging Natuurmonumenten en
Vereniging Milieudefensie

Mirjam de Rijk
algemeen directeur

Aan de Minister van V.R.O.M.
t.a.v. Kernteam AMvB Ruimte

Postbus 30940
2500 GX Den Haag
per @-mail verzonden op 29-08-2009

Nijkerk, 29 augustus 2009.

Onderwerp: Opmerkingen (visie) m.b.t. ontwerpbesluit
Algemene regels Ruimtelijke Ordening "AMvB Ruimte".

Geachte Minister,

Op 29 mei jl. heeft de Ministerraad op uw voorstel ingestemd met het ontwerp voor de AMvB Ruimte. Tot 1 september 2009 liggen de plannen ter visie en kan er gereageerd worden. Het gepresenteerde ontwerpbesluit geeft de kaders voor het borgen van de Rijksbelangen in Provinciale streekplannen en Gemeentelijke bestemmingsplannen. Wij juichen deze ontwikkeling van harte toe omdat de alsmaar uitbreidende bebouwing in Nederland, keuzes vraagt en borging van nationale belangen. Pro-activiteit door het Rijk op het ruimtelijk speelveld is geboden in onze turbulente en wijzigende samenleving.

De belangen van nationaal niveau gaan boven provinciaal of gemeentelijk niveau. Dit geldt voor de grote rivieren, militaire terreinen, mainportontwikkeling maar ook voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de nationale landschappen (NS). Het is van groot belang dat het Rijk (mede gelet op de eisen van de Europese Commissie) zich duidelijk uitspreekt over de borging van de EHS zowel kwalitatief als kwantitatief (oppervlakte). Duidelijk wordt thans gesteld dat de oppervlakte van de EHS niet mag afnemen (art 3.10 lid 2.c) en er maatregelen moeten worden genomen om een afgewogen ontwikkeling (met compensatiebeginsel) landschappelijk en natuurlijk in te passen. Dat is transparant!

In paragraaf 3.3.2 Nationale Landschappen geeft u aan slechts één NS exact te begrenzen nl. "het Groene Hart". De exacte begrenzing van de overige Nationale landschappen wordt overgelaten aan de provincies. Wij hebben daar bezwaar tegen omdat het Rijk hier te veel ruimte laat bij de provincies. Vooral indien het gaat om majeure afwegingen bij grote plaatselijke belangen, zal het Nationaal belang hier nadeel van ondervinden. Wij zijn van mening dat de Minister vooraf kaders dient te stellen voor het behoud van de kernkwaliteiten van een N.L. en de borging van het N.L. zowel kwalitatief als kwantitatief (oppervlakte) vooraf noodzakelijk is. Een ministeriële aanwijzingsbevoegdheid moet in het uiterste geval bestuurlijk mogelijk blijven.

Concreet geven wij u de volgende ervaring en ontwikkeling mee, waar bovenstaande borging van het rijksbelang thans onder grote druk staat. Wij zijn van mening dat het Nationaal Landschap Arkemheen- Eemland (grotendeels EHS incl. 1.580 ha. Natura 2000 Arkemheen) op provinciaal niveau een flink offer gaat brengen indien het Rijk niet intervenueert.

De polders Arkemheen (provincie Gelderland) en het Utrechtse Eemland (incl. Vathorst West en Noord) zijn door het Rijk in de globale begrenzing geheel bestemd tot Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland (N.L. Ark&Eem). Echter bij besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht dd. 8 april 2008 (Prov. Staten akkoord) is in de Streekplanuitwerking Nationale Landschappen het N.L. Ark&Eem gewijzigd vastgesteld. Daarbij is Vathorst Noord wel toegevoegd aan het N.L. Ark&Eem, maar Vathorst West (ca. 100 ha.) niet en daar wringt de schoen! De Provincie Utrecht heeft in de vastgestelde streekplanuitwerking 2008 de ruimtelijke randvoorwaarden vastgesteld voor het N.L. Ark&Eem. Daarbij zijn de huidige kernkwaliteiten van het landschap leidend. Vooral het behoud van de extreme openheid tussen Vathorst en Bunschoten en een robuuste ecologische verbindingzone (deels EHS) tussen Arkemheen en Eemland is een harde randvoorwaarde. Vathorst – west is daarbij elementair en dient grotendeels aan het N.L. Ark&Eem te worden toegevoegd. Uw Ministerie heeft (mede namens het ministerie van L.N.V.) een zienswijze tegen dit besluit ingediend, waarbij aangegeven wordt dat het noordelijke deel van Vathorst west (de indringende "taartpunt" in het N.L. van ca. 75 ha.) alsnog dient te worden toegevoegd aan het N.L. Ark&Eem.

Vathorst –west (ca. 100 ha) is buiten de begrenzing gebleven vanwege de mogelijke komst van een regionale baggerberging. De Locatieafweging destijds door de Provincie Utrecht is een schoolvoorbeeld van NIMBY. De Milieu Effect Rapportage voor de Locatiebepaling regionale

baggerberging binnen de provincie Utrecht geeft geen integraal inzicht van wat zich rond locatie Zevenhuizen (= Vathorst west) planologisch afspeelt. Men baseert zich alleen op het planologische regime voor de provincie Utrecht. De E.H.S. in de provincie Gelderland bij het riviertje de Laak (polder Arkemheen) en de 1.580 ha. Natura 2000 gebied in Arkemheen worden geheel niet genoemd!

Daarbij noemt de prov. Utrecht op blz. 28 van de M.E.R. als afwegingscriterium om de baggerlocatie **niet** te realiseren: **de E.H.S.** Maar men ziet dit alleen door de Utrechtse bril. Destijds bij de aanwijzing van baggerdepot Zevenhuizen (het huidige Vathorst –west) is “vergeten” om voor de EHS naar het Streekplan Gelderland te kijken. Utrecht spreekt zich onomwonden uit dat een baggerlocatie niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) mag liggen en dat is bij Baggerberging Zevenhuizen dus wel het geval (nl de Gelderse EHS)! Deze baggerlocatie (die nu transformeert naar een woningbouwlocatie) is destijds op basis van onjuiste informatie en afweging gekozen en dat kan thans nog recht gezet worden door toevoeging van het grootste deel van de locatie aan het Nationaal Landschap Arkemheen–Eemland.

In de afgelopen jaren blijkt de hoeveelheid baggerspecie binnen de provincie Utrecht mee te vallen of elders opgevangen te kunnen worden (o.a. door ophoging stortplaats Smink) en is de vorming van een grootschalige baggerberging niet nodig. Echter de gronden in Vathorst – west zijn reeds grotendeels door projectontwikkelaars aangekocht, daarbij anticiperend op mogelijke toekomstige woningbouw, op deze locatie die direct grenst aan vinexlocatie Vathorst. In de plannen van de BV Utrecht projecteert men inmiddels ca. 3.000 woningen in Vathorst west, zonder reële onderbouw. Terwijl diverse regio's in Nederland met krimpende bevolking te maken krijgen, wordt op deze locatie met bijzondere kernkwaliteiten, pal naast de Gelderse EHS (bufferzone Natura 2000 Arkemheen) woningbouw gepland, terwijl dit uitdrukkelijk nooit de bedoeling was! Deze mogelijke ontwikkeling geeft samen met de ca. 11.500 woningen + industrie van de grootstedelijke ontwikkeling Vathorst (een gegeven) een geweldige druk op de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap, de EHS en het Natura 2000 gebied Arkemheen. Vathorst wordt nl. pal tegen de polder Arkemheen aan gebouwd.

Wij doen een **dringend beroep op u om uw zienswijze**, gelet op het feit dat Vathorst west al binnen het Nationaal Landschap Arkemheen – Eemland was opgenomen, **te concretiseren door een aanzienlijk deel van Vathorst west toe te voegen aan het Nationaal Landschap Arkemheen – Eemland.** Dit kan door de begrenzing van het nationaal landschap Arkemheen en Eemland thans op te nemen in een uitvoeringsparagraaf van uw AMvB Ruimte. Zodoende kan vanaf het vigerende bestemmingsplan Vathorst een mooie stedenbouwkundige en ruimtelijke afronding van het huidige Vathorst richting stortplaats Smink plaats vinden. Bijkomend argument voor ons beroep op u is dat er dan voldoende afstand blijft tussen de ter plaatse aanwezige EHS en de 1.580 ha. Natura 2000 in Arkemheen. Dit is noodzakelijk voor de borging van de kernkwaliteiten (o.a. rust en ruimte) van genoemde gebieden.

Op blz. 61 van de Streekplanuitwerking Provincie Utrecht wordt bovendien aangegeven dat “indien de locatieontwikkeling van Vathorst-west beperkt uitvoerbaar is, elders in de regio in het kader van het Uitvoeringsprogramma een alternatieve locatie moet worden gezocht, waarbij financiële compensatie voor het niet doorgaan van de baggerberging regionaal moet worden opgelost”. Het voorgaande versterkt ons pleidooi voor het concretiseren van uw zienswijze, immers Nationale belangen (nl. Arkemheen-Eemland) gaan voor lokale belangen. Temeer daar de aankoopkosten van ca. € 20 miljoen voor de gronden in Vathorst-West door diverse private partijen zijn gemaakt, zonder enig richting gevend plan en deze partijen willens en wetens een ondernemersrisico hebben genomen.

Tot slot:

Wij zien uw reactie op onze zienswijze met vertrouwen tegemoet omdat ook uw beleidskeuzen in het teken dienen te staan van een duurzame toekomst, immers van het mooie open landschap, de bijzondere flora en fauna van Natura 2000 Arkemheen en het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland dienen nog vele generaties na ons te kunnen genieten.

Hoogachtend,
De Stichting Natuur en Milieuzorg Noord-West Veluwe.

Voorzitter:
Ing. G.A. Kok

Lid/Adviseur
Ph. Kroon

p.a. Kievitslaan 25, 3862 LE Nijkerk.

Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer
o.v.v. Amvb Ruimte
Postbus 30940
2500 GX 'S-GRAVENHAGE

VROM / DGR		
ZAK	DAG	
Datum: 31 AUG. 2009		
2009053 130		
1e	H. Petter	
2e		
3e		
4e		
Na behandeling retour adres		
Deponeren dd.		

VELIN-BUREAU

Reitseplein 1
Postbus 90154
5000 LG TILBURG

Tel: 013-5944767
Fax: 013-5944765
info@velin.nl
www.velin.nl

Kenmerk : vln.bri.34
Betreft : Bouwvergunning voor buisleidingen
Datum : 28 augustus 2009

Geachte mevrouw/mijnheer,

Ten aanzien van het onlangs gepubliceerde ontwerp van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening in de Staatscourant, heeft de N.V. Nederlandse Gasunie u op 28 augustus jl. haar opvattingen en vragen schriftelijk voorgelegd.

De Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland (VELIN) onderschrijft de in de brief van haar lid Gasunie verwoorde vraagpunten en punten ter verduidelijking en VELIN zou dan ook graag zien dat het ontwerp-Besluit in de door Gasunie voorgestelde zin wordt aangepast en wordt verduidelijkt.

Met vriendelijke groet,

John Griep
Secretaris

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer
PorR/NRO-IPC 350
o.v.v. Amvb Ruimte
Postbus 30940
2500 GX Den Haag

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 91 11
F (050) 521 19 99
E communicatie@gasunie.nl
Handelsregister Groningen 02029700
www.gasunie.nl

Datum	Doorkiesnummer
28 augustus 2009	(050) 521 30 21
Ons kenmerk	Uw kenmerk
TAJ 09.0193	

Onderwerp
Zienswijze ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke
ordering

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp van het Besluit algemene regels
ruimtelijke ordering in de Staatscourant, wil ik het volgende onder uw aandacht brengen.

Begrip 'bouwwerk'

In artikel 1.1, onder b, van het ontwerp Besluit wordt het begrip 'bouwwerk' gedefinieerd.
Dit is de eerste maal, dat de wetgever dit begrip omschrijft. Ik stel vast, dat deze
omschrijving overeenkomt met de definitie die is opgenomen in de modelbouwverordening
van de VNG.

Het is u vast bekend, dat de uitleg van dit begrip tot veel jurisprudentie heeft geleid. Zo ook
over het antwoord op de vraag of een ondergrondse (pijp)leiding een bouwwerk is (in de zin
van de Woningwet).

Het Nirov heeft in het kader van het project "op dezelfde leest" een onderzoek verricht naar
het juridisch kader van pijpleidingen. In dit onderzoek is (samengevat) geconcludeerd, dat
volgens de jurisprudentie een pijpleiding die wordt aangelegd zonder fundering, geen
bouwwerk is. Dat is alleen anders wanneer de leiding van een fundering wordt voorzien,
waardoor sprake is van een 'bouw'-constructie.

Op basis van de in dit onderzoek genoemde uitspraken gaat Gasunie er van uit, dat
buisleidingen zonder funderingen geen bouwwerk zijn.

De laatste tijd doen zich echter een aantal ontwikkelingen voor, die maken dat er binnen ons
bedrijf twijfels zijn ontstaan over het antwoord op de vraag of een buisleiding (ook zonder
fundering) een bouwwerk is.

Ik wijs in dit verband allereerst op een recente uitspraak van de Afdeling
bestuursrechtspraak van de Raad van State van 22 april 2009, nr. [200806355/1](#). In deze
uitspraak is aangenomen, dat er sprake is van een constructie.

In hoeverre ziet u, gelet op deze uitspraak, buisleidingen als een constructie?

Daarnaast zijn er binnen uw Ministerie nog andere ontwikkelingen, die daartoe aanleiding
geven. Zoals de AMvB-buisleidingen, die onlangs aan de Tweede en Eerste Kamer is
aangeboden, en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Immers, op het moment van inwerkingtreding van deze laatste wet zal het

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 28 augustus 2009

Ons kenmerk: TAJ 09.0193

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

aanlegvergunningenstelsel uit de Wet ruimtelijke ordening vervallen en opgaan in de omgevingsvergunning. Ook daar speelt de vraag of een buisleiding sec een bouwwerk is een rol.

Mijn ervaring is, dat er verschillend wordt gedacht over het antwoord op deze vraag. Gasunie hecht belang aan en heeft belang bij (inname en) communicatie van een helder, eenduidig standpunt van uw Ministerie op dit punt.

In de toelichting op artikel 1.1, onder b, worden als voorbeelden van bouwwerken genoemd: windmolen, radarinstallatie, zendmast, reclamezuil, terreinafscheiding, standbeeld. Dit lijken zo op het eerste gezicht bouwwerken, voorzien van een fundering.

Vandaar ook de concrete vraag: Is het de bedoeling om een buisleiding (zonder fundering) als een bouwwerk in de zin van dit Besluit aan te merken?

Als dit niet uw bedoeling is, dan stel ik voor om de toelichting op het ontwerp Besluit te voorzien van een aanvulling, waarin expliciet wordt vastgelegd dat buisleidingen geen constructie zijn en bijgevolg geen bouwwerk in de zin van dit Besluit.

Het is evident dat indien voor buisleidingen bouwvergunningen noodzakelijk zijn dit zal leiden tot een enorme toename van het aantal vergunningen. Dit is ongewenst en gaat tegen de ontwikkeling in om lastendruk voor bedrijven te verminderen. Zo is bijv. het Activiteitenbesluit ontwikkeld om nu juist het aantal milieuvergunningen drastisch te verminderen. Daarnaast roept dit natuurlijk verplichtingen in het leven voor de vergunningverlener. Is die toegerust om het ontwerp en de controle op aanleg van een buisleiding te controleren, m.a.w. zijn ze in staat om de juiste voorschriften op te stellen?

Uit het oogpunt van consistentie verwijs ik u overigens naar pagina 12, onder 1.4.9, van de toelichting op het ontwerp-Besluit externe veiligheid buisleidingen. Hierin is expliciet opgemerkt, dat de Wabo niet van toepassing is op buisleidingen, omdat daarvoor geen bouw- en milieuvergunningen worden verleend.

Mag ik daar uit opmaken, dat dat dan ook geldt voor buisleidingen die voorzien zijn van een fundering? Zo nee, dan lijkt het mij zinvol om die toelichting daar nader te specificeren.

Artikelen 3.3 en 3.4

Artikel 3.3, tweede lid, spreekt over de levering van gas.

Valt het transport van gas hier ook onder? Zo ja, dan zou ik dat graag terugzien in dit artikel en de toelichting daarop.

Artikel 3.4 bevat een algemene regel ten aanzien van infrastructuur in bufferzones.

In dit artikel en in de toelichting wordt gesproken over energie-infrastructuur.

Ik stel vast, dat in infrastructuur ten behoeve van gas in de toelichting op dit artikel ontbreekt. Voorstelbaar is, dat hieraan bij het opstellen niet is gedacht, want het transport van gas vindt, in tegenstelling tot de andere genoemde voorbeelden, ondergronds plaats. Graag zou ik zien, dat in ieder geval de toelichting op artikel 3.4 in die zin wordt aangevuld.

Artikel 4.6

Ook hier wordt, net als bij artikel 3.3, gesproken over de levering van gas.

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 28 augustus 2009

Ons kenmerk: TAJ 09.0193

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Is dit hetzelfde als transport? Zo ja, dan verzoek ik u dit artikel en de toelichting daarop als zodanig aan te passen.

Ik wijs u er voorts op, dat (onder andere) artikel 4.6 een aantal uitzonderingen bevat voor de daar opgesomde bouwwerken.

Ook in zoverre is van belang, het antwoord op de als eerste aan de orde gestelde vraag of een buisleiding een bouwwerk is in de zin van dit Besluit.

Samenvattend

Ik stel vast, dat er in het ontwerp-Besluit op veel plaatsen rekening is gehouden met de mogelijkheid om - in het kader van een groot openbaar belang - uitzonderingen te maken voor het transport van gas. Dit biedt ruimte voor het uitvoeren van onze wettelijke taak.

Op de hierboven genoemde punten zou Gasunie graag zien dat het ontwerp-Besluit in voorgestelde zin wordt aangepast, verduidelijkt.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met mevrouw A.M. van der List-van Winden onder het telefoonnummer dat vermeld staat bovenaan deze brief.

Hoogachtend,

Mr. G. Renkema
(Asset Management)

HWL

Hoeksche Waards Landschap

VROM / DGR

Zaak	Doss
Datum: 31 AUG. 2009	
2009 053 120	
Te behandelen door: H. Petten datum: paraat	
1 ^e	
2 ^e	
3 ^e	
4 ^e	
Na behandeling retour archief	
Deponeren dd.	

Aan : Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer
PorR/NRO – IPC 350
AmvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

ons kenmerk mp/hh/090828

uw kenmerk

datum 28 augustus 2009

uw brief van

onderwerp **opmerkingen over het Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening**

aantal bijlagen --

contactpersoon J.P. Prince

telefoon
e-mail

0186 601137
kantoor@hwl.nl

Geachte dames, heren,

De vereniging tot behoud van Natuur, Landschap en Dorpsschoon in de Hoeksche Waard, hierna genoemd Hoeksche Waards Landschap, brengt hierbij opmerkingen naar voren over het Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Ontwerp AmvB Ruimte).

De opmerkingen zien op de volgende drie aspecten:

1. Grootschalige ontwikkelingen in nationale landschappen en de beslissingsbevoegdheid daaromtrent.
2. Landschappelijke inpassing.
3. Nadere begrenzing van Nationaal Landschap De Hoeksche Waard.

1. Grootschalige ontwikkelingen in nationale landschappen en de beslissingsbevoegdheid daaromtrent

Volgens de Nota Ruimte geldt voor de Nationale Landschappen ondermeer dat maatvoering, schaal en ontwerp bepalend zijn voor behoud van de kwaliteiten van de nationale landschappen. Om die reden zijn grootschalige verstedelijkingslocaties en bedrijventerreinen, nieuwe grootschalige glastuinbouwlocaties en nieuwe grootschalige infrastructurele projecten niet toegestaan. Waar deze ingrepen redelijkerwijs, vanwege een groot openbaar belang onvermijdelijk zijn, dienen mitigerende en compenserende maatregelen - zoals inpassing en grote aandacht voor ontwerp kwaliteit - te worden getroffen.

Artikel 3.18 van de Ontwerp AmvB Ruimte luidt:

1. *In het belang van de instandhouding en versterking van de door het provinciaal bestuur uitgewerkte en geobjectiveerde kernkwaliteiten voor te onderscheiden delen van nationale landschappen, waartoe behoren de nationale snelwegpanorama's, en ter bevordering van de bundeling van bebouwing als bedoeld in artikel 2.5, binnen nationale landschappen worden bij verordening regels gesteld over de inhoud van of de toelichting bij bestemmingsplannen.*
2. *Bij de verordening, bedoeld in het eerste lid, worden in ieder geval regels over de inhoud van bestemmingsplannen gesteld die bewerkstelligen, dat een bestemmingsplan alleen kan worden vastgesteld, voor zover de uitgewerkte kernkwaliteiten, bedoeld in het eerste lid, worden behouden of versterkt en in ieder geval niet leidt tot:*

1/5

a. een grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject;

[b. ....]

3. *Bij de verordening, bedoeld in het eerste lid, wordt er tevens in voorzien dat de in het tweede lid, aanhef en onder a, bedoelde regels, buiten toepassing kunnen blijven dan wel dat gedeputeerde staten daarvan ontheffing kunnen verlenen indien sprake is van een groot openbaar belang en de nadelige effecten op het behoud of de versterking van de uitgewerkte kernkwaliteiten volgens bij de verordening te stellen regels worden gemitigeerd of gecompenseerd.*

Zoals hiervoor is aangegeven, stelt de Nota Ruimte dat grootschalige ontwikkelingen slechts mogelijk zijn indien deze vanwege (1) een groot openbaar belang (2) onvermijdelijk zijn. De officiële samenvatting van de Nota Ruimte spreekt in dit verband van grootschalige ontwikkelingen die redelijkerwijs vanwege een *nationaal* belang onvermijdelijk zijn. Hoekschevaards Landschap gaat er daarom vanuit dat met 'groot openbaar belang' wordt bedoeld: een *nationaal* belang. Voorts stelt de Nota Ruimte dat het begrip 'grootschalig' moet worden gerelateerd aan de aanwezige kernkwaliteiten en aan het reeds aanwezige verstedelijkingspatroon en het verstedelijkingsvolume.

Gelet op de tekst van de Nota Ruimte plaatst Hoekschevaards Landschap vraagtekens bij de magere formulering van lid 3 van artikel 3.18 van de Ontwerp AmvB Ruimte. Volgens deze bepaling zijn grootschalige ontwikkelingen in een nationaal landschap mogelijk, indien sprake is van een groot openbaar belang [...].

Dat echter sprake moet zijn van een grootschalige ontwikkeling die redelijkerwijs vanwege (1) een groot openbaar *nationaal* belang (2) *onvermijdelijk* is en dat (3) de mate van grootschaligheid moet worden gerelateerd aan de aanwezige kernkwaliteiten en aan het reeds aanwezige verstedelijkingspatroon en het verstedelijkingsvolume, komt hierin volgens het Hoekschevaards Landschap onvoldoende tot uitdrukking.

Een tweede bezwaar betreft het feit dat lid 3 van artikel 3.18 van de Ontwerp AmvB Ruimte naar het oordeel van Hoekschevaards Landschap onvoldoende waarborg biedt voor de inhoud van de bij de verordening te stellen regels voor mitigatie en compensatie. Hoekschevaards Landschap acht het zeer wenselijk dat, in lijn met de Nota Ruimte, aan deze bepaling wordt toegevoegd dat de regels voor mitigatie van de nadelige effecten van grootschalige ontwikkelingen in ieder geval een zorgvuldige landschappelijke inpassing en grote aandacht voor de ontwerp kwaliteit in relatie tot de kernkwaliteiten van het desbetreffende landschap moeten waarborgen.

Een derde bezwaar bij lid 3 van artikel 3.18 van de Ontwerp AmvB Ruimte hangt samen met het eerstgenoemde bezwaar en betreft het feit dat volgens de tekst van deze bepaling niet op rijksniveau maar op provinciaal niveau de afweging wordt gemaakt of grootschalige ontwikkelingen in bepaalde gevallen al dan niet mogelijk zijn in een nationaal landschap. Blijkens artikel 3.18 lid 3 van de Ontwerp AmvB Ruimte kunnen de regels van artikel 3.18 lid 2 van de Ontwerp AmvB Ruimte bij provinciale verordening buiten toepassing worden verklaard. Bovendien kan daarbij aan gedeputeerde staten de bevoegdheid worden verleend ontheffing van bedoelde regels te verlenen. Wanneer deze afweging, voor wat de Hoeksche Waard betreft, wordt overgelaten aan het provinciebestuur van Zuid-Holland, vreest Hoekschevaards Landschap, gelet op de ambities van deze provincie (zie hierna onder punt 3), dat allerlei ontwikkelingen al snel het predicaat "groot algemeen belang" zullen krijgen.

Het bezwaar is echter ook principieel van aard. Omdat het hier gaat om *nationale* landschappen, welke een nationaal belang behartigen, ligt het volgens Hoekschevaards Landschap veel meer in de rede om de bevoegdheid tot het maken van de onderliggende belangenafweging neer te leggen bij het bestuursniveau dat het *nationaal* belang behartigt. Derhalve bij de Minister van

VROM of de Minister wie het aangaat in overleg met de Minister van VROM, na overleg met en verkregen instemming van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In verband met de hiervoor genoemde bezwaren verzoekt Hoekschevaards Landschap u de tekst van artikel 3.18 lid 3 van de Ontwerp AmvB Ruimte te heroverwegen en als volgt gewijzigd vast te stellen.

- 3. Bij de verordening, bedoeld in het eerste lid, wordt er tevens in voorzien dat de in het tweede lid, aanhef en onder a, bedoelde regels, buiten toepassing kunnen blijven dan wel dat gedeputeerde staten daarvan ontheffing kunnen verlenen voor zover:**
- a. er sprake is van een grootschalige ontwikkeling van groot nationaal openbaar belang;**
  - b. er geen reële andere mogelijkheden zijn; en**
  - c. de nadelige effecten op het behoud of de versterking van de uitgewerkte kernkwaliteiten volgens bij de verordening te stellen regels worden gemitigeerd of gecompenseerd. De regels ter mitigatie van nadelige gevolgen van grootschalige ontwikkelingen dienen tenminste een zorgvuldige landschappelijke inpassing en een grote aandacht voor de ontwerp kwaliteit in relatie tot de kernkwaliteiten van het landschap te waarborgen.**

De afweging of sprake is van een grootschalige ontwikkeling van groot nationaal openbaar belang waarvoor geen reële andere mogelijkheden zijn, wordt gezien in relatie tot de aanwezige kernkwaliteiten en is uitsluitend voorbehouden aan Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer dan wel aan Onze Minister wie het aangaat in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, na overleg met en verkregen instemming van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

2. Landschappelijke inpassing

Artikel 3.18 lid 1 van de Ontwerp AmvB Ruimte bepaalt:

"In het belang van de instandhouding en versterking van de [...] kernkwaliteiten voor de te onderscheiden delen van de nationale landschappen [...] worden bij verordening regels gesteld over de inhoud van of de toelichting bij bestemmingsplannen."

Bij nieuwe ontwikkelingen in een nationaal landschap zijn volgens de Nota Ruimte de maatvoering, de schaal en het ontwerp bepalend voor het behoud van de kwaliteiten van de nationale landschappen.

Het zijn ondermeer deze aspecten die bepalend zijn voor de vraag of een ruimtelijke ontwikkeling of activiteit in het landschap kunnen worden ingepast.

Volgens Hoekschevaards Landschap geldt dit niet alleen voor nieuwe grootschalige ontwikkelingen buiten het bestaand bebouwd gebied, maar voor *elke* ontwikkeling, zowel voor ontwikkelingen buiten als aan de rand van het bestaand bebouwd gebied, ook wanneer sprake is van vervanging en/of uitbreiding van bestaande bebouwing en/of activiteiten. Hoekschevaards Landschap is van oordeel dat dit onvoldoende tot uitdrukking wordt gebracht in de ontwerp AmvB Ruimte.

In verband met het voorgaande verzoekt Hoekschevaards Landschap u de tekst van lid 1 van artikel 3.18 van de Ontwerp AmvB Ruimte te heroverwegen en hieraan toe te voegen:

De in de vorige volzin bedoelde regels hebben betrekking op nieuwe bebouwing buiten het bestaand bebouwd gebied, alsook op vervanging of uitbreiding van bebouwing buiten en aan de rand van bestaand bebouwd gebied. Bedoelde regels waarborgen daarbij een zorgvuldige landschappelijke inpassing in relatie tot de kernkwaliteiten van de desbetreffende delen van de desbetreffende nationale landschappen.

3. Nadere begrenzing van Nationaal Landschap De Hoeksche Waard

De Hoeksche Waard en het eiland Tiengemeten zijn in de Nota Ruimte tezamen aangewezen als Nationaal Landschap De Hoeksche Waard. Nadere begrenzing van de Nationale Landschappen wordt blijkens de Nota Ruimte overgelaten aan de provincies. Dit is ook verwoord in artikel 3.17 van de Ontwerp AmvB Ruimte. De nadere begrenzing van Nationaal Landschap De Hoeksche Waard wordt derhalve overgelaten aan de provincie Zuid-Holland.

Hoeksche Waards Landschap heeft steeds gesteld dat de Hoeksche Waard in dit opzicht moet worden beschouwd als één en ondeelbaar en ervoor gepleit dat het gehele eiland (Tiengemeten daaronder begrepen) als Nationaal Landschap wordt aangemerkt. Alleen dan kunnen volgens Hoeksche Waards Landschap de kernkwaliteiten van dit karakteristieke en zeer open landschap worden behouden en versterkt.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland lijkt echter tot op heden niet voornemens te zijn de Hoeksche Waard te vrijwaren van grootschalige ontwikkelingen. Blijkens de ontwerp-structuurvisie, vastgesteld door gedeputeerde staten op 28 april 2009, blijft de noordrand van de Hoeksche Waard vooralsnog als zoeklocatie voor een grootschalig bovenregionaal bedrijventerrein (ongeveer 170 hectare bruto) in de structuurvisie en in het uitvoeringsprogramma staan. Daarnaast heeft de provincie onlangs de mogelijkheden onderzocht voor reservering van een groot gebied in de Hoeksche Waard ten behoeve van glastuinbouwclustering.

Daarnaast worden momenteel voorbereidingen getroffen voor de vestiging van TNO in één van de meest maagdelijke polders van de Hoeksche Waard, de Ambachtsheerlijkheid in Cromstrijen. De provincie Zuid-Holland speelt hierbij een niet onbelangrijke rol. Als deze plannen doorgaan zal in de Ambachtsheerlijkheid (een gebied waar thans geen openbare wegen en openbare straatverlichting zijn, waar nauwelijks gebouwen staan en waar het dus nog donker en stil kan zijn) een TNO-vestiging voor 400 werknemers verrijzen met gebouwen tot 17 meter hoog en met bijbehorende parkeerterreinen, alsmede een testbunker voor explosieven. Verwezenlijking van genoemde ambities en plannen zullen bovendien - al dan niet in samenhang met elkaar - onvermijdelijk leiden tot een toename van het verkeer op de regionale en lokale Hoeksche-Waardse wegen en mogelijk nopen tot grootschalige aanpassingen van aanwezige infrastructuur. Genoemde ontwikkelingen zullen welhaast onvermijdelijk leiden tot een (grove) aantasting van de kernkwaliteiten van dit nationale landschap.

Met het oog op de tot op heden getoonde ambities van de provincie Zuid-Holland in de Hoeksche Waard, mag niet uitgesloten worden geacht dat de provincie, bij de nadere vaststelling van de begrenzing van Nationaal Landschap De Hoeksche Waard, deze begrenzing aan zal passen aan beoogde grootschalige ontwikkelingen. Hoeksche Waards Landschap acht dit in strijd met de doelstelling van het rijk om de kernkwaliteiten van dit zeer open nationale landschap te behouden en te versterken.

Teneinde de kernkwaliteiten van het open landschap in de Hoeksche Waard daadwerkelijk veilig te stellen en deze te kunnen behouden en te versterken, verzoekt Hoeksche Waards Landschap u dan ook de definitieve begrenzing van Nationaal Landschap De Hoeksche Waard niet aan het bestuur van de provincie Zuid-Holland over te laten, maar om deze

alsnog van rijkswege vast te stellen, zodanig dat het gehele eiland de Hoeksche Waard en het gehele eiland Tiengemeten tezamen het Nationaal Landschap De Hoeksche Waard vormen.

Hoogachtend,
namens Vereniging Hoekschewaards Landschap,

J.P. Prince
coördinator Milieu en Planologie

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VROM / DGR		
Zaak	doss	
Datum:	31 AUG. 2009	
2009 053 096		
Te behandelen door:	datum	paraaf
1 ^e H. Ovink		
2 ^e H. Puffer		
3 ^e		
4 ^e		
Na behandeling retour archief		
Deponeren dd.		

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mw. Dr. J.M. Cramer
PorR / NRO - IPC 350
o.v.v. Kernteam AMvB Ruimte
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

doorkiesnummer
(070) 373 8454

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Inspraakreactie op ontwerp
AMvB Ruimte

ons kenmerk
BARW/U200901726

1

datum
27 augustus 2009

Geachte mevrouw Cramer,

Via een bekendmaking op de website van uw ministerie, stelt u eenieder in de gelegenheid opmerkingen over het Ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte) naar voren te brengen. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik. Met dit schrijven geven wij onze opmerkingen op het ontwerp AMvB Ruimte.

Onze reactie bij de AMvB bevat de volgende negen hoofdpunten:

1. Oneigenlijke toepassing AMvB
2. Verordeningplicht voor provincies en regeldruk
3. Erkenning lokaal belang bij bedrijventerreinen en detailhandel
4. Regionale samenwerkingsverbanden
5. Implementatie verordeningen en AMvB
6. Radar-windmolens i.r.t. Hoogbouw
7. Digitale Amvb en digitale kaarten
8. Bestuurlijke lasten door de AMvB Ruimte
9. Eenduidige rijkskaders voor de gebieden in de Nationaal ruimtelijke hoofdstructuur

Daarnaast benoemen wij in de bijlage bij deze brief nog een aantal kleinere punten.

1. One igenlijke toepassing AMvB

De AMvB bevat diverse bepalingen met vereisten die randvoorwaarden bevatten voor toekomstige ontwikkelingen. Dergelijke vereisten horen ons inziens niet thuis in algemene regels die worden gesteld op grond van art. 4.1 en 4.3 Wro. Deze algemene regels (algemeen verbindende voorschriften) dienen uit hun aard te worden beschouwd als algemene bestemmingsplanaanwijzingen waaruit gemeenten genoegzaam kunnen afleiden waar bestemmingsplannen aan moeten voldoen. Artikel 4.1 en 4.3 kunnen slechts verplichtingen/rechtsnormen bevatten om het bestemmingsplan aan te passen aan de algemene regel en geen randvoorwaarden waarbinnen bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen al dan niet mogelijk zijn. Randvoorwaarden hebben geen betrekking op de verplichting om bestaande bestemmingsplannen op concreet aangegeven onderdelen te herzien, maar op voorwaardelijke eisen die betrokken moeten worden bij de (eventuele) toekomstige vaststelling van een bestemmingsplan. Artikel 4.1 en 4.3 Wro voorzien slechts in de mogelijkheid tot het stellen van concrete normen die door de gemeenteraad binnen een bepaald tijdsbestek in een bestemmingsplan moeten worden verwerkt en lenen zich daarom niet voor vernoemde randvoorwaarden die in tijd feitelijk niet worden begrensd'. In wezen wordt geen verplichting opgelegd aan de bestemmingsplan maker maar wordt hem -binnen randvoorwaarden- toegelaten om bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Artikel 4.1 en 4.3 Wro bieden hiervoor geen grondslag. Conclusie: Niet alle onderdelen van het hogere ruimtelijke beleid lenen zich voor een vertaling in regels met betrekking tot de inhoud bestemmingsplannen. Wat (voorheen) als toetsingsgrond bij de goedkeuring kon worden gehanteerd, leent zich in lang niet alle gevallen om als rechtsnorm in een pro-actieve algemene regel te worden opgenomen. Een voorbeeld hiervan kan worden gevonden in artikel 2.7, waarin algemene regels worden gesteld voor de toepassing van de SER-ladder.

2. Verordeningplicht voor provincies en regeldruk

Op verschillende plaatsen in de AMvB, wordt de provincie verplicht om bij verordening regels te stellen. Wij kunnen hier niet achter staan. Ons belangrijkste bezwaar daarbij is dat de provincie hierdoor geen keuzevrijheid heeft, maar verplicht wordt om de doorwerking van die rijksbelangen uitsluitend via een verordening te regelen. Wij hebben hier bezwaar tegen omdat de noodzaak hiervoor niet is aangetoond en het anders en beter (met minder regeldruk) kan.

De Wro is opgesteld, vanuit het oogpunt van regeldruk. Daarom mogen volgens de Wro alleen algemene regels worden opgesteld als de nationale of provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken. Dus alleen bij gebleken noodzaak, stel je algemene regels op. Het baart ons daarom zorgen dat in en door de AMvB en daaruit volgende provinciale verordeningen de vrijgekomen ruimte dichtgeregeld lijkt te worden. Hierdoor wordt de regeldruk vergroot en dat is in strijd met het kabinetsbeleid en de Code Interbestuurlijke Verhoudingen. Bij de uitwerking van de nationale belangen is het van belang dat regelzucht door alle overheden in de hand wordt gehouden.

Voor de verordeningplicht voor provincies, ontbreekt in de toelichting op de AMvB een onderbouwing van de noodzaak. Er wordt slechts geconstateerd dat algemene regels nodig zijn, niet waarom. Een noodzaak zou kunnen zijn dat in de praktijk is gebleken dat de gemeenten zonder algemene regels niet bereid zijn is het rijksbeleid door te vertalen in hun bestemmingsplannen. Dit is echter niet het geval. Gemeenten zijn in vrijwel alle gevallen bereid het nationale en provinciale beleid in hun plannen te verankeren. Uit de AMvB spreekt onterecht het wantrouwen dat gemeenten die bereidheid niet zullen hebben en daarom die algemene regels van provincies nodig zijn om de nationale belangen te borgen.

Met de AMvB keert het Rijk terug naar het systeem van toelatingsplanologie en doet dat nog sterker dan voorheen. Met de AMvB en de bijbehorende verordeningen neemt de regeldruk zeer sterk toe ten opzichte de oude WRO. Hiermee wordt de ontwikkelingsplanologie van de Nota Ruimte, deels weer teniet gedaan. Dit doordat het begrip ontwikkelingsplanologie wordt ingevuld door het vooraf stellen van regels, in plaats van proactief handelen. Beter kan vroeg in het proces al samen worden gekeken op welke wijze de ruimtelijke opgave kan worden gerealiseerd.

3. Erkenning lokaal belang bij bedrijventerreinen en detailhandel

In de AMvB wordt de SER-ladder verplicht voorgeschreven. De VNG vindt dit niet logisch en onwenselijk. De SER-ladder is slechts als gedachtegang bedoeld en als zodanig in de Nota Ruimte opgenomen en daarmee nooit beoogd om als dwingende regel te gaan gelden. Het is bovendien een relatief nieuw denkkader, dat nog niet is uitgekristalliseerd en dus nog niet rijp voor regelgeving. De VNG stelt daarom voor om borging uitsluitend via de convenanten te laten lopen.

Daarnaast zijn wij van mening dat de regeling aanzienlijk efficiënter kan en moet. Op dit moment schrijft de AMvB immers voor dat provincies zowel binnen het bestaand bebouwd gebied (bbg) als het buiten het bbg regels opstellen. Dit terwijl dezelfde doelstelling – zuiniger ruimtegebruik - ook bereikt kan worden door alleen regels van provincies te verlangen voor buiten het bbg. Immers, een ruimtevraag doorloopt de SERladder en pas zodra deze buiten het bbg geëffectueerd moet worden, kan meteen op dat moment de SER-toets voor het binnengebied uitgevoerd worden. Het voorkomt veel bestuurlijke lasten en vertraging van planprocessen, wat in dit geval ook voor het bedrijfsleven van groot belang is.

Ook voor detailhandel worden in de AMvB regels gesteld voor het gehele gemeentelijke grondgebied. Dit terwijl de AMvB beoogt regels voor perifere detailhandel te stellen. Dit kan in veel gevallen voldoende worden geborgd, door de provinciale regels te beperken tot buiten het bbg. De benodigde reikwijdte van de regels is zeer afhankelijk van de locatie. Wij stellen daarom voor om de keuze voor de reikwijdte van de regels (binnen en buiten bbg of alleen buiten bbg), aan de provincie te laten.

4. Regionale samenwerkingsverbanden

Als tussen 2 of meer gemeenten (in het verleden, maar ook in de toekomst) binnen rijkskaders een afspraak is gemaakt, die geborgd wordt door besluitvorming in colleges en raden, dan moet die door provincies gerespecteerd worden. Dit gaat uit van lokaal of regionaal opgebouwde uitvoering van het rijksbeleid zoals dat bedoeld is bij de Wro.

De VNG is van mening dat t.a.v. sommige onderwerpen in de AMvB nog niet voldoende rekening wordt gehouden met bestaande vormen van intergemeentelijke samenwerking (bundeling; bufferzones). Dit staat nu geformuleerd als: "de provincie moet rekening houden met de intergemeentelijke vormen van samenwerking". De VNG vindt dat dit moet worden vervangen door een specifiekere bepaling, waarin wordt gesteld dat **de afspraken** uit deze intergemeentelijke vormen van samenwerking, ervan uitgaande dat deze conform rijksbeleid zijn, in acht moeten worden genomen. Hierbij moet worden aangesloten bij de bevoegdheden zoals die in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) of in de Wet gemeenschappelijke regelingen -plus (Wgr-plus) aan het intergemeentelijk samenwerkingsverband of aan de stadsregio zijn toebedeeld.

Naast de "gewone" vormen van intergemeentelijke samenwerking bestaan er 8 stadsregio's: rond de vier grote steden en rondom Arnhem-Nijmegen, Enschedé en Eindhoven. Ook in Limburg werken een aantal gemeenten in een stadsregio samen. Deze vormen van intergemeentelijke samenwerking zijn, binnen de kaders van het rijksbeleid, zeer succesvol. Dat bleek onlangs ook in de rapportage van de commissie-Nijpels, die de samenwerking binnen stadsregio's onderzocht. De afspraken die derhalve tussen gemeenten onderling worden gemaakt moeten in onze visie worden gerespecteerd.

5. Implementatie verordeningen en AMvB

Doordat Rijk en provincies parallel aan het werk gaan met het opstellen van respectievelijk de AMvB Ruimte en provinciale verordeningen, met weinig zichtbare afstemming, is er een grote kans dat gemeenten in de komende vijf jaar hun bestemmingsplannen tweemaal aan moeten passen aan de regelgeving van andere overheden. Dit naast de actualiseringopgave die er al ligt vanuit de Wro. Dit zorgt voor extra lasten bij gemeenten en onduidelijkheid bij burgers en bedrijven, omdat in korte tijd bestemmingsplannen twee keer kunnen wijzigen.

Daarom is het wenselijk als de termijnen van de AMvB en de provinciale verordeningen op elkaar worden afgestemd. Dit is nu niet het geval. Er zijn al diverse provinciale verordeningen vastgesteld, met doorwerkingstermijnen die afwijken van de termijnen uit de AMvB Ruimte.

In artikel 10.1 van de AMvB wordt voor de termijn waarbinnen bestemmingsplannen moet worden aangepast geen onderscheid gemaakt tussen de directe doorwerking (AMvB) en indirecte doorwerking (provinciale verordening). Dit is niet aanvaardbaar aangezien de provinciale verordeningen nog moeten worden vastgesteld. De implementatietermijn waarbinnen de bestemmingsplannen dan moeten worden aangepast is tekort. Met andere woorden, de tijd die de provincie nodig heeft om de indirecte delen van de AMvB in haar verordening vast te leggen, gaat af van de tijd die de gemeente heeft om haar bestemmingsplannen aan te passen. Dit is niet acceptabel.

6. Radar -windmolens i.r.t. Hoogbouw

In de ontwerp AMvB, staat voor radar een artikel zonder 'normstelling', met de mogelijkheid om aangepaste normen (beperkingengebied en bouwhoogtes) middels een ministerieel besluit vast te stellen. Door het rijk wordt ernaar gestreefd een ministerieel besluit voor de bepaling van de begrenzingen van het beperkingengebied voor een radarstation en de maximale hoogte van bouwwerken binnen het beperkingengebied, tegelijk met de AMvB Ruimte (d.w.z. zomer 2010) van kracht te laten zijn. Het is belangrijk dat het besluit radar gelijktijdig met de AMvB in werking treedt en daadwerkelijk een oplossing biedt voor de problematiek waar gemeenten nu dagelijks mee te maken hebben bij de realisatie van windenergieprojecten en hoogbouw.

7. Digitale AMvB en digitale kaarten

De AMvB en bijbehorende kaarten moeten volgens de Wro digitaal beschikbaar worden gesteld. Er is op dit moment slechts een eerste aanvang gemaakt met het maken van de digitale AMvB en kaarten. Dit baart de VNG om twee redenen zorgen. Ten eerste omdat de ervaring met het maken van digitale plannen leert dat digitale vastlegging andere eisen stelt aan de op te stellen regels. M.a.w. digitalisering kan ertoe leiden dat regels inhoudelijk anders moeten worden geformuleerd. Ten tweede stelt de AMvB veel eisen aan specifieke gebieden (bijv. bufferzones, kust, militaire terreinen). Daarom is het van belang dat bij het opstellen van de regels, duidelijk is voor welke gebieden deze regels precies gaan gelden. Dit is nu nog niet het geval. Er is wel een kaartenbijlage beschikbaar, maar het detailniveau hiervan is niet voldoende om te zien welk regime voor welk gebied geldt en waar regimes overlappen. Het is daarom belangrijk dat duidelijk wordt wanneer de digitale kaarten beschikbaar zijn en wat wordt gedaan als blijkt dat door de digitalisering de regels moeten veranderen, omdat de voorgenomen regels uit de AMvB niet digitaliseerbaar zijn.

8. Bestuurlijke lasten door de AMvB Ruimte

De VNG is zeer bezorgd over drie soorten bestuurlijke lasten die het gevolg zijn van de AMvB Ruimte en waarvoor gemeenten naar verwachting geen compensatie zullen krijgen. Geen van deze drie onderwerpen is immers in het bestuurlijke lasten onderzoek van de AMvB meegenomen.

In de eerste plaats kunnen gemeenten geconfronteerd worden met extra bestuurlijke lasten door het ontbreken van afstemming tussen de implementatietermijnen van de AMvB en de implementatietermijnen van provinciale verordeningen. Als het Rijk en provincie de doorwerking van hun plannen niet goed op elkaar afstemmen, kan dit ertoe leiden dat bestemmingsplannen keer op keer moeten worden aangepast. De VNG is van mening dat dit een onwenselijke situatie is, zowel wat betreft de praktische uitvoering alsook wat betreft bestuurlijke lasten.

In de tweede plaats kunnen gemeenten worden geconfronteerd met rentelasten als gevolg van het gebruik van de SER-ladder. De verplichting om de SER-ladder te gebruiken bij de planning van bedrijventerreinen, kan ervoor zorgen dat gemeenten gronden langer in eigendom moeten houden. Door de regionale planning, kunnen gronden die, vanuit de gemeente, op korte termijn bestemd waren voor uitgifte, in de tijd naar achteren worden geschoven. Dit terwijl de gemeente in de tussentijd wel de rentelasten voor die gronden moet dragen. VNG is van mening dat deze kosten niet voor rekening van de gemeente dienen te blijven.

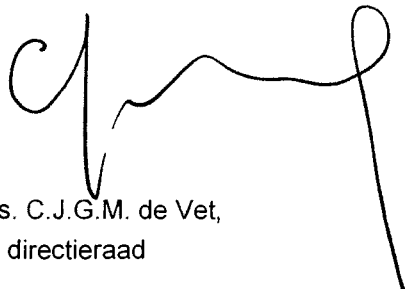
In de derde plaats kunnen gemeenten door bestemmingsplanwijzigingen die voortkomen uit de AMvB Ruimte, aanvragen tot tegemoetkoming in planschade ontvangen. VNG is van mening dat de kosten van deze planschade niet voor rekening van de gemeente behoort te blijven, omdat ze rechtstreeks het gevolg zijn van beleid van een hogere overheid. Op basis van de huidige wet/ en regelgeving blijft de gemeente echter verantwoordelijk, zonder deze kosten bij een hogere overheid te kunnen verhalen.

9. Eenduidige rijkskaders voor de gebieden in de Nationaal ruimtelijke hoofdstructuur

Het is belangrijk dat de borging van nationale belangen in de nationaal ruimtelijke hoofdstructuur, zoals nationale landschappen, werelderfgoeden en rijksbufferzones, via eenduidige kaders en beleid verloopt. Doordat een aantal van deze gebieden de grenzen van provincies overschrijden, vinden wij hiervoor de provinciale verordening een minder geschikt instrument. Het ligt meer voor de hand dat het rijk hiervoor de kaders en het beleid vaststelt. Dit omdat met de opzet zoals die in het huidige concept van de AMvB voorligt, verschillende provincies, verschillend beleid kunnen voeren, binnen één en hetzelfde gebied. Dit is niet wenselijk.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet,
lid directieraad

Bijlage 1

In deze bijlage bij deze brief worden nog een aantal kleinere punten benoemd.

Artikel	opmerking
Art. 1.1	Definitie bestaand bebouwd gebied (bbg) is niet helder. Onduidelijk is in hoeverre solitair staande bebouwing onder het bbg valt. Zo wordt in artikel 2.6 van de AMvB gesproken over bestaande bebouwing buiten bbg. Dit suggereert dat er ook bestaande bebouwing buiten bbg valt. Omdat volgens de toelichting een handleiding wordt opgesteld voor het vaststellen van bbg, is voorlopig onduidelijk om welk gebied dit gaat. Daarmee is er (voorlopig) een grote onzekerheid geïntroduceerd over het werkingsgebied van de AMvB.
Art. 2.2 en 2.3	Geen enkele duidelijkheid over relatie van deze punten met de Wet recreatiewoningen zoals voorzien voor 1/1 2010.
Art. 4.3 lid 1	Definitie gemiddelde hoogwaterlijn (gebruikt in art. 4.1.2.2. lid 1) ontbreekt. Graag opnemen omdat dit een pluriform begrip is.
Art. 3.2.1.1 onder c	Gaat dat niet veel te ver? De zinsnede "waartoe ... belevingswaarde" getuigt van een enorme detaillistische blik bij het rijk.
Art. 3.2.2.2	Er wordt nu niet gesproken over natuurdoelen, maar over actuele en potentiële natuurwaarden op basis van de natuurdoelen. Dat past beter bij de systematiek van de Wro. In de provinciale natuurgebiedsplannen staan de natuurdoelen beschreven. De vraag is nu of de landelijke natuurdoelenkaart in lid 2b past bij de natuurdoelen in de natuurgebiedsplannen, maar dat is aan de provincie om te motiveren.
Art. 3.2.4.1	Bestemmingsplan kan niet verplichten tot realisatie en ontwikkeling van de EHS. Daarvoor zijn andere instrumenten (aankoop, inrichting, onteigening, beheer).
Art. 3.3.2.2	Waarom worden de betrokken gemeente(n) niet om advies gevraagd bij de wijziging van de begrenzing van nationale landschappen etc. De begrenzing kan veel gevolgen hebben op de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkeling.
Art. 3.3.2.3.	De kernkwaliteiten van het Hollands-Utrechts veenweidegebied zijn volgens de bijlage titel 3.3 grote mate van openheid, strokenverkaveling met hoog percentage water – land en veenweidekarakter. Dit zijn weer andere kernkwaliteiten dan in de voorloper van het Groene Hart door de provincies zijn benoemd, namelijk veenweidekarakter, openheid, diversiteit en rust en stilte. Het lijkt me niet zinvol om gebieden aan te wijzen waar de kernkwaliteiten van toepassing zijn. Deze kwaliteiten zijn vaak in meer of mindere mate aanwezig en er is geen duidelijke grens te benoemen. De vraag is of de huidige bestemmingsplannen al niet voldoende rekening houden met deze kernkwaliteiten. Ook vereist een dergelijke begrenzing veel lokale kennis.
Art. 3.3.3.1, 3.3.3.2 en 3.3.3.3	De verordening is van toepassing op alle bestemmingsplannen ook in bestaand bebouwd gebied. Gaat dat niet veel te ver, omdat het ook van toepassing is op de in- en uitbreidingslocaties van kernen en steden (binnen de rode contouren). Wat is dan grootschalig?
Art. 3.3.3.4 lid 1	De provincie stelt per gemeente een maximaal aantal woningen vast. Waarom is er hier geen onderscheid tussen woningen in het BBG en daarbuiten?

Beleef de wadden. Beleef de bijzondere natuur, de rust en het open landschap.

Help ons dit ruige natuurgebied te beschermen.

Waddenvereniging

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
En Milieubeheer

PorR/NRO-IPC 350

Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Datum: 28 augustus 2009
Betreft: Amvb Ruimte
Uw kenmerk:

Kenmerk: AWO/09081

VROM / DGR	
zaak	doss
Datum: 31 AUG. 2009	
2009 053 114	
Te behandelen:	datum paraaf
1° H. Potter	
2°	
3°	
4°	
Na behandeling retour archief	
Deponeren dd.	

Geachte heer, mevrouw,

De Waddenvereniging heeft met belangstelling, maar in het algemeen ook met instemming, kennis genomen van het ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Amvb Ruimte), zoals gepubliceerd in de Staatscourant van 17 juni 2009.

Op grond van de doelstellingen van de Waddenvereniging beperken we ons in ons commentaar hoofdzakelijk tot het hoofdstuk 7. Waddenzee. Daarbij realiseren we ons, dat deze eerste fase van de Amvb Ruimte 'beleidsneutrale' verwerking bevat van ondermeer de PKB Derde Nota Waddenzee (pkb). Om die reden laten we in dit kader opmerkingen over mogelijke wijzigingen in het beleid achterwege. Wij gaan er van uit, dat daarvoor in het kader van de tweede fase ruimte voor zal worden geboden en dat de Waddenvereniging daar nadrukkelijk bij betrokken zal worden.

Naar ons oordeel zijn de concrete beleidsbeslissingen uit de pkb correct in de Amvb Ruimte verwerkt. Bovendien hebben wij geconstateerd, dat ook een aantal zogenaamde beslissingen van wezenlijk belang (bwb) uit de pkb verwerkt zijn in de Amvb Ruimte. Aangezien dit bwb's betreffen, waar het rijk al aan gebonden is en het rijk dat via de sectorale wetgeving al kan afdwingen leidt de vastlegging van deze bwb's in het ruimtelijke spoor tot meer duidelijkheid voor de burgers. Die vastlegging van deze bwb's verheugt ons. Samenvattend kunnen we stellen, dat het ontwerp Amvb Ruimte in grote lijnen uitstekend is en dat wat de Waddenvereniging betreft spoedige inwerkingtreding gewenst is.

Op een aantal ondergeschikte punten hebben we een nader commentaar. Gemakshalve is dat commentaar artikelsgewijs opgenomen. Voor zover artikelen hierna niet genoemd worden, is er geen aanleiding tot een reactie op die artikelen.

Artikel 7.5 Aanlegverbod voor vliegvelden voor de burgerlucht vaart

De tekst van de pkb sluit ook de aanleg van nieuwe militaire vliegvelden uit. Hoofdstuk 4 van de Amvb Ruimte regelt weliswaar de aanwijzing van een tweetal militaire vliegvelden in het waddengebied, maar sluit de aanleg van nieuwe militaire vliegvelden niet uit. Het is gewenst

Waddenvereniging

om deze onduidelijkheid ofwel in hoofdstuk 4 danwel in hoofdstuk 7 op te nemen en expliciet te bepalen dat er in het waddengebied ook geen nieuwe militaire vliegvelden mogen worden aangelegd.

Artikel 7.6 Offshore-installaties

Wij gaan er van uit, dat de overgangsperiode van drie jaar voor de tijdelijke faciliteit bij Den Helder voor offshore-installaties verstreken is als de Amvb Ruimte in werking treedt en dat dat de reden is om de overgangsregeling uit de pkb hier niet meer op te nemen.

Artikel 7.12 Winnen van oppervlaktedelfstoffen, ontgrondingen en schelpenwinning

De schelpenwinning is in de pkb gezoneerd. Deze zonering is ruimtelijk. Er bestaat ons inziens geen beletsel om deze zonering in de Amvb Ruimte op te nemen. Concreet betekent dit, dat kaart 18 uit de pkb toegevoegd zal moeten worden aan de kaarten bij de Amvb Ruimte en dat in artikel 7.12 (wellicht bij lid 2, sub b) een verwijzing naar die kaart zal moeten worden toegevoegd. Wij zijn het er overigens mee eens, dat de overige bepalingen uit de pkb met betrekking tot schelpenwinning via de vergunningverlening op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 zullen moeten worden geëffectueerd.

Artikelen 7.2 en 7.14 tot en met 7.17 Landschap

Allereerst wil de Waddenvereniging het ministerie van VROM complimenteren met de wijze waarop in de genoemde artikelen de bescherming van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het waddengebied geregeld zal worden. In methodiek en concreetheid is dit ontwerp zelfs een verbetering ten opzichte van de pkb.

De landschappelijke en cultuurhistorische waarden bevinden zich voor een groot deel ook in het waddengebied buiten de Waddenzee en vormt juist in samenhang met die Waddenzee het gehele complex van te beschermen waarden. Door de keuze voor de terminologie 'in de nabijheid van de Waddenzee' zal er niet alleen continu discussie ontstaan over de uitleg daarvan maar ook onvoldoende aandacht zijn voor de samenhang binnen het hiervoor genoemde complex van waarden. Wat de Waddenvereniging betreft heeft het de voorkeur om in artikel 7.17 die externe werking te koppelen aan het waddengebied, zoals dat in artikel 7.3, lid 1, is gedefinieerd.

Uit de ervaringen met de Natuurbeschermingswet 1998 is bekend, dat de toepassing van het begrip significantie weerbarstig is. Naar ons oordeel is dat voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden in nog sterkere mate het geval. Wat dat betreft is er voor de toepassing in de praktijk behoefte aan een nadere concretisering van dit begrip in de toelichting bij de Amvb Ruimte.

Hoogachtend,
Waddenvereniging

Auke Wouda